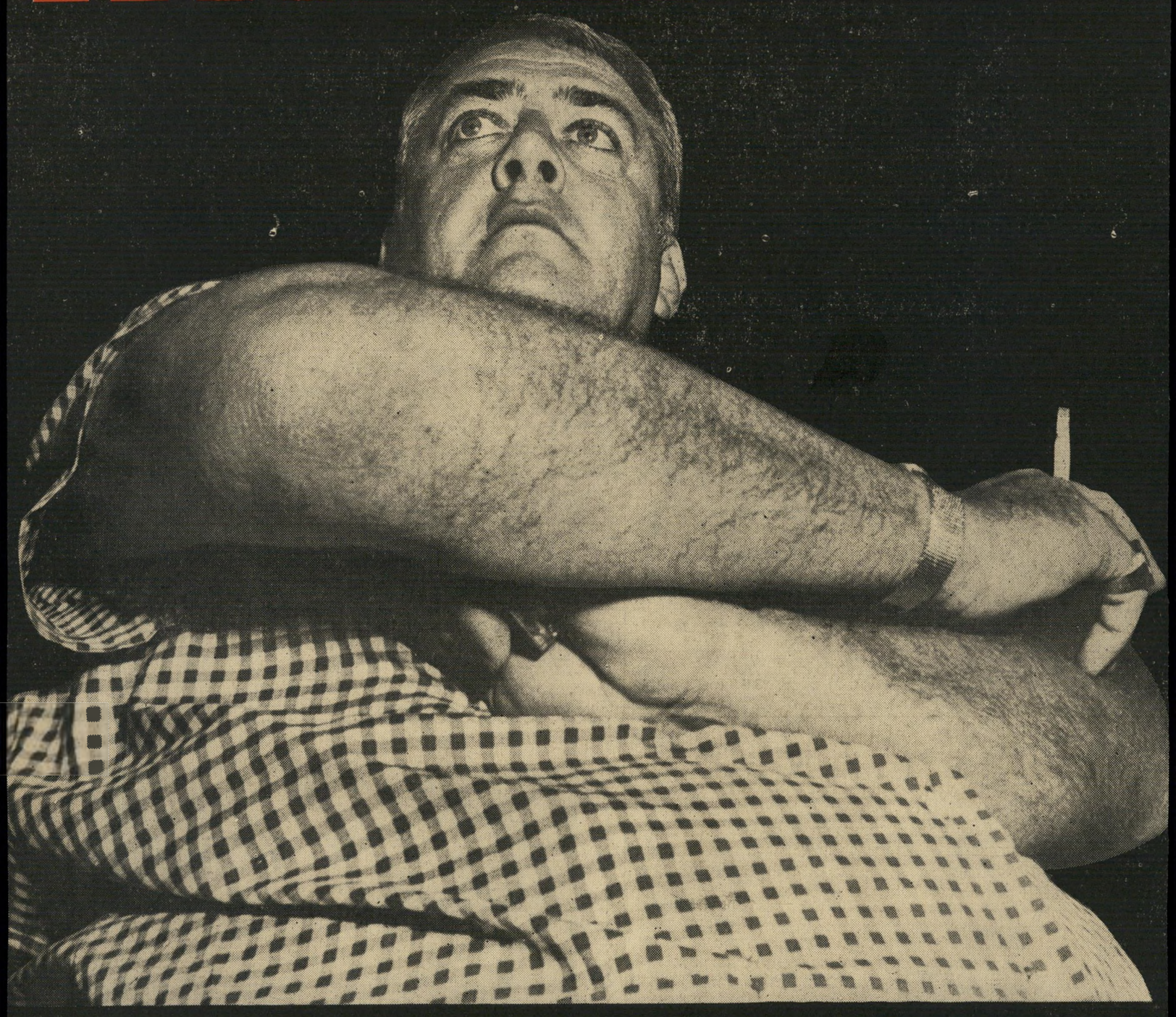
4.9.74 ,ז' אלול תשל"ד ... 7 3.50 ... 38 שנה

העולם הזה

איזנהאוור מלך ישראל

ZOO

תעורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א: ב. מיכאל, קובי ניב,
אפרים סידון. מעטר: גבי קלזמר
כתובת המערכת: רחוב זוארץ 1

חיל הים נערך אל מול האתגר הרוסי

„הטובים לא זעקו" מספר חייל שהשתתף בקרב ● יחידות החיל מתאמנות בנשק חדיש ● „נפתיע אותם" מבטיח קצין בכיר

מאת כתבנו הצבאי זאב פיש

חיל־הים החל מיישם את לקחי „קרב הנוזלים" נגד הצי הסובייטי, ובהתאם לכך יושם הדגש באימוני הספתיו הקרבים ובאים, על שימוש נכון ויעיל בזרנוק־אישי (ראה תמונה).

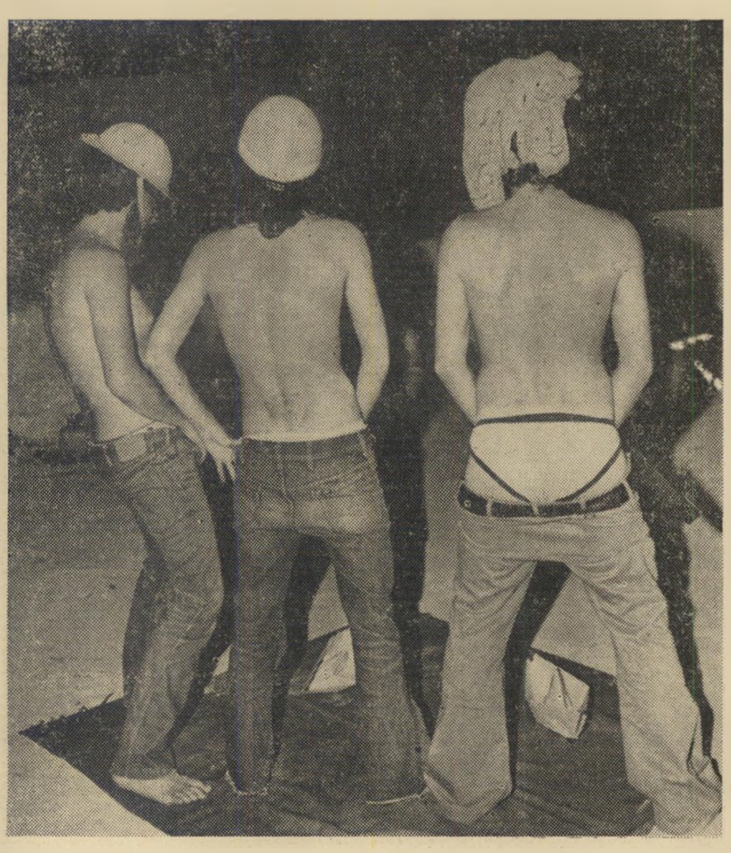
„אנו נכונים לעמוד מול האוייב הרוסי" — הדגיש מפקד בכיר בחיל — „מטרתנו להכות אותו בנשקו הוא".

אחד החיילים שהשתתפו בקרב הגבורה סיפר לנו בקול חנוק כשעיניו התכולות בוהות לעבר הים הגדול:

„הכל היה כל־כך פתאומי. שולת־המוקשים הענקית הגיחה לעומתנו והתקרבה במהירות עד שכמעט השקנו דופן לדופן. ואז, כאילו על־פי פקודה, החלה תכונה מהירה על סיפון הספינה הרוסית. נשמעה צעקה, „איוונצ'ק זרנוגל!" או משהו דומה, וחייל רוסי ענק, אולי שני מטר, התקרב למעקה, בידו זרנוק ענק, אדמדם בעקצת ועטור שערות, והחל במיתקפה. הרושם היה אדיר. שני חיילים סייעו לו לכוון כי הוא היה שיכור לחלוטין, ואז חשנו בזרם אדירים.

חרקנו שיניים בזעם, אך ידענו — חיילינו שעמדו במבחן האש, יעמדו גם בבדיקת השתן! לא כופפנו קומתנו. זקופים עמדנו ומתאפקים. היו חברה שקיללו את הקלגס, וכמה נועזים במיוחד ניסו להשיב לרוסים כגמולם. אלא שהרוח נשבה במהירות של 15 קשר נגדנו, וסופו של נסיון זה שטפח על פנינו. הרוסי לא איבד אפילו טיפה אחת, ורק לאחר ששוכנע כי יבש מקור דמעותיו, הסתלקה שולת־המוקשים."

עוד נמסר שחיל־הים יקים סיירת מיוחדת, שתורכב ממרטיבי־לילה, אך תפעל גם בשעות היום כנגד כל אוייב ומשטין.

שני חיילי חיל־הים (משמאל) וגשש בדואי הנלווה ליחידה מתאמנים בירי בזרנוק־אישי אל מול דגמים של מקשות סובייטיות "ONIAT KITOR LENIN". (משמאל) ו־"S.S.S.R. RUSSIA" התרגיל הלילי הוכתר בהצלחה וכוחותינו חזרו יבשים לבסיסם.

למגעילים בע"מ

ב„ידיעות אחרונות" כותב איש מגעיל אחד בשם אליהו עמיקם.

לאיש המכוער הזה לא מפריעה העובדה שפניו המכחילים תופשים מקום נכבד ביותר מחלום בלהות אחד. לא מפריעה לו העובדה שאזניו המתנפנפות משבשות תדיר את מזג־האוויר. גם עיניו הדלוחות המכיעות טימטום אין־קץ אינן מפריעות לו לכנות במאמרי תיפלוצת שלו, אנשים אחרים בכינויים „בעל פרצוף מטומטם", „מגעיל", „קוף" ועוד כהנה וכהנה ביטויים אינטיליגנטיים. (ידיעות אחרונות 23.8.74).

למה בעצם מרשים ליצור, עם אף מכחיל עד כדי כך, להפיץ את זוהמתו מעל דפי עיתון מכובד? הלא גם הוא לא יכחיש שרוב רובו של הציבור

הישראלי לא ראהו מעולם מתרחק. ולא בכדי.

אינני בא בדרישה לשנות את מראהו החיצוני של האיש. זוהי מכת־גורל. משמיים. אך האם לא הגיעה השעה שיפתיר את פרצופו בשקית אטומה? האם אין הוא עצמו ער לעובדה שקלסתרו המיותר מערער את המוראל של חיילינו, ומסייע בכך סיוע לא מועט לפת"ח ולרק"ח?

ויפה שעה אחת קודם.

מטאמורפוזיס

בוקר אחד קם יוסף ק. והרגיש שהוא רוצה ג'וק. הלך יוסף ק. לסופר־מרקט לקנות לו ג'וק.

— אני רוצה ג'וק — אמר יוסף ק. לפקיד הקבלה.
— קומה שישית. אגף חיות־בית.
— אני רוצה ג'וק — אמר יוסף ק. בקומה שישית באגף חיות־בית.
— איזה ג'וק?
— מה זאת אומרת איזה? — שאל יוסף ק.
— יש כל מיני ג'וקים.
— ??? — תמה יוסף ק.
— מאיזה חומר אתה רוצה את הג'וק שלך?
— פלסטיק — אמר יוסף ק.
— גדול?
— הא — גימגם יוסף ק.
— בינוני?
— הא — גימגם שוב יוסף ק.
— טוב, איזה צבע?
— שחור — מיהר יוסף ק. לענות.
— עם פסים או עם נקודות?
— נקודות — החליט יוסף ק.
— מספר קטלוגי 157077013161. מחסן ג'וקים. הרחוב השני ימינה. קומה ב'.
— מספר קטלוגי 15707013161. — אמר יוסף ק. למחסנאי.
— יש כאן טעות.
— מה המספר הקטלוגי? — שאל יוסף ק. באגף חיות־בית בקומה הששית.
— של מה?
— ג'וק פלסטיק בינוני שחור עם נקודות — זכר יוסף ק.
— 157077013161.
— 157077013161 אמר יוסף ק. למחסנאי ברחוב השני ימינה קומה ב'.
— שם?
— יוסף ק. — סען יוסף ק.
— תעודת זהות!
— אין לי כאן — אמר יוסף ק. והלך להביא.
— סגור עכשיו. תבוא מחר.
— מספר קטלוגי 157077013161, הנה תעודת זהות — הודיע למחרת יוסף ק. למחסנאי ברחוב השני ימינה קומה ב'.
— תיק יש לך אצלנו?
— לא — ענה יוסף ק.
— לך למזכירות. שיפתחו לך תיק. הרחוב השלישי שמאלה. קומת קרקע.

ואם יוסף ק. לא קנה ג'וק עד עצם היום הזה, הרי שהפך הוא עצמו לג'וק.

הארץ

ממישנתו של מייסדו —

סייג לחוכמה — שטיפה.
מ. זוארץ
(לאחר הקרב עם הרוסים)

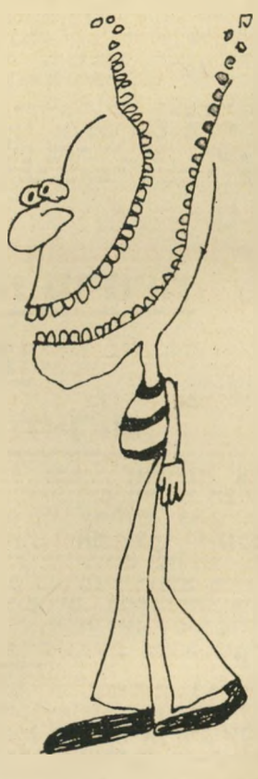
שתימכרו כבר

בעוד ימים מספר נוסע ראש־הממ־שלה שלי למכור אותי בארה״ב.
אני מוכן.
אני רוצה.
אני משתוקק.
אני אפילו אסתרק כדי לעשות רר־שם טוב, ארחץ בשרי ואסוך אותו בשמן, אצחצח שניים ולא אגיד מלים גסות. רק שימכור.
אם הוא יבקש, אני אזחל לתוך שקית פלסטיק, אדביק על עורפי הוראות כבי־סה (רק במים פושרים, חצי כוס אב־קה ולשטוף פעמיים. לא להרתיח!), אשכב על איצטבה ואשמיע קולות של מציאה־לא־נורמאלית.
אני גם מייפה בזאת את כוחו של ראש־הממשלה שלי לתת עלי הנחה של 20%, למרות שכבר לא העונה להנחות. לחיילים — 25%. רק שימ־כור כבר.
אני בהחלט ער לעובדה שהוא עומד להמיר חלקים נכבדים מנחלת־אבותי, מכורתי, משוש־נפשי, כור־מחצבתי, בפיסות־נייר חסרות משמעות, מעו־טרות בשלל התימות ערביות חסרות־משמעות. אין־דבר. למכור.
ברור גם שבתמורה למכירתי הפומ־בית ומסירת אלפי טונות של חול־זך, רווי בדם יהודי, לידי שלטון זר שלא מקיים מיצוות, אקבל סה״כ סי־כוי קלוש להישאר בחיים. מחיר מצ־חיק. אני יודע. לא חשוב. מייד להש־לים את העיסקה, בבקשה.
אני אוהב להיות מכור. אני מכור למכירות. בשבילי — אין כמו מכורה מכורה.

אם יש את נפשך לדעת מה שלומך

מי שחושב שפסו אנשים טובים מן הארץ טועה טעות גמורה. יש, עדיין יש אנשים טובים. אנשים טובים ש־מתעניינים בך, שדואגים לך. אנשים טובים שדורשים טובתך מבלי אפי־לו שתדע מזה.

אז איך אני יודע מזה? פשוט מאוד — לפעמים אני יושב לי באיזה

רחל המרכלת שלי

מקום, שותה ומפטפט, ושכרק יוצאת מפי מילה כמו „נסיעה" מייד קופצת עלי אחת המסובות ואומרת „נכון. באמת סיפרו לי שראו אותך בבית־הכרם."

אני בורח משם, יושב לי בשקט במקום אחר ופולט אנחת רווחה. „מה יש?" מסתערים עלי שניים „מה אתה נאנח? הרי יש לך שבדית מש־געת."

גם משם אני קם ובמקום הבא ש־אני הולך אליו תופס אותי מישהו ישר בכניסה ומגחך לי לתוך האוזן „ארבע בבוקר ברחביה, הא! רח־ביה, הא! ארבע בבוקר, הא!"

בקיצור, כמו שאמרתי לכם — על כל גיבעה רמה, תחת כל עץ רענן ובכל פינה אורבים לך אנשים טובים ודור־שים טובתך בכל נפשם, בכל מאודם ובכל מחיר.

ומאז, מדי בוקר בבוקרו, אני יורד לי אל בית הקפה. „אנשים טובים!" אני קורא. „כן, בחור" עונים כולם. „מה שלומי?" אני שואל.

„טוב, תודה," אומר אחד. „יש לך כאב שיניים בצד ימין של הלסת ה־תחתונה," מכריז השני. „אמא שלך צילצלה," מספרת מישהי, „אבל היא אמרה לך שהכל בסדר." „אתמול זיינת," מעדכן אותי השולחן האחרון משמאל. „לא שאני רוצה ללכלך," מוסיף המלצר, „אבל אומרים שיש לך סיפליס," הוא מסכם את הדיון.

„הו, אנשים טובים!" אני קורא ועולה על השולחן „הו, אנשים טו־בים! מה הייתי עושה בלעדיכם?" אני מדקלם ופורץ בבכי מר של אה־בת־אדם.

ואם יש את נפשך לדעת מה שלומך היכנס אל בית הקפה הקרוב ושאל. אל תדאג, יש שם אנשים טובים — הם יודעים מה שלומך. הם יעזרו לך.

א. ב. רמל

געגועים לציון

מאת יצחק רפאל

I

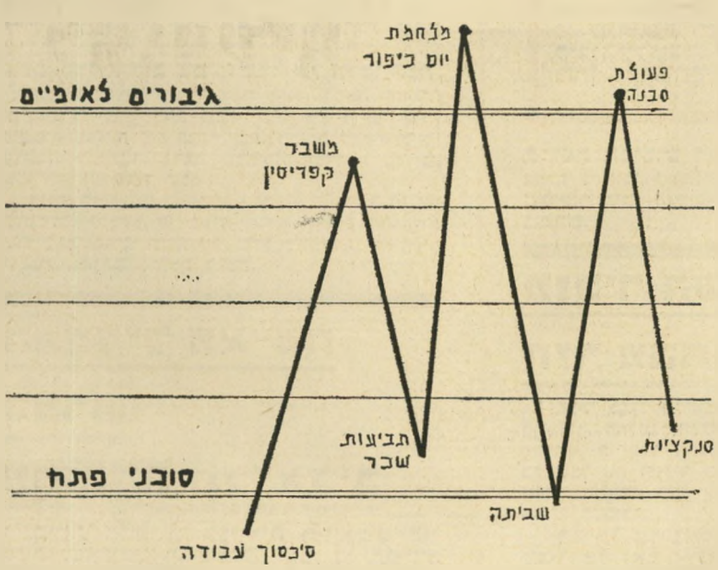
ליבי בקואליציה ואני בסוף אופוזיציה
איכה אוכל לשנות סוף-סוף את הפוזיציה

II

ממשלה הלא תשאלי לשלום אסירייך
הנושאים נפשם בכפם לחזור ולשוב אלייך
ושלום אסיר תאווה דימעיו כטל-
חרמון ונכסף להימנות על חברייך
לבכות ענותך אני תנים, ועת אחלום
שיבת שבותך. אני כינור לשרייך.
ליבי למשרד הדתות מאוד יהמה
פיתחי ממשלה שערייך
את בית מלוכה ואת כסא ה׳
ואיך תשב נוכרית עלי כסאות גברייך
יפה נוף משוש תבל, קרייה למלך רב
הו מי יתן ואצטרף וניפגש בסתיו

דיאגרמת פטריוטיות - עובדי התחזוקה

נכון ליום 30.8.74

הדיאגרמה דלעיל מתארת בצורה מדעית את התנודות במקדם הפטריוטיות של פועלי התחזוקה בחברת „אל־על". מעניין במיוחד לשים לב שאהבת המולדת של הפועלים שואפת אל האפס בעיתות שביתה, אך מגיעה לרמה של „גבורה לאומית" בעיתות משבר. בולטת הדוגמא של מילחמת יום־כיפור, בה מראה העקומה על פטריוטיות בשיעור מקסימאלי, לעומת הירידה הדראסטית שחלה בעת השביתה שלאחריה. ומייד אח״כ — שמירה על קשר אווירי תקין בעת המשבר בקפריסין — אהבת־ישראל מושלמת, ושוב שביתה חלקית — נטייה ברורה לפת״ח.

נראה שפועלי התחזוקה הם גורם בלתי יציב לחלוטין באיזור ומבינים רק כוח. נא טיפולכם.

תשקיף

מתכוננים להתנחלות חדשה

החוגים הלאומניים שעמדו מאחרי ההתנחלות ב־סבסטיה, מתכוננים מעשה־התנחלות חדש בגדה המע־רבית, אחרי שפגישת נציגיהם עם ראש־הממשלה והשר ישראל גלילי הסתיימה בלא־כלום. גם הפעם מתוכננת התנחלות המונית, אלא שנראה כי הפעם לא יסכימו המתנחלים לפינוי־מרצון, עומדים לאלץ את הממשלה להפעיל כוח כדי לפנותם.

המועד המדוייק של ההתנחלות טרם נק־בע. ייתכן כי המתנחלים יבחרו לעלות ל־מקום ההתנחלות ערב ראש־השנה, מתוך תיקווה שהממשלה לא תעז לפנותם בימים הנוראים, וכך יוכלו לקבוע עובדה של הימצ־אות כשטח במשך מיספר ימים.

אחת התוכניות של המתנחלים היא ל־גיים קבוצה של מנהיגים ציוניים־דתיים מ־ארצות־הברית, שיטלו חלק בהתנחלות, מ־תוך הנחה שהימצאותם במקום תימנע ני־סיון לפינוי־בכוח, כדי לא להסעיר את דעת־הקהל של יהודי ארצות־הברית.

התנחלות גרמנית ליד שכם

צפוייה סערת רוחות חדשה סביב ההת־נחלות בסבסטיה כאשר ייוודע כי כת נוצ־רית גרמנית, בראשותה של האחות אמה ברגר, רכשה שיטח־קרקע לא הרחק מ־שכם, כדי לחקים שם מושבה של אנשי הכת.

הכת שבראשה עומדת אמה ברגר, רכשה קרקעות ומיבנים בזיכרון־יעקב ובבנימינה, שם הוקמו מעין מושבות סגורות של אנשי הכת, הבאים לתקופות־זמן קצובות מגרמניה. נראה שלאותה מטרה נרכש גם שטח־הקרקע שליד שכם.

חוגים לאומניים ישתמשו בפרשה זו כדי לנגח את הממשלה, ולטעון כי בעוד שהיא אוסרת התנחלות יהודים בשטחים המוחזקים, היא מאפשרת התנחלות גרמנים באותם שטחים עצמם.

המפד"ל מאיימת לפרוש מהנהלת תל־אביב

סיעת המפד"ל בעיריית תל־אביב חו־דיעה לראש־העיר, שלמה להט, כי תפרוש מהנהלת העיר ומהקואליציה אם העירייה לא תפסיק לחלוטין את הצגות הסרטים ב־בתי־קולנוע בעיר בערבי־שבתות. ראש העיר ביקש מהדתיים לשמור על איזון בסוד כמוס, תוך הבטחה שבירור יסודי בעניין יתקיים תוך עשרה ימים.

אם יכנע צ"צ' לדתיים, עלולים נציגי הליברלים העצמאיים לפרוש מהקואליציה בגלל הכניעה. בשבו־עות האחרונים ניסה צ"צ' להפסיק את הצגות הסר־טים בלילות־שבת באמצעות הגדלת החזר המיסים העירוניים, לבתי־הקולנוע שאינם מתירים הקרנת סר־טים בערבי־שבתות. כשהפיתוי לא הועיל, שיכנע או־תם לא לפרסם את שמות בתי הקולנוע במודעות שהם מפרסמים בעיתונות (העולם הזה 1930). **עתה ינסה צ"צ' לשכנע את בעלי בתי־הקולנוע לבטל לגמרי את המודעות בעיתונים.**

ביקורת חריפה על שולמית אלוני

בחוגי מישרד־החוץ נמתחת ביקורת קטלנית על השרה שולמית אלוני, כראש המישלחת הישראלית לוועידת האו"ם לעניני אוכלוסייה, שהתקיימה בבו־קרשט ושהיתה אחד הפורומים הבינלאומיים החשובים ביותר בשנים האחרונות.

בוועידת־ענק זו התקבצו כל הנשים החשובות ב־חיים הפוליטיים של מדינות העולם, ואלוני נשלחה לשם כדי להבליט את מקומה של ישראל במפה זו. אולם היא לא הצליחה להתבלט, ישראל לא הורגשה כלל, ובעיקבות כישלון זה נטשה אלוני את הוועידה באמצע וחזרה הביתה.

ספר של אבן מופץ באיראן

סיפרו של שר־החוץ לשעבר, אבא אבן, העוסק בתולדות עם ישראל והנושא את השם עמ', תורגם לשפה הפרסית ומופץ עתה ברחבי איראן. זוהי הפעם הראשונה שספר ישראלי או כזה העוסק בתולדות עם ישראל, מופץ במדינה שמרבית אזרחיה הם מוסלמיים.

העיתונות הפרסית, שכתבה מאמרי־ביקורת על הספר, בחרה לציין ולהדגיש כי מיוחד את אותם פרקים בו המתייחסים ל־

מירה אברך בפמליית רבין

בעלת חמוד החברתי, העיתונאית מירה אברך, צורפה כחברה רשמית לפמליית ראש־הממשלה היוצאת לכי־קור מארצות־הברית, שם ייערכו ה־פגישות בין ראש־הממשלה לבין הנ־שיא ג'ראלד פורד. זוהי הפעם הרא־שונה שמצטרפת כתבים מדיניים, תהיה גם עיתונאית, חעומקת בדיווחים חב־רתיים, כחוגה במישלחת רשמית של ראש־ממשלה ישראלי.

עוד לפני יציאת המישלחת עוררה הפרשה תמיהה והסתייגויות מצד חני שגרירות ישראל בוושינגטון, ש־קיבלו על עצמם להכין את ביקורו של רבין בארצות־הברית.

תקופת הכיבוש הפרסי בארץ־ישראל. בהס־תמכם על אבן, מתפארים הפרסים שהם היו „כובשים נאורים," שגם העמים הנכבשים הודו להם על כי־בושיהם.

מזכיר העבודה בח"א חזר מהתפטרותו

מזכיר מחוז תל־אביב של מיפלגת העבודה, דב בן־מאיר, החליט להמשיך בתפקידו ולחזור בו מהת־פטרותו. בן־מאיר התפטר אחרי שלא קויימה הבטחה כי יקבל את תפקיד מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, ואחרי שלחצו עליו להסיר את מועמדותו לתפקיד מזכ"ל העבודה.

חזרתו של בן־מאיר הושגה תודות למא־מציו של זאב ויינר, מראשי הגוש בתל־א־ביב והאיש החזק של מיפלגת העבודה בי־עיריית תל־אביב.

יום העבודה המוארך בצה"ל - בספק

ההחלטה שהתקבלה לא מכבר בצה"ל להאריך את יום־העבודה המקובל בשעתיים, לסיימו בשעה שבע בערב במקום בשעה חמש, עלולה להתבטל כהחלטה המחייבת את כל היחידות. בכנס קצינים שנערך לאח־רונה, בנוכחות שר־הביטחון שמעון פרס, התלוננו קצינים כי הם נאלצים, בעיקבות ההוראה, להחזיק אנשים רבים עד שעה מאוחרת, למרות שאין להם כל תעסוקה.

ראש אג"מ במטכ"ל, האלוף הרצל שפיר, שנכח באותו מעמד, הסביר כי ההחלטה התקבלה כדי שצה"ל ישמש דוגמה לעם כולו, למאמץ הנדרש ממנו בתקו־פת־חירום.

אולם, הסביר שפיר, אם מפקד רואה ש־לאנשיו אין עבודה בשעות הנוספות, אין הוא צריך להסס לשחררם כתום שעות ח־עבודה שהיו מקובלות עד כה.

„המישמר האזרחי" - בן חורג?

בחוגים הקובעים שורר יחס של זילזול מוחלט כלפי המישמר האזרחי שקם לאחרונה.

כל המומחים תמימי־דעים ככך שזהו גוף מיותר, שהשפעתו על המצב הביטחוני תהיה שולית. להערכה זו שותפים גם כמה מן האישים הככירים כיותר כמדינה.

אולם איש מהם אינו מעז להגיד זאת בגלוי, מפני שהדבר היה מתקבל כיריקה בפרצוף הממשלה הקו־דמת, שיזמה את המישמר. לכן קם מנגנון שלם חדש, מבוזבז כסף רב ומנוצל רצונם הטוב של אזרחים רבים, מבלי שהממשלה עצמה מאמינה שיש בכל אלה תועלת של ממש.

המישטרה עומדת להתארגן מחדש

נוכח המשימות של ביטחון־פנים שחוט־לו על מישטרת ישראל, עומדת המישטרה כפני רי־אורגניזציה מקיפה בתחום האירגוני והמיבצעי שלה. נראה שהגופים עליהם תושל משי־מת ביטחון הפנים, יאורגנו במיסגרת נפרדת מיחי־דות המישטרה שימשיכו במשימות הרגילות.

מה יהיה קו־ההגנה של קאפוצ'י?

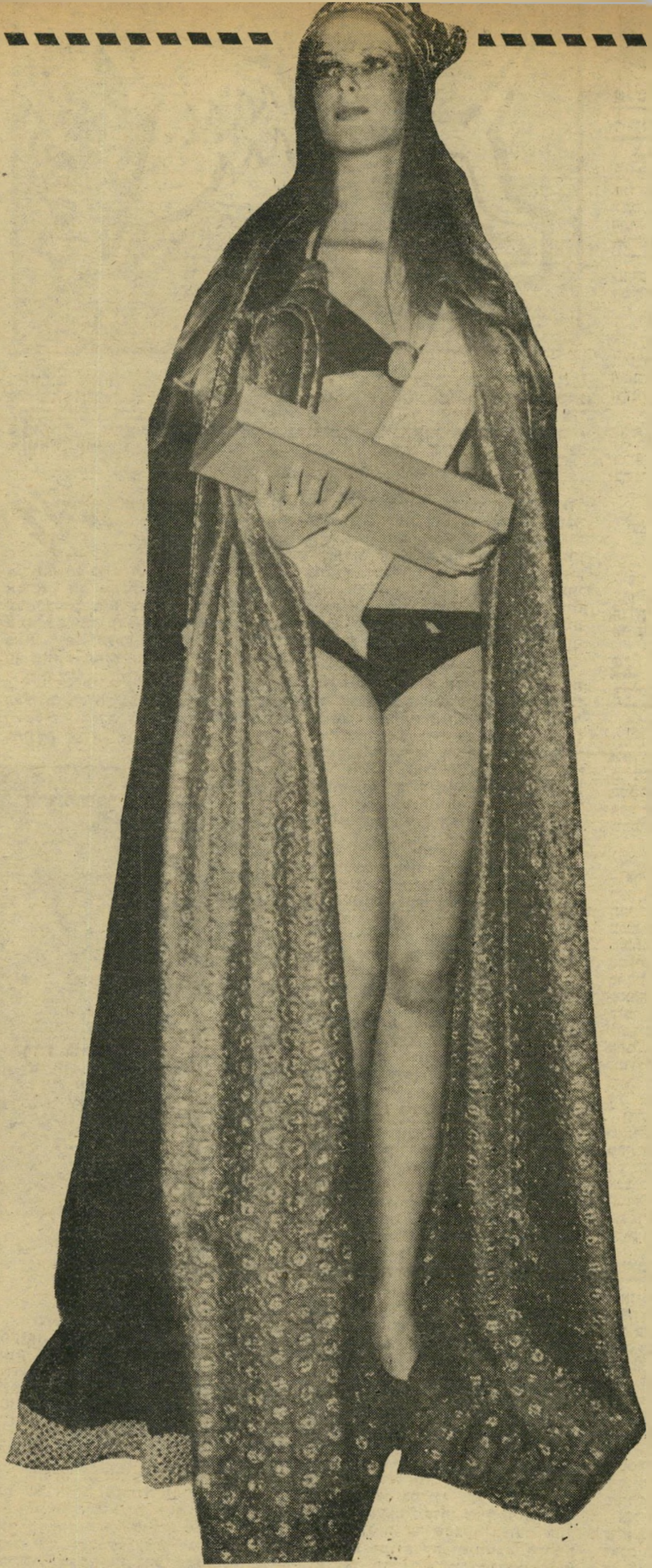
סניגוריו של הארכיביישוף היווני־קאתולי הילאריון קאפוצ'י, עומדים בפני דילמה חמורה, באשר לקו־ההגנה שיהיה עליהם לנקוט במהלך משפטו. במהלך חקירתו אימץ לעצמו קאפוצ'י קו־הגנה, לפיו טען כי עשה מה שעשה בגלל איומי סחיטה של המחבלים שהצליחו לשים יד על עדויות ותמונות הקשורים בפרשיות ניאוף של הארכיביישוף.

ספק אם פרקליטיו של קאפוצ'י יוכלו להשתמש בטענה זו במישפט פתוח, שכן היא עלולה לפגוע בתדמיתו של קאפוצ'י כ־כהונדת, עוד יותר מאשר העובדה שסייע למחבלים.

חברות פרטיות יחזקו מחסני חירום

צה"ל החל למסור לאחרונה את עבודות התחזוקה והפיקוח על הציוד המוחזק במחסני החירום, לחברות־אחזקה פרטיות. נראה שצעד זה ננקט נוכח התקלות והליקויים שהתגלו ב־ציוד שהוחזק במחסני־החירום כמיל־חמת יום־הכיפורים. במחסני־החירום מוחזק ציוד הלחימה ליחידות המילו־אים, והוא חייב להיות במצב כשיר להפעלה מיידית.

אחת החברות שקיבלה עבודות תחזוקה במחסני־חירום היא חברה ש־אחד השותפים בה הוא אלוף־משנה (מיל.) ישששכר („איסקה") שרמי, ש־נפצע קשה במילחמת יום־הכיפורים.

נשף בחירת

מלכת המים 1974

בבריכת גלית

ביד אליהו

במוצאי־שבת 14.9.74

בשעה 8.30 בערב

מופע ענק

כוכבים בינלאומיים ★ SOUL

MESSANGERS - 28 זמרי ורקדני

להקת הרלם ★ צביקה פיק

ותזמורתו ★ תצוגת אופנה

במאי: צדוק צרפתי ● תפאורה: אריק סמית ● קישוט פרחים: פרחי כץ

המלכה תיבחר על־ידי הקהל

כרטיסים ב„לאן" (יוקי) וביתר המשרדים.
בערב ההופעה בבריכת „גלית"

בנשפים תצעדנה המועמדות בתחרות מלכת המים 1974, כשהן מדגימות:

תצוגת בגדי־ים של „גוטקס" ★ תצוגה של „בוטיק ביבה" ★
שמלות חופה ותסרוקות של סלון „אמבר" ★ איפור של „הלנה רובינשטיין" ★ טיפול בשיער ע"י „וולה"

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס כ„דפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • נלופות: „צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קריאה יקרה,

שתי ידיעות שהתפרסמו בסוף השבוע שעבר בעיתונות הישראלית, היה בהן כדי לשמש תיזכורת לקוראי העולם הזה, לגבי שתיים מהכתבות שהתפרסמו בעיתון זה בשבועות האחרונים. אין אנו מרבים לדוש ולעקוב אחר גילגולי הגילויים הנחשפים מעל עמודי העולם הזה, אם אין הם מתפתחים וגוררים גילויים נוספים או זוויות־ראייה חדשות. מתכונתו של העיתון היא צרה בלאו־הכי, ואנו מעדיפים להקצות מקום לכתבות וגילויים שהם בבחינת חדשות, ולא בבחינת העלאת־גירה. אולם הפעם, דומני, יש חשיבות באיזכור ההשתלשלות של שתי פרשיות, כדי להצביע על התפקיד שממלא העולם הזה הן בתחום ההתרעה והן בתחום החשיפה.

משטרת־ישראל הודיעה בשבוע שעבר, כי תיק החקירה המשטרתית בפרשת „אכילת המוח," בה היו מעורבים סטודנטים לרפואה באוניברסיטה העברית ב־ירושלים, הועבר לפרקליטות המדינה. אל מימצאי החקירה המשטרתית, נמסר בהודעה, צורפה גם המלצת המישטרה שלא להעמיד את הסטודנטים לדין, כיוון שבמהלך החקירה לא התגלו שום הוכחות וראיות לאכילה־בפועל של פירורי־המוח בחדרי־הדיסקציה, ואין גם ראיות לכך שהיתה בין חמישה הסטודנטים התערבות לביצוע מעשה כזה.

חקירת מכוני־העיסוי
(העולם הזה 1918)
מי יזום?

בשיאה של ההיסטריה ההמונית ש־השתוללה במדינה לפני כחודש, כאשר אמצעי־התיקשורת התחרו זה בזה, בתסתה, גינוי וליבוי יצרים בפרשת „אכילת־המוח," היה העולם הזה (1928), העיתון היחיד במדינה, שקרא בגלוי לנקוט עמדה של שפיות־דעת ותבונה בפרשה זו. „המדינה כולה התפלשה בהאורגיה של היסטריה מפורקת," טען אז העולם הזה, „...בסך הכל היתה זו הצגה מדכאת מאוד של טירוף ציבורי." התרענו אז כי הפאניקה של המוסדות האקדמאיים מפני הטירור הדתי, היא שגררה את מוסדות האוניברסיטה העברית, שדנו בפרשה, להחלטות מוזרות שאינן עומדות במיבחן ההיגיון הפשוט.

מימצאי חקירת המישטרה אישרו את מימצאי בדיקת העולם הזה בעניין, חפפו את המסקנות שפורסמו עוד לפני חודש. הפונקציה המיוחדת שממלא העולם הזה בנקיטת עמדה חריגה ויוצאת־דופן, גם בפרשות שלא נחשפו על ידינו, כשהוא אינו נרתע מלעמוד בודד נגד הסחף הכללי ולצאת כנגד תופעות של פסיכוזה המונית, באה בפרשה זו לידי ביטוי מלא.

■ ■ ■

ידיעה אחרת שפורסמה בסוף השבוע שעבר סיפרה, כי מישטרת־ישראל יוזמת חקיקת חוק חדש, שיגדיר מי מוסמך לעסוק בעיסוי (מסז'ים), ויקבע תנאים לעיסוק במקצוע זה, תוך הגדרת פעולתם של מכוני־העיסוי. המישטרה, נאמר באותה ידיעה, יוזמת את החוק, אחרי שבאחרונה צצו מיספר רב של מכונים כאלה, המשמשים מסווה לבתי־בושת ומעשים מגונים, ואשר למפעילים אותם אין כל מושג במיקצוע העיסוי.

צריך בוודאי לברך על יוזמתה הברוכה של המישטרה בנושא זה. אולם קשה להימנע מלשאול כמה שאלות מטרידות.

תופעת מכוני־העיסוי, המשמשים כיסוי לפעילות מסוג אחר, אינה חדשה. היא גם לא היתה מחתרתית. במשך חודשים רבים הופיעו במדורי המודעה הקטנה שבעיתונות הישראלית, עשרות מודעות מעוררות־חשד, שעצם ניסוחן צריך היה לעורר את התעניינות המישטרה. אבל איש לא שם לב לתופעה, עד שמבקר העולם הזה, זאב יפת, נטל על עצמו לבדקה. בחקירה ממושכת ומדוקדקת, שנמשכה שבועות מיספר, חקר יפת את המסתתר מאחרי מודעות מכוני־העיסוי, כשהוא חורש עשרות כתובות, מופיע כלקוח תמים ומפקיד את גופו בידי ה„מעסות."

מימצאי חקירתו, פורסמו בכתבת־ענק, עיסוי או גירוי? (העולם הזה 1918), שחשפה את המתרחש מאחרי וילונות־הפלסטיק של כמה ממכוני־העיסוי. היתה זו דוגמא מבוהקת ליוזמה עיתונאית, שבאה במקום בו חייבת היתה להיות יוזמה מישטרתית. העובדה שהמישטרה התעוררה לפעולה רק שלושה חודשים אחרי גילויי העולם הזה, יש בה אולי כדי להחניף לנו, אבל היא משאירה שאלה אחת פתוחה: האם אין המישטרה מזניחה יוזמות דומות גם בתחומים אחרים, שאמצעים העומדים לרשות עיתון דוגמת העולם הזה אינם מספיקים כדי לחשוף את המתרחש בהם?

אלי תגר

מכתבים

אנשי השנה

כמו בכל שנה, אני מצפה גם השנה לגיליון „איש השנה" של העולם הזה. אני מוכן להתערב שהפעם יהיה זה יצחק רבין, למרות שלי באופן אישי נראה כי התואר מגיע יותר מכל לאלוף אלי זעירא, המייצג גם את מחדל מילחמת יום־הכיפורים וגם את השאגנות, רדיפת המוטרות והנורמות הפסולות שנשארו אחרי המילחמה בדיוק כמו לפניה.

אבי אדלר, תל־אביב

...שום מאורע לא איפיין את השנה החולפת, כמו מילחמת יום־הכיפורים. האיש האחראי לה, משה דיין, חייב להיות איש־השנה.

אסתר משעלי, ירושלים

...יהושע בן־ציון, מנכ"ל בנק א"י־בריטניה, הסמל האמיתי של מדינת־ישראל בשנת 1974.

אליהו סהומון, חולון

יגאל אלון.

כ. לנדאו, תל־אביב

במקומכם הייתי בוחר כאיש־השנה את אחד מקורבנות מעשי הטירור של „לוחמי הצדק" הפלסטינים, בקריית־שמונה, מעלות או נהריה.

ניסן בן־יוסף, רמת־גן

מי במתנחלים?

מיכתבו של קצין־הצנחנים דודי פלדר („מכתב למתנחל", העולם הזה 1929) ראוי שיודפס ברבבות עותקים ויחולק בישיבות, בבתי־הספר הדתיים ובתי־הכנסת, כדי ש־המתנחלים־בפוטנציה למיניהם יבינו, לאיזה קרע נפשי בינם לבין שאר חלקי העם הם גורמים במעשיהם.

בני רוזנשטיין, תל־אביב

אף שאינני מתנחל ואיני מזדהה עם רעיון זה, הרשיתי לעצמי להגיב על מיכתבו של דודי. דודי היקר, איני יודע בפני מי רצית להעלות את קרנך זכתבת מיכתב זה, אך למרות כל מאמציך, הצגת ברבים דברי־הבלים, וזאת מסיבה פשוטה: כתבת עובדות לא נכונות. סיפרת לנו שאתה נאלץ להילחם ולחרף נפשך בזמן שהמתנחלים מקימים היאחזויות או לומדים בישיבה. דע לך, כי אין אף מתנחל שאין לו עבר ביטחוני. רובם למדו בישיבות, אך משרתים ביחידות קרביות ומשרתים באמונה ונחשבים כחיילים מעולים.

ידוע שקיימים בחורי־ישיבות שאינם מתגייסים לצה"ל, אך האם ראית אחד מביניהם ההולך ומתנחל? ההתנחלות איבה רק מעשה דתיים, כפי שהינך טוען. הרבה אנשים חילוניים השתתפו, או תמכו בה והזדהו עימה. אני מקווה שאינך מתלונן ששמרת בלילה ברמה כדי שלא יפגעו בך אריק שרון...

אורי ברזילי, תל־אביב

נמאס!

אני חייל בצה"ל המשרת בצנחנים, ואני מודה שאני כבר לא יודע לאן לברוח. אני בא לעיר לחופשה, ואני רואה אותך: אתה לבוש טוב, אתה מגודל שערות ואתה מטופף בעקבים גבוהים בדיזנגוף. לך יש זמן, לפחות שלוש שנים יותר מאשר לי. אבל אני לא מקנא בך, אני שונא אותך. לי נראה שאתה ואלפי חבריך תניחו פרחים על הקברים של רבים מאיתנו. בינתיים אתה מייבש את העכוז שלך בכל מיני מיסבאות, ואני אוכל אבק. הארץ הזאת, ששנינו אוהבים אותה, הולכת ונהיית מטורפת מיום ליום, ואין מציל.

אני יודע שאתה פוחד למות. אני יודע שלא בא לך להקריב את חייך על מיזבח דרכם הפוליטית של המנהיגים שלך. פשוט לא בא לך למות בעד סבסטיה, ומתנחלים שההליטו שהנגב קטן עליהם והם חומדים את ירדן. נמאס עליך דם וקברים. גם עלי. אבל הידיים שלי כבולות. כי אני בכל זאת הלכתי להתגייס. אז תפסיק למלא את כרסך ולהתבונן בעכוזי נערות ברחוב. צא לרחובות וצעק (גם בשמי) שאתה לא רוצה סבסטיה. צעק שאתה ואני עייפים. עצור את כל האנשים שחולבים את הארץ הזאת ואותנו, עשה את זה, כי לך יש לפחות זמן.

ה. צ., גבעתיים

הקשבתי רב־קשב לראיון שהעניק אלוף־מישנה (מיל.) דוידי לגלי־צה"ל. הוא הציג את עצמו כיון, כפרופסור באוניברסיטה. עיקר דבריו נסבו על הצורך בחינוך לשכול. אני עצמי לא הייתי רוצה שהוא יחנך את בני.

אריה שורין, חיפה

תפרוץ מילחמה? לא תפרוץ? מתי בדיוק תפרוץ? זה מדאיג אתכם, אחים יקרים? והמצב הפנימי הרקוב בארץ לא מדאיג אתכם? אז נלך למילחמה, ניהרג, נישאר בעלי־מום. בשביל מי? בשביל שרי ה־ממשלה? בשביל הח"כים? בשביל הקבלנים המתעשרים? בשביל הפקידות הבכירה? בשביל כל הפרוטקציונרים המסתכלים עלינו מגבוה? האם המדינה קיימת רק בשבילם? הם חיים בטוב, ואנחנו צריכים להילחם בעיתות־מילחמה, ובמשך כל השנה להילחם באינפלציה ואיך לגמור את החודש. הם בנו כאן חברה המושתתת על חוקי המאפייה, הפרוטקציה, והשחיתות. אבל כדי שעובד יוכל לתת אוכל לילדיו הוא חייב להיות רמאי, ולרמות את מס־ההכנסה.

מספרים לנו שהישראלים צורכים הרבה ונוסעים הרבה לחו"ל. מי קונה ומי נוסע? השכיר? לא! נוסעים וקונים בעלי המיזלות, הבוטיקים, רופאי־השיניים ושאר הרופאים, עורכי־הדין, הקבלנים עם נשותיהם ופילגשיהם, האינסטלטורים וכל הסרסורים והמתווכים. לצד אנשי המימסד מתייצבים גם העצמאיים שמרמים את מס־ההכנסה. הם קונים והם נוסעים והם חיים, כי בשבילם קיימת המדינה. אבל לאדם הישר, השכיר, שאין לו הידע והיכולת לרמות ולגנוב, פשוט אין מקום בארץ הזאת. כיום, גם שתי משכורות של שכיר אינן מספיקות כדי לקנות מעט תרבות, שלא לדבר על מוצרי מותרות. אז אני שואלת: בשביל מי ומה לגדל את הבנים?

הדיה כהן, חולון

זיזיה בחיל־האוויר

קראתי בעיתונכם (העולם הזה 1929) את מיכתבם של עורכי איפסילון, עיתון הסטודנטים של הטכניון, הקובלים על שבבית־הספר הטכני של חיל־האוויר עשו מסיבה והגישו כיבוד ומטעמים. משום מה הם קוראים לזה ביזבוז. קודם שיפסיקו

תפריט המסיבה בחיל־האוויר
מי זולל?

לבזבז באוניברסיטאות, בשכר הפרופסורים ובמימון לימודי־החינם של הסטודנטים. אחר־כך שיתחילו להסוך בחיל־האוויר.

אברהם מרכוס, חיפה

...כולם מסכימים שצריך לעודד את הגיוס לצבא־הקבע, וביחוד לחיל־האוויר. אז מה הרעש על מסיבה שעורכים פעם בשנה או יותר, בהזדמנות של חילופי־מפקדים? הייתי רוצה לדעת מה כבר הגישו באותה מסיבה שעורר את חמתם של כותבי המיכתב.

ברוך נור, אשקלון

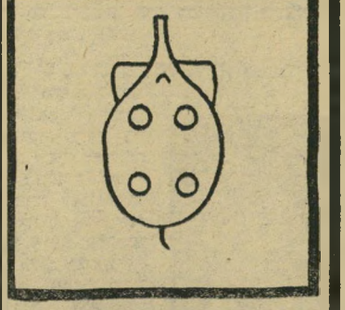
● פירוט התפריט במסיבת בית־הספר הטכני של חיל־האוויר, ראה גלופה.

חינוך להתעוררות

בימים אלה, כמו בכל שנה מאז קום המדינה, מתגלה ויכוח חריף על הערך והרמה של השיעורים הניתנים בבתי־הספר, אשר מטרתם להגביר את הזיקה

קשקשת 1931

הפעל את דמיונך ונסה למצוא כו־תרת מתאימה לציור שלמטה, שתס־ביר מה אתה רואה בו. הצעות לכו־תרות יש לשלוח לפי הכתובת: ת.ד. 136, תל־אביב, עבור „קשקשת". ההג־דרות הקולעות ביותר תפורסמנה.

קשקשת 1929

● חלזונוע.
דן בן־ארי, נווה מנסון

● הסמל שהוצע בזמנו למישרדי התחבורה התיקשורת, כשנוהלו בידי שר אחד.
יצחק שביב, נתניה

● הסיפוח הזוחל.
הלל גזית, ראשון־לציון

● גם הוא חרג מאחוזי הבנייה.
ארז דגן, מקווה־ישראל

● חיל — זונות.
מ. מיצר, חיפה

לעם היהודי ולמדינת־ישראל. ביטולם ה־סופי־כימעט של לימודי הציונות והתודעה היהודית, הוא רק שלב נוסף בהידרדרות. קביעתו של מפקד הגדנ"ע, אל"מ ישעיהו תדמור, שהנוער מגלה בורות מדהימה ב־נושאי ביטחון ובתולדות הסיכסוך היהודי־ערבי, היא עדות חותכת לאמיתות טענותי. הגיע הזמן שההורים והתלמידים גם יחד ירימו קול צעקה נגד מחדלי מישרד־החינוך.

לכן תועבר בשנת־הלימודים הקרובה, על־פי החלטת מועצת התלמידים של אזור המרכז, ובסיוועתה ושיתופה של אגודת „נוער למען התעוררות לאומית," עצומה הקוראת למישרד־החינוך לתקן את המעוות בתוכנית הלימודים של בתי־הספר. תלמי־דים המעוניינים לעזור או לקבל פרטים, יוכלו להתקשר לכתובת הבאה: „נוער ל־מען התעוררות לאומית," אצל רוני ברנ־שטיין, רחוב מכבי 42, רעננה.

בני רבינס, פתח־תיקווה

אין שומרים על החוק?

בתאריך 26.8.74 התלוויתי לידיד, שצריך היה למסור סכום כסף גדול לסניף המרכזי של בנק א"י־בריטניה, הנמצא בשדירות רוטשילד בתל־אביב. הגענו לבנק מתוך מגמה להיכנס לחניית הבנק, אבל הדרך לחנייה היתה חסומה על־ידי רכב חונה. מחוסר ברירה החנה ידידי את רכבו בצד הכביש בחנייה כפולה, אבל בצורה שלא הפריעה למעבר כלי־רכב, והתנועה זרמה כתיקנה. מאחר שברכב עדיין נשארו סכומי כסף גדולים, לא יכולנו, להשאירו ללא שמירה, והעברת הכסף לבנק נעשתה ב־שלבים. אני נשארתי ברכב על־מנת להזיז במיקרה של תקלה אפשרית.

לפתע הגיעה מכונית מסוג דודג' דארט, שנהגה היה מר דויד שיפמן, סגן ראש עיריית תל־אביב. בהפגנתיות עצר את ריכבו לפני הרמזור, בצורה שעצרה את כל התנועה ברחוב, לא התחשב בצפירות הנהגים ושאל בנימת אדנות ובהרמת קול: „של מי המכונית?" הסברתי לו בנימוס מהי מטרת העצירה, ותשובתו היתה „אני אתלונן במישטרה." לאחר כארבע דקות ירד ידידי מהבנק והחל לנסוע. כאשר הגענו לרמזור עצרנו באור אדום, ואז ראיתי את מר שיפמן קורא לסייר־בטיחות ומסביר לו משהו. סייר־הבטיחות הורה ל־ידידי לגשת אליו, ועצר אותו בצד. הוא ביקש את רישיונותיו, והודיע לו כי הוא עומד להגיש נגדו דו"ח על חנייה במקום אסור. שאלתי את הסייר אם ראה את העבירה. הוא ענה לי בשלילה, ואז החל מר שיפמן להתערב. ביקשתי ממנו לא להתערב כי זו לא זכותו, ואז אמר לי סייר ה־בטיחות: „אין לך מושג עם מי הסתבכת!" הסברתי לסייר, שאין לו זכות לרשום דו"ח על עבירה שלא ראה, וכי מר שיפמן רשאי להתלונן במישטרה כמו כל אזרח. אבל הסייר לא הקשיב ורשם דו"ח.

ברצוני לשאול מיספר שאלות: איזו זכות יש למר שיפמן להעיר לי על עבירה שעבר ידידי, בו־בזמן שהוא עצמו עבר עבירות יותר חמורות? האם חושב מר שיפמן שעבודתו בעירייה מעניקה לו סמ־כויות של קצין מישטרה? ברצוני לציין גם שמר שיפמן הכשיל שוטר במילוי תפקידו, וזהו הפאראדוכס הגדול ביותר. כקצין צה"ל וכאזרח, חזרה לי התנהגותו של הנ"ל, המתיימר לפחור בעיות בו בזמן שהוא עצמו יוצר אותן, ומנסה לשמור על החוק שעה שהוא עובר עליו.

קובי תבור, גבעתיים

רצופות בזה שתי תמונות שצולמו ביום השישי, 16.8.74, בשעה 10.30 לפני ה־צהריים, ברחוב ביכורי־העיתים בתל־אביב, פינת רחוב קרליבך. כדאי לשים לב לפר־טים המאלפים שבתמונות (ראה תמונות בעמוד זה): בתמונה האחת נראית מכונית־גרר של המישטרה גוררת מכונית של רופא, שעמדה במקום בו אסורה החנייה, וזאת למרות שעל המכונית מופיע התג של ההסתדרות הרפואית, המעיד על בעל־המכונית כי הוא רופא. נהג הגרר של ה־מישטרה, גרר את מכונית הרופא כמה עשרות מטרים (אגב, גרירה בלתי־מיקצו־עית, כשהרכב אינו נגרר ישר), ואז עצר את הגורר יחד עם הנגרר (תמונה משמאל). במקום בו מסומן קו לבן על הכביש ובו מופיע תמרור אין עצירה, וירד מהרכב כדי לקנות סטייק או פלאפל. כדאי לשים לב לעבירה נוספת שמבצע גרר המישטרה: על הרכב הנגרר חייב להופיע שלט („נגרר על־ידי...") אך גם זה איננו.

משה דיין, תל־אביב

גרר גורר מכונית רופא ומחנה אותה ב„אין עצירה"
מי שומר על החוק?

תן לחגים שי ושמו מסורת

הגש לידידיך ולעובדיך שי חגיגי;
מבחר מלהיב של יינות ומשקאות חריפים "כרמל מזרחי".
התאם את השי לטעמו של כל אחד מהם.
שי כזה הופך כל חג ל"חג שמח"!

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

יש לך בעיות לך לראות את
אוכפים לוהטים
הסרט המצחיק כל אחד

בכורה ארצית
בקולנוע „דקל" ת"א 9.30, 7.30

תמרורים

מונה. לנשיא בית־הדין הצבאי לעירעורים, במקומו של תת־אלוף יהודה גביש שמונה לתפקיד אחר בצה"ל, תת־אלוף **דני מט,** שפיקד במילחמת יום־הכיפורים על חטיבת צנחני המילואים בראשות אריק שרון, שצלחה ראשונה את תעלת־סואץ, היה במילחמת העצמאות ממגיני גוש־עציון.

אושפזה. **רחל דיין,** לשעבר כוכבת במירפאת רופא פלאסטי בדרום־אפריקה, לשם ניתוח של מתיחת עור הפנים (אחרי שעברה לפני מיספר שנים ניתוח־אף אצל רופא פלאסטי ישראלי), בשעה שבעלה מסר בשם הציבור הישראלי הכרזה על תמיכה במישטר הדרום־אפריקאי.

דיין

נפטר. **צ'ארלס לינדברג** (72), אחת הדמויות החשובות והסטגוניות ביותר של המאה ה־20, שעשה היסטוריה ב־21 במאי 1927 כאשר ביצע את טיסת־היחיד הראשונה מעבר לאוקיינוס האטלנטי, מניו־יורק לפאריס, במטוס בעל מנוע אחד. מיבצע שעשה על האנושות רושם גדול יותר מאשר נחיתת האדם הראשון על הירח כעבור שני דורות, שגם בה היה ללינדברג חלק כיועץ לפיתוח מדעי. לפני מיבצעו הגדול היה לינדברג טייס־להטשטן, שהילך על כנפי מטוס תוך כדי טיסה. אחרי שהפך אליל עולמי, חזר לכותרות כאשר בנו־התינוק נחטף ונרצח על־ידי מהגר גרמני בשם ברונו האופטמן, שנשפט באחד ממישפטי־הראווה הגדולים של הדור, והוצא להורג בכיסא־החשמלי. לאחר מכן ביקר לינדברג בגרמניה הנאצית, קיבל עיטור מידי מרשל־האוויר הנאצי הרמאן גרינג, וספג רבות מתורות־הגזע הנאציות. הוא היה מראשי התנועה שפעלה בארצות־הברית נגד כניסת אמריקה למילחמת־העולם השניה („בראש וראשונה, אמריקה!") והשמיע תוך כדי כך הערות על שליטת היהודים באמצעי־התיקשורת האמריקאיים, שנחשבו לאנטי־

צ'ארלס לינדברג (1927)
אליל עולמי

שמיות מובהקות, אף שהוא עצמו התנגד להגדרה זו. אחרי כניסת ארצות־הברית למילחמה עזר למאמץ המילחמתי למרות שלא גוייס, ואף השתתף כמומחה אזרחי בניחות־הפצצה נגד יפאן. לאחן מכן עזר בשקט לפיתוח הטכני של טילים, ולבסוף יצא שוב מן האלמוניות כדי לנהל תעמולה למען שמירת הסביבה, באומרו: „אני מוכן לוותר על כל המטוסים כדי לשמור על ציפור אחת!"

כשתבוא לעבוד בנמל אילת...

לנמל אילת דרושים עובדים עד גיל 32 אחרי שירות צבאי ובעלי כושר גופני מעולה למקצוע הסווארות.
נמל אילת מציע לך: ✲ עבודה קבועה ומסודרת במפעל דינמי עם סיכויי קידום בעתיד ✲ בתקופת הנסיון מגורים בבית נמלך (מלון) עם ארוחות, תמורת תשלום מינימלי ✲ בשנת הראשונה זכות של 8 טיסות לתל־אביב וחזרה, על חשבון הנמל ✲ עזרה כספית ברכישת דירה בתוספת הלואה ל־10 שנים ✲ (יש צורך להמתין בתור לקבלת דירה באמצעות חברת עמידר באילת). הנחה במס הכנסה ומס אחיד. למחוסרי נסיון בעבודת נמלים, תינתן הכשרה מתאימה והדרכה בנמל אילת.
המעוניינים לעבוד בנמל אילת ולחשתקע בעיר, יפנו למשרד הראשי: רשנות הנמלים, בית מועצה דרך פתח תקוה 74, תל־אביב, קומה 11, חדר 1121 בכל יום שישי, בין השעות 9.00—12.00 ויביאו עמם תעודת זהות ופנקס מלואים. ניתן גם לפנות בכתב למדור כח אדם, נמל אילת, ת. ד. 37, אילת.

אילת הקסומה קוראת לך!

סוף לגירושין ולפירוד חברות!
היא תישאר שלך ותשיב לך אהבה

בחוברת הסברה שהוצאה לאור ע"י פרופסור תוצאה וחפצת ספרי מידע בע"מ, יש פתרון לבעיה המטרידה הרבה גברים בריאים ובהחלט בלתי מאושרים כתוצאה מיחסי מין בלתי מספקים ומאכזבים (המסיימים מהר מדי ואינם מהנים את בת זוגם).
חוברת ההסברה חושפת בעיה זו ומלמדת את הקורא כיצד להתגבר עליה ולקיים חיי מין מספקים. לקוראי החוברת יתווסף מידע חשוב. חכל אודות משחק אהבה ארוך ככל שתרצה ומספק, מלווה בתמונות תנוחה.
המחיר —.20 ל"י, הכתובת לרכישה אצל המפיץ הבלעדי, ד"ר ש. גרונימן מס' 8 רמת אביב. או שלח/י צ'ק המחאת דואר לת.ד. 17100 תל־אביב, ותקבל/י את החוברת לביתך. נא לצרף את המודעה. ה.ע.

בסיטונות
- שמלות הריון
- מכנסי הריון
- טוניקות הריון
- חליפות הריון

כהן מודל
תל־אביב, רח' נחלת בנימין 4, קומה ב', דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(סגור בשעות 4—2)
להזמנות ע"י סוכן: טל. 50344, ת"א

„האמת האחרת"

האם „הגורל היהודי" רודף אותנו גם במדינת ישראל? האם הכרח ההסטוריה הוא שהעם היהודי יירדף, יסבול, יימצא במאבק מתמיד על עצם קיומו אפילו בארצו? אלה שאלות העולות בינינו היום ביתר שאת.

חלום הציונות היה נורמליזציה של הקיום היהודי על ידי שיבה לארץ האבות, חידוש החברה ויצירת חוקיות ביחסי העם עם יתר עמי העולם. לצערנו, עד היום לא התגשמה תקווה זו. ובמדינת ישראל עם כל הדפוסים של חברה מתוקנת וייצרנית אנו עדיין נמצאים במצב הלא נורמלי של מלחמת קיום ויחסינו עם עמי העולם עדיין לוקים בחסר.

שיבת ציון והקמת המדינה אמנם הביאו שינוי עמוק במצב העם, אך לא הביאו את הקץ לעצם בעיית הקיום ולאיומי ההכחדה של אויביו. הנסיבות השתנו, האויבים התחלפו, אך הבעייה העקרונית עדיין בתקפה. על זאת יעידו כל המלחמות שעברו עלינו עד היום שאת כולן כינינו מלחמות על עצם קיומנו. מלחמה רודפת מלחמה ולא נראים סיכויים לשלום אמת.

לאור חזונם של מייסדי המדינה שהאמינו כי עצם קיום המדינה היהודית יפתור את בעיית שנאת ישראל, עלינו להסיק כי אמונה זו נתבדתה. בתוך תוכנו כולנו מכירים באמת מרה זו. עמוק בפנים מכרסם היאוש הנובע מהכרה שאין מוצא מהגורל הכפוי עלינו, והמוצא את ביטויו במרירות, בציניות, בהקשחה ובהשענות בלעדית על כח הנשק.

הטרגדיה של עמנו היא שאין אנו מסוגלים לבחון את דברי ימי עמנו בעיניים פקוחות, ללא דעות קדומות, כדי לגלות את שורש הרע. אותה כת דתית — הפרושים ויורשיהם — שהשתלטה על העם לפני כ־1900 שנה והחרימה כל כת ותנועה אחרת שסכנה את מעמדה הבלעדי, הצליחה לסנוור את עינינו עד היום ולטעת בנו תסביכים ודעות קדומות המונעים מאתנו מחשבה צלולה בנושא רגיש זה.

אדם הבוחן בעיניים פקוחות ואובייקטיביות, את ההסטוריה של עם ישראל יגיע בהכרח למסקנה שלפני כאלפיים שנה התרחש דבר מה שגרם לאיבוד הבית הלאומי, לפיזור העם בתפוצות ולרדיפות השונות שהיו מנת חלקנו מאז ועד עתה ושהגיעו לשיאן בשואה באירופה בימי מלחמת העולם השנייה.

קיימת השאלה, שמעטים מוצאים לה תשובה מספקת, והיא: אם עבור חטא האלילות שלמו אבותינו בשבעים שנות גלות בבל, מהו החטא הנורא עבורו סובלים אלפיים שנה?

אותו אדם שיעמיק בחקר אותה תקופה יגיע למסקנה שהסיבה האמיתית הנה יחסנו אל ישוע מנצרת בכל הדורות וגם בדורנו. זהו ההסבר היחידי המניח את הדעת, המספק את כל העובדות ההסטוריות.

אבותינו הסגירוהו לידי הרומיים ואלה צלבוהו. אך בכך לא די. בכל הדורות מאז ועד היום שקדו מנהיגינו הרוחניים לזרוע בלבות בני עמנו שנאת חנם כלפי חף מפשע זה, שרבים בישראל ובאומות העולם רואים בו את גדול בני עמנו ואת גדול האנושות כולה.

אחי, זהו החטא שטרם נסלח לנו מכיוון שאנו עדיין מבצעים אותו! הנה, את משיחי השקר למיניהם ואת המנהיגים שתמכו בהם אנו מכבדים כגיבורים לאומיים למרות השואה שהמיטו על העם. הקנאים, בר־כוכבא ורבי עקיבא, שבתאי צבי, ועוד. אך את ישוע מנצרת, האיש בעל תורת האהבה הצרופה והמוסר העליון, אותו אנחנו עדיין דוחים בשנאה בשאט נפש, בדעות קדומות, בלעג ובבוז.

אחי, הדור יזכה לגאולה שלמה, לשלום אמיתי, להתגשמות חזון הנביאים, לימי משיח — זהו הדור שתחילה ישנה מן היסוד את גישתו אל ישוע מנצרת.

תמיד היו בודדים בעמנו שהתייחסו אליו באהדה (נסתרת לפעמים), ורבים כאלה בינינו היום. אך דרוש שינוי מהותי ואמיץ בגישת העם כולו אל איש נפלא זה.

על כן אנו פונים אליכם בקריאה:

הסירו את שנאת החינם!

הסירו את הדעות הקדומות!

השיבו את ישוע אל עמו!

לאלוהים הכבוד והתפארת לעולמי עולמים

דחוף

דרושה דירה בת שני חדרים מרוהטת + טלפון, בסביבות צפון תל־אביב עד 600 ל"י לחודש

להתקשר 02-224520

בעיות ולבטים בחיי המין

מ א ת

חד"ר **מרדכי זידמן**

הוצאת רשפים

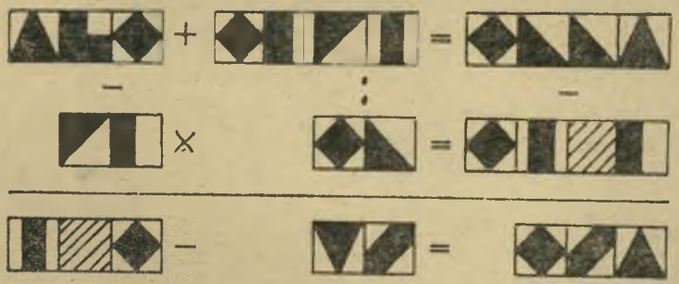
כלבים וחיות־שעשועים

כלבים בעלי תעודות-יוחסין וכל סוגי כלבים וגורים ברי-אים, חתולי-בית וחתלתולים, טיפול וטרינרי יומיומי, פנ-סיון לכלבים וחתולים, אמב-טיות נגד טפילים.

אגודת צער-בעלי-חיים, תל-אביב, רח' סלמה 30, יפו. טל. 03-827621.

חשבץ 1931

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספ-רות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור כפל וחילוק יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

טופס 106
רב שבועי
ל-5 הגרלות
רצופות

חיים בר־לב לפקח שמורת הטבע: „אל תקרא לי חיים!

■ גם לשרים אסור לעבור על החוק. בזאת נוכח בשבוע שעבר שר־המיסחר־והתעשייה **חיים בר־לב**, שבילה חופשה באילת. השר הגיע במכוניתו לשטח שמורת־הטבע באי־האל־מגים, למרות שחל איסור להיכנס למקום עם מכונית. פקח השמורה, שלא זיהה את בר־לב, הורה לו להוציא את מכוניתו משם. לאחר ויכוח, הסכים בר־לב, נהג במכוניתו אל מחוץ לשמורה. הוא יצא מהמכונית, הוציא מתא־המיטען רובה וציוד־צלילה, החל הולך לכיוון המים, למרות שאסור גם לדוג במקום. אז זיהה אותו הפקח, אמר לו: „חיים, תחזיר את הרובה למכונית. ואת שמורת־טבע!" בר־לב נפגע, צעק אליו חזרה: „אל תקרא לי חיים. אני לא חבר שלך!" „אר־קיי," השיב הפקח, „אני אקרא לך גנרל חיים."

לך שיבעה היכליי־בר תמורת פיסת ים קטנה." אבל צ'יצ' בכל־זאת סירב.

■ איך חיזר **אבא אבן** אחרי אשתו, סוזי? היה זה בתקופת מלחמת־העולם ה־שנייה. סוזי אמנם התגוררה אז בבית הוריה העשירים בקהיר. אובדי אבן היה אז קצין בצבא הבריטי. הוא הכיר את סוזי והיא מצאה־חן בעיניו. „בעלי לעתיד נהג אז לעבור מתחת לחלוני מאוחר בלילה, מאוחר מכדי שיורשה לי להי־פגש עימו — לשרוק את ההימנון המצרי, המבוסס על נעימה מתוך אאידה של ורדי," גילתה השבוע **סוזי אבן**, ב־כתבה בידיעות אחרונות על ימי ילדותה המאושרים בקהיר. „הוא ידע שנעימה זו, של ורדי, לבטח תמשוך את תשומת־ליבי."

בתוכנית־הרדיו בירה ומצב־רוח, של **יעקב אנמון**, סק־רנות: האם תעז הנהלת רשות־השידור להשמיע את דיעותיו והתבטאויותיו החריפות בשי־דור? מסתבר שדבריו באותה תוכנית עברו ביקורת לפני שידורם, וכמה מהתבטאויותיו נמחקו לפני שידור. כך, למשל, אסרה הנהלת רשות־השידור ל־שדר קטע בו אמר לייבוביץ': „הפקיד הממשלתי הזה... מה שמו?... **גורן**!" קטע אחר שנפסל לשידור, היה זה בו התייחס לייבוביץ' לשר־הביטחון לשעבר, **משה דיין**, ולראש־הממשלה לשעבר **גולדה מאיר**. מההקלטה נמחקו ההג־דרות: „הפלייבוי המזדקן שתום־העין..." ו„הגברת הזק־נה." הקיצוצים הוסברו ללייבו־ביץ' בנימוק: „טוב, גם אתה אינך ינוקא!"

■ בראיונות שהעניק שר־המישטרה **שלמה הילל**, לעי־תונים הוא התייחס לפרשת הארכיבישוף היווני־קאתולי של ירושלים, שנעצר באשמת סיוע למחבלים. הילל עמד על כך שיש לבטא את שם משפחתו של הארכיבישוף קאבוצ'י, ולא קאפוצ'י, כפי שנהגו אמצעי־התיקשורת בארץ. הסביר הילל: „קאבוצ'י זה שמו המקורי. הוא הפך את הב' לפ', כדי לשוות לשם איזה צליל איטלקי ולהפות בכך על מוצאו הערבי." אבל גם שר־המישטרה לא דייק, נפל קורבן לטעות. שמו האמיתי של **היאריון קאפוצ'י**, הוא הילאריון קאבוג'י, ומקור השם אינו ערבי אלא תורכי, שכן מישפחתו של הארכיבישוף מוצ־אה בתורכיה.

■ האמרגן **אברהם** („פש־נל") **דשא**, ירד עם ילדיו לאילת והחליט לנסות שם את כוחו בהשטת מיפרשיות. שכר פשוט מיפרשית, השאיר את ילדיו על החוף וניסה להפליג בים. הרוח שיטתה במיפרשיו, והמיפרשית התהפכה מיספר פעמים. לבסוף, כשהצליח ל־התיישב בסירה, קרא פשוט לעבר בנו, **גשש דשא**, שיצ־טרף אליו. צעק אליו גשש חזרה: „אחרי שתלמד — נפליג איתך!"

■ הקרנה מחודשת של ה־סרט בן־חור בפאריס, גרמה לאחד הצופים שם לשגר מיכתב למערכת העיתון האמריקאי הראלד טריבון המופיע בפאריס, בו שאל את המערכת: „הוממתי מיופייה וכישרונה של הגברת הצעירה המופיעה בתפקיד ה־מרכזי, מה עלה בגורלה מאז?" עשרה ימים חלפו עד שמערכת העיתון מצאה את התשובה לגבי מקומה ומעשיה הנוכחיים של כוכבת־הקולנוע הישראלית **חיה הררית**, שהופיעה בסרט לצידו של **צ'רלטון הסטון**. השיבה המערכת לקורא הפא־ריסאי: „חיה הררית היא עדיין משגעת, והיא מנהלת חיי־כפר שקטים לצידו של במאי־הקולנוע ג'ק קליטון."

חווה אלברשטיין

הופיעה השבוע בפתיחה החגיגית של המלון הרא־שון בהיסטוריה של ראש־הניקרה שהוא בעל ארבעה כוכבים, לה־ויולאג', שחוקם סמוך לים, על שטח ששימש אכסניית־נופש של המישטרה. בתום הופעתה, פגשה בחבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות שאול בן־שימחון, החלה משוחחת איתו. לפתע נש־מע מרחוק הדי יריות ונראו הבזקי רקטות ופצצות־תאורה. בן־שימחון הרגיע אותה, השביר לה שאלה הם קולות אימוני צה"ל.

■ הצייר **משה ינוקא** סעד את ליבו במיסעדה תל־אביבית מפוארת. בתום הארו־חה הזמין לעצמו קפה לקינוח. הוא לגם לגימה גדולה מתוך ספל הקפה שהוגש לו ולפתע חש בגוף זר בתוך פיו. בשלווה וללא התרגשות שלף ינוקא אט אט את הגוף הזר מתוך פיו, אז הסתבר לו ולכל חבריו לשולחן כי זהו מקק. מלצר מבוהל מיהר אל השולחן לשמע קריאתו של ינוקא. הוא ראה את החרק בידו והיה מוכן ל־מיקלחת של צונגנין. אבל ינוקא רק הגיש לו את המקק ואמר לו בשקט: „טגן אותו, בבקשה. ג'וקים אני אוהב טוב על האש!"

הידלינים

מנכ"ל קופת־חולים אשר ידלין ושר־החינוך אהרון ידלין, הם אנשים עסוקים מאוד. הם גם בני־דודים. בשבוע שעבר הצליחו סוף־סוף להיפגש, בכינוס של מיפלגת העבודה, והחליפו ביניהם חוויות מישפחתיות.

■ הצעה שכימעט אי־אפשר לסרב לה, הציע השבוע ראש עיריית ירושלים **טדי קולק**, לראש עיריית תל־אביב **שלמה להט**. השניים נפגשו בפסטיבל הישראלי בקיסריה, וקולק אמר: „אני מוכן לתת

■ אגב, סיפרו של אבן, עמ', תורגם לפרסית ויצא לאור בפרס.

■ הפרופסור **ישעיהו ליי־בוביץ'** ידוע בדיעותיו הבי־קורתיות הקיצוניות על הממ־שלה והחברה הישראלית, אותן הוא מרבה להשמיע בפורומים שונים. משום־כך עוררה הופעתו

ניטר או'טול

ניראה השבוע על בימת־ההסרטה של הסרט רוזבאד, המצולם במערות בית־ג'ברין, כשהוא מלקט אבנים ב־שטח. השחקן, שהוא חובב־ארכיאולוגיה מושבע, תר את הארץ לאורכה ולרוחבה במשך ארבעה ימים רצופים, וביקר בכל אתר־עתיקות אפשרי. בין השאר ביקר במצדה, במערות קומראן, בהרודיון ובעתיקות קיסריה, וגם סעד ארוחת־ערב בחברתו של הפרופסור יגאל ידין. „הוא רחוק מלהיות חובב," אמר עליו ידין אחרי שיחה ארוכה.

שנה אחרי שמבקר העולם הזה שילם

שוחד כדי להעביר את מכוניתו

במיבחן הרישוי השנתי ללא בדיקה - הוא מוכיח

כי לא השתנה דבר - וגם עכשיו

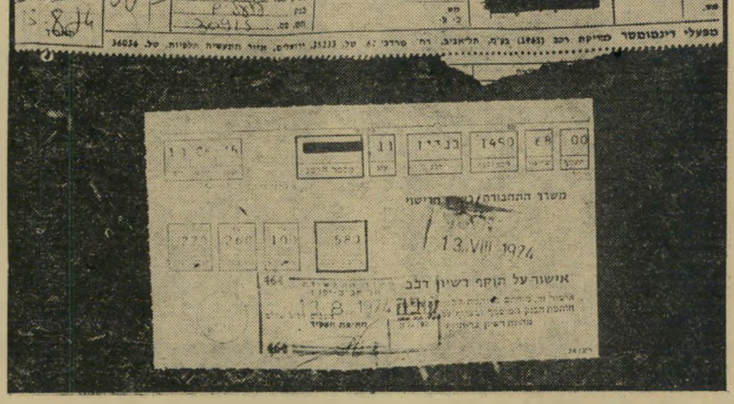
אפשר להעביר בטסט מפוברק

מכונית פגומה ומסוכנת לציבור

העולם הזה 1881 - 19.9.73

רישוי לדצח 2

שלושה מיסמכים מדהימים: אחרי שהמכון אישר שהמכונית בסדר

הכל בסדר, יש רשיון

המכונית הפגומה עוברת בדיקה מפוברקת. בסיומה היא נימצאת כשירה לתנועה. על רישיון־הרכב מוחתמת חותמת מישרד־התחבורה, רשות הרישוי, המעידה על „אישור על תוקף רישיון הרכב." הבדיקה בוצעה במיפעל **דינמומטר.**

כעבור שלושה ימים - לא בסדר

מגקר ה־עולם הזה מעביר את מכוניתו בדיקה נוספת באותו מכון. הפעם הבדיקה פרטית, לא לצורך מבחן. התוצאה — חיבורי ההגה לקויים. למטה: הגדלת הקטע הקובע מהמיסמך למעלה.

די־שנה, שבועות אחדים לפני מועד הרישוי השנתי (טסט), בודקים בעלי־מכוניות רבים את חשבונם בבנק. הם יודעים כי בלא להשקיע מאות, ולפעמים אלפי לירות, בתיקון ליקויים שונים במכוניותיהם, לא יעברו את מיבחן הרישוי השנתי. מכוניותיהם תיפסלנה לנסיעה בכביש.

לא כל בעלי המכוניות מוכנים להשקיע כסף רב בתיקונים הכרחיים. הם יודעים, כי בעזרת תחבולות שונות ניתן לעבור את מיבחן־הרישוי השנתי גם כאשר מכוניותיהם מקולקלות. אותם בעלי־רכב אינם מתעניינים בכלל באפשרות שהפגמים הם מסוכנים במכוניותיהם עלולים לגרום לתאונות־דרכים קטלניות. להם חשוב הרבה יותר לחסוך את דמי התיקון.

למערכת העולם הזה הגיעו ידיעות כי ניתן לשחד מאכערים, המסתובבים במישרד־הרישוי המרכזי של מישרד־התחבורה בחולון. הללו עושים יד אחת עם מיספר בוחני רכב, מעבירים טסט גם מכוניות הפסולות לנהיגה. בעל־מכונית משלם שוחד בסכום הנע בין 50 ל־150 לירות, ופוטר עצמו מלהשקיע מאות לי־רות בתיקון מכוניתו, כדי להכשירה כראוי לקראת מיבחן־הרישוי השנתי.

הוטל עלי לבדוק את הנושא. תחילה עברה מכוניתי „בדיקה לפני רישוי", במכון המוסמך על־ידי מישרד־התחבורה לערוך בדיקות אלה. הליקויים שנתגלו במכונית, והעתידים לפסול אותה מלעבור טסט אם לא יתוקנו, נרשמו בטופס מיוחד.

אחרי הבדיקה נסעתי למישרד־הרישוי בחולון. שם כבר „תפסו עמדות" כתב נוסף וצלם־המערכת, שהיו עתידים לעקוב מ־קרוב אחר תהליך השיחוד, ולצלמו. התקשרתי עם שני מאכערים, ותמורת שוחד בן 120 לירות, עמדה המכונית במיבחן־הרישוי השנתי. בוחני־המישרד העלימו עין מכל הליקויים שנתגלו בה, ואשר די היה בהם כדי לפסול את המכונית.

מצוייד בתעודה רישמית של מישרד־התחבורה אשר העידה כי המכונית עמדה

מאת
זאב יפת

במיבחן־הרישוי, סניתי לעבר מכון נוסף לבדיקת כלי־רכב. כל הליקויים שנתגלו ב־בדיקה הראשונה, נתגלו גם הפעם.

שני המאכערים אליהם פניתי במישרד הרישוי, לא היו היחידים שהסתובבו שם, הציעו את שירותם לכל דורש.

לפחות שלוש קבוצות נוספות של מאכערים נראו בשטח, התנהגו ככניי־בית. הם פעלו בגלוי, לאור היום, ללא כל חשש.

זו היתה התנהגות של אנשים הפועלים במקום מזה זמן־רב.

חישוב מהיר גילה כי מדי שנה „מטפלים" המאכערים באלפי מכוניות פגומות, מעבירים אותן טסט תמורת שוחד.

מה היה בספטמבר 1973

מימצאי החקירה פורסמו בשנה שעברה (העולם הזה 1881). שבוע ימים לאחר הפירסום החלה המישטרה לחקור ב־פרשה. ראש המערכת, לו דווח מראש על כל שלב בחקירה, מסר עדותו ב־מישטרה. הוא אף סיפק לה מיספר רב של תצלומים, לפיהם ניתן היה לזהות בנקל את שני המאכערים שהעבירו, תמורת שוחד, את המכונית הפגומה בטסט השנתי.

עשרה ימים לאחר־מכן נתבקש צוות ה־חקירה של העולם הזה למסור עדות ב־מישטרה.

בינתיים פרצה מילחמת יום־הכיפורים. הכתבים מסרו עדותם מקץ חמישה חודשים, עם שיחרורם מן השרות הצבאי. צלם המערכת דאז, רמי הלפרין ז"ל, לא זכה למסור את עדותו. הוא נפל בקרב־הדמים על התווה הסיני, בגדה המערבית של תעלת סואץ.

במהלך מסירת העדות ציין הקצין־החוקר כי הוא מתקשה לאתר את שני המאכערים, למרות שפע התצלומים ש־סופקו לו. לדבריו, בוחני מישרד־הרישוי טוענים כי אינם מכירים את השניים, ו־אדם אכן מוכר להם, יש להניח כי רשם את שמו האמיתי, ייתכן שמתוך ביטחון־עצמי מופרז, אף ציין את מיספר תעודת־הזהות הנכון שלו.

הקצין הבטיח לברר את הענין. מאז חלפו חודשים ארוכים, ומהמישטרה לא הגיעה כל ידיעה.

אוגוסט 1974 — כעבור שנה

תקרב מיעד הטסט השנתי. הליקויים במכוניתי, שנרשמו בשעתו על־ידי שני מכוני הבדיקה, נותרו ללא תיקון. תחילה לא תוקנה המכונה בכוונה תחילה, לצורך הוכחה, כדי שהמישטרה תוכל ל־בדקה. אחר־כך סרצה המילחמה, והמכונית חנתה ליד ביתי. אחרי חודשי־שירות ארו־כים שוחררתי לזמן קצר, ושוב גוייסתי למילואים לשירות ממושך, ממנו שוחררתי רק בתחילת חודש אוגוסט.

מאחר שמועד הרישוי התקרב, החלטתי לברר, קודם שאתקן את הליקויים, אם אכן חלו שיפורים בסידורי מישרד־הרישוי בחולון. להפתעתי ראיתי שם את אחד ה־מאכערים, שהמישטרה לא הצליחה לאתרו, כשהוא משתוף לו להנאתו בקרני־השמש החמימות, וממתין ללקוחות.

ביקשתי לברר מה עלה בגורלו של תיק־החקירה. הקצין־החוקר זכר מייד את פרטי המיקרה. הוא סיפר, כי תודות לרישום במישבצת שבטופס־המיבחן, עלה בידי ה־מישטרה לאתר את מקום־מגוריו של אחד המאכערים.

מדיברי השכנים התברר, כי למחרת פירסום הכתבה עזב האיש את מקום מגוריו, הותיר בידיהם כתובת חדשה. כן התברר, כי הוא מעולם לא בא להתגורר באותה כתובת. בשלב מאוחר יותר הצליחה המישטרה לאתר גם את מקום־מגוריו של המאכער השני, אך הסיפור חזר על עצמו. גם הוא נעלם מדירתו.

ביציאה מהטסט 1974

המכונית הפגומה יוצאת את מס־לולי־הבדיקות של מכון דינמומטר בתל־אביב, כאשר הבוחנים מציינים בגיליון־הבדיקה, כי המכונית נמצאה ללא כל פגם וכי היא כשירה לתנועה. השמועה כי נערכות בדיקות מפוברקות עשתה לה כנפיים, ובעלי־מכוניות רבים שריכבו פגום, מעדיפים לעבור את הטסט כאן.

רכב מחיפה ומתל־אביב מעדיפים לעבור את מיבחן־הרישוי השנתי דווקא שם, כדי לא להשקיע כסף בתיקונים הכרחיים ב־מכוניותיהם.

החלטתי לרכז את המעקב בנעשה ב־מיפעל דינמומטר בתל־אביב, תוך תיק־וות כי אחרי פירסום כתבה זו תבדוק המישטרה את המתחולל בנתניה, תגלה אם באמת ניתן לעבור שם טסט תמורת דמי־לא־יחרץ.

מיפעל דינמומטר לבדיקת רכב (1965) בע"מ, מורשה על־ידי מישרד־התחבורה לבדוק „כשירות לתנועה של כל כלי־רכב," כאשר בוחני המיפעל קובעים כי כלי־הרכב כשיר לתנועה, הם רשאים ל־השתמש בחותמת מישרד־התחבורה המצו־ייה ברשותם, כדי לציין על גבי רישיון־הרכב, כי המכונית הנ"ל עמדה בטסט ה־שנתי.

המידע שנאסף אודות מיפעל דינמומטר היה מדהים. דינמומטר מבצע פשע גאוני בפשטותו. הוא מספק ללקוחותיו „שירות טוב" — שירות טוב, במובן זה שהבדיקות הנערכות בו הן שיטחיות ביותר, אינן עונות על תקן מישרד־התחבורה. בעלי־רכב, הידעים כי מכוניותיהם תיפסלנה ב־בדיקת־רישוי תיקנית, עוברים בנקל את הטסט במכון דינמומטר.

זה „טוב" לבעלי מכוניות מקולקלות. וזה מועיל להתרחבות המחזור הכספי של החברה. כיוון שבעלי מכוניות רבים שהשמועה בעניין זה מגיעה אליהם, נמש־כים דווקא למכון דינמומטר, מסיבות ברו־רות. הצרה היא, ששיטה זו היא בבחינת שואה לכל נושא הבטיחות בדרכים.

טסט שנתי בדינמומטר

שך יום תמים התבוננתי מקרוב ב־שיטות־העבודה הנהוגות במכון זה. נו־כחתי לדעת כי הבדיקות, ברוב המקרים, אינן רצניות כלל. זו היתה גם דעתם של מרבית הנהגים עימם שוחחתי, ואשר סיפרו לתומם, בגאווה, כי בחרו לעבור טסט דווקא במקום זה, כיוון שבכל מקום אחר היתה מכוניתם נפסלת.

החלטתי להעביר את הטסט השנתי של מכוניתי במכון דינמומטר.

למחרת היום שילמתי 7.5 לירות עבור בדיקת רישוי שנתי, ועוד 15 לירות עבור בדיקה נוספת, „בדיקה־לפני־רישוי". בדי־קה זו אינה בבחינת חובה על כל מי ש־ניגש לבדיקת רישוי שנתי, אבל אני החלטתי לשלם 22.5 לירות, ולעבור את שתי הבדיקות, כדי להיווכח כיצד נערכות שתי בדיקות אלה בדינמומטר.

ידעתי כי בשנים קודמות נהוג היה להעלות את המכונית על מגבה, לבדוק אם הגלגלים קבועים היטב במקומם, אחר־כך לבדוק ביסודיות את מערכת ההגה ואת מצב הצמיגים. מסיורי ביום הקודם ידעתי, כי שוב אין מרימים את המכונית על ה־מגבה, ולא בודקים את הצמיגים.

הבוחן, האמור לעמוד בתוך בור מיוחד מתחת למכונית, ולבדוק את חיבורי־ההגה וחיבורי תיבת־ההגה, יושב במקומו, ולרוב אינו טורח להזיז את עצמו. במקום לבדוק את המכוניות הוא סתם בוהה ניכחו.

בהגיע תורי, ביקש ממני הבוחן שעמד ליד המכשיר לכיוון האורות, להעלות אור גבוה ולסובב את ההגה, כדי שהבוחן ה־שני, היושב בתוך הבור מתחת למכונית, יוכל לבדוק את חיבורי ההגה ותיבת־ההגה.

העליתי אור גבוה, כמבוקש. להפתעתי, הבוחן לא זז ממקומו ולא נגע כלל ב־מכשיר־הבדיקה, כדי לגלות אם האורות במכוניתי מכוונים היטב. לא נגעתי בהגה ולא סובבתי אותו, בלא שאסובב את ההגה, לא יכול הבוחן הנמצא בבור לערוך את בדיקתו.

חשבתי שאשמע מלמטה צעקה „למה אתה לא מסובב את ההגה?" אבל לא באה כל תגובה. מקץ דקה רשם הבוחן שעמד ליד המכשיר לכיוון האורות, בטופס־הבדיקה, כי מערכת־ההגה ומערכת־האורות תקינים. הליקוי היחיד שנמצא במכונית: המיספרים לא נצבעו מחדש. תמורת שש לירות (דקה וחצי של עבודה), נצבעו המיספרים מחדש.

צילמתי את טופס־המיבחן, מסרתי אותו לפקידה, וקיבלתי תמורתו את רישיון־הרכב שלי כשהוא מוחתם בחותמת מישרד־

(המשך בעמוד 30)

שוחד 1973

מבקר העולם הזה משלים את עיסקת־השוחד עם אחד משני ה„מאכערים", בפתח מישרד־הרישוי בחולון. המכונית עברה בטסט ללא בדיקה.

הוא עצמו קובע שהיא פגומה

הוכחה נוספת

במכון־הדרום ביפו נבדקת המכונית פעם נוספת. למ־רות שהמכונית עברה את מיבחן־הרישוי השנתי ונמצאה כשירה לתנועה, היא נפסלה על־ידי בוחני מכון־הדרום, והוגדרה על־ידם כ„מכונית מסוכנת לתנועה, חברת חומר־נפץ מתנועעת." במכונית היו חלקים רקובים.

ממילא אינם יודעים היכן הם מתגוררים.

אנשי המישטרה חקרו גם את הבוחנים, אשר חתימותיהם המעידות כי המכונית ניבדקה ונמצאה כשירה לתנועה, נמצאו על טופס הבדיקה. הבוחנים הכחישו כל קשר למאכערים, טענו שמעולם לא קיבלו מהם שוחד כדי להעביר טסט מכוניות פגומות.

משום־מה החליטו אנשי המישטרה לצמ־צם את טיפולם במאכערים, להניח לבוח־נים, למרות שלכאורה היו לאנשי המיש־טרה הוכחות חותכות כנגד הבוחנים.

ציינו כי בשעה שהמאכערים קיבלו את ניירות המכונית, רשם אחד מהם את שמו ואת מיספר תעודת הזהות שלו במישבצת המתאימה בטופס־המיבחן. מישבצת זו מיו־עדת למילוי על־ידי אלה שאינם בעלי המכונית, אלא משמשים כשליחים להעברת הטסט.

ייתכן שהשם ומיספר תעודת־הזהות של המאכער אינם אמיתיים. אולם, אם על אף טענת בוחני מישרד הרישוי, אותו דיווחתי לקצין, כי אחד המאכערים ה־מבוקשים על־ידי המישטרה מסתובב ב־כניסה למישרד־הרישוי, הקצין הבטיח כי ישלח לשם חוליית־בלשים בלבוש אזרחי, יודיע למערכת על כל התפתחות בפרשה.

ידעתי, כי עד שהמישטרה תשלח את אנשיה למישרד־הרישוי, אסור לי להס־תובב שם, לבל יגלני המאכער וייעלם פעם נוספת. החלטתי לחקור בינתיים מה מת־רחש במכוני־רישוי אחרים.

קיטעי־מידע כלליים רמזו על תופעות מוזרות המתרחשות במישרד־הרישוי ב־נתניה, ובמיפעל דינמומטר שברחוב ה־חרוץ 3 בתל־אביב.

פשע גאוני בפשטותו

המידע בעניין נתניה רמז, כי גם שם מסתובבים מאכערים המקבלים שוחד כדי להעביר מכוניות את הטסט, וכי בעלי־

אחד מרואי־החשבון הגדולים במדינה מאשים:

4–5 מיליארד לירות – העלמות מס־הכנסה ב־1973

בשנת 1973 מתכנן שר־האוצר **יהושע רבינוביץ'** לגבות מס־הכנסה בסך 11 מיליארד לירות לערך. אך סכום אדיר זה יכניס למדינה פחות ממה שנחוץ לה להוצאותיה, ולכן ייוותר גירעון ריאלי של כ־2 מיליארד הדולר — או 8.4 מיליארד לירות במטבע זה. גירעון זה מגביר את תלותה של ישראל בארה"ב ויהודיה.

למרות הסכום הגדול שמתכונן האוצר לגבות, יכול כל מי שעיניו בראשו לראות, כי סכומי־כסף עצומים עוברים מיד ליד מתחת לשולחן, וכי ענפי־משק רבים אינם משלמים מס אמת. האוצר הגיע למס־קנה כי מיצה את כל האפשרויות בגביית מס־ההכנסה המגיע במיקרים לא־מעטים לשיעור של 87% מההכנסה.

לכן, אומר האוצר, הדרך היחידה ה־פתוחה בפניו היא הטלת מיסים עקיפים, כמו מס־ערך מוסף, שהוא כעין מס על המחזור. כנגד דיעה זו טוען רואה־החש־בון **דן בבלי**, אשר מישרדו הוא מן הגדולים במדינה, כי בשנת 1973 לבדה ניתן היה לגבות, וצריך היה לגבות, עוד 4–5 מיליארד לירות מס־הכנסה!

פירושה של קביעה זו הוא, כי האוצר גובה כיום, לדעת בבלי, בשליש עד מח־צית פחות ממה שהוא צריך לגבות. זוהי האשמה חמורה ביותר, וכאשר היא יוצאת מפי מי שהינו בר־סמכא בנושא, אין היא יכולה לעבור ללא תשובה מצד האוצר.

לדעתו של בבלי, מקורה של גביית החסר של האוצר, בהערכה לא־נכונה של היקף הפעילות המישקית, מצד האוצר ובנק ישראל. שני גורמים אלה עובדים לפי קני־מידה (פאראמטרים) שאינם קול־טים את כלל המערכת המישקית. שכן הם טובים רק למזומנים העוברים בס־פרים, ואינם מכירים כלל בכמויות אדי־רות של מזומנים שאינם רשומים בס־פרים.

מכיוון שכך, אין אנשי־האוצר בבנק ישראל קובעים היקף נכון של הפעילות המישקית, ובונים תל"ג (תקציב לאומי גולמי), או הכנסה לאומית, בהיקף קטן מהנכון. אם קבע האוצר כי התל"ג בשנת 1973 הוא 31 מיליארד לירות, ומזה

שר־האוצר
אפס מעשה

תהיה גביית־המיסים 11 מיליארד, זוהי טעות. לדעתו של בבלי, צריך התל"ג להיות לפחות 38–40 מיליארד לירות, וגביות המיסים — 15–16 מיליארד לירות.

בבלי טוען כי האוצר יודע זאת, וכי הוא עצמו אמר את דיעותיו לראשי ה־אוצר לא פעם, אולם מנגנון האוצר פשט את הרגל, ואינו רוצה או מסוגל להת־מודד עם המשק האמיתי.

מאחר שסכום אדיר של כשליש התל"ג אינו נרשם בספרים כלשהם, לא יעזור מס־הערך המוסף אותו מציע האוצר כפיתרון, שכן המס מבוסס על רישומי הכנסות בספרים. עד כאן דעתו של רואה החשבון דן בבלי.

דיעותיו מקבלות חיזוק־יתר מידיעת ה־גורמים במשק. כך, למשל, רק 13 אלף עצמאיים מבין 70 אלף, מנהלים ספ־רים. כ־60 אלף בעלי־מלאכה אינם מנ־הלים ספרים. ענפים שלמים, כמו יהלו־מים, פרדסנים, סוחרים, איטליזים — לא מנהלים ספרים.

שורש הרע הוא במה שקרוי תחשיב ענפי. האוצר קובע מהי ההכנסה הממו־צעת בענף מסויים, לפי הערכתו, וכל מי שמצוי בענף משלם מס לפי הממוצע. אך כאשר אין ניהול ספרים, אין גם כל אפשרות לגביית מס־אמת. הסכמת ה־אוצר לאי־ניהול ספרים, כמוה כעידוד העלמת מס.

האוצר חייב להנהיג כאן את שיטות הגביה של ארה"ב. לחייב כל אחד לנהל ספרים, להכיר בהצהרת שומה רק אם היא נושאת אישור רואה־חשבון, ולתבוע לדין פלילי רואה־חשבון שנישום שלו התגלה כרמאי.

רק על־ידי כפיית חובת ניהול הספרים בצורה אמיתית, ניתן יהיה לשים יד על מעמד המתעשרים מאי־תשלום מס, ולהרחיב את המעגל של משלמי־המיסים, המצטמצם והולך. כיום נוצר מצב, בו גדל מעגל המתעשרים שאינם משלמים מס־אמת, ובמקביל גדל עול המס על השיכבה הדקה של אלה המנהלים ספ־רים.

רואה־החשבון דן בבלי מוסיף גם, כי השיטה הקיימת של גביית המס משנה את חלוקת ההכנסות במשק, מעבירה את ההון מן הסקטור היצרני — הפועל והתעשיין הישר — אל הסקטור הטפילי, הספסרי, המתחמק ממיסים. הטלת מס ערך מוסף, כמוה כהטלת חטוטרת נוס־פת על הקיימת. אם רוצה שר־האוצר לגבות יותר כסף, ישנה־נא את שיטת גביית המיסים. כך גם יעניק לראש־ממשלתו אפשרות של עצמאות־יתר כלפי ארה"ב.

בנק לפיתוח התעשיה מעלים מידע

אחרי עיכובים ממושכים, שנבעו מד־רישת הרשות לניירות־ערך מן הבנק ל־פיתוח התעשייה, לגלות פרטים על עיס־קות־מכר של מניות „משקיעי ישראל" ב־בנק, החליט הבנק לחשוף את עצמו קימעא. העיכובים מקורם בגילויי העולם הזה על עיסקות שנעשו במניות הבנק לפיתוח התעשייה, שהוחזקו בידי „מש־קיעי ישראל", נמכרו לפני תישעה חוד־שים לממשלת ישראל ואחר הועברו ל־גורמים כספיים אחרים. האוצר היה מ־עוניין להשתיק גילויים אלה, מאחר שחשש מסערה ציבורית עקב גילוי המ־חירים הגבוהים ששילם ל„משקיעי יש־ראל", כדי לסייע לראשי הקבוצה **סם רוטברג ולו בויאר.**

לפני שלושה שבועות הגיש הבנק לפי־תוח התעשייה הצעת תשקיף לרשות לניירות־ערך. זו טענה, כי בתשקיף אין פרטים על עיסקות־המכר שפורסמו ב־העולם הזה. ראשי הבנק נבוכו, ושבועיים חלפו עד שהתאוששו והכינו הצעה אח־רת, שהוגשה לפני שלושה ימים.

בהתאם לתשקיף המחודש, מוסר ה־בנק כי ליום האחד לאוגוסט הועברו מניות של הבנק לפיתוח התעשייה מידי „משקיעי ישראל", לידי החברה לרי־שומים של בל"ל, עבור בל"ל, וכן לידי מוסדות של חברת־העובדים.

אך הבנק לפיתוח התעשייה לא גילה, כי תישעה חודשים קודם־לכן נמכרו מניות אלו לממשלת ישראל, ורק לאח־רונה הועברו לגופים החדשים. עתה נותר רק לחכות ולראות, אם יודיעו זאת ראשי „משקיעי ישראל" לבורסה של ניו־יורק. שכן „משקיעי ישראל" היא חברה אמריקאית, שמניותיה רשומות בוול־סטריט. העלמת פרטים כזו, גוררת ב־ארה"ב מאסר. האם יסתכנו ראשי „מש־קיעי ישראל" בהעלמת פרטים, או יחש־פו בארה"ב פרטים אותם מסתיר הבנק לפיתוח התעשייה בישראל?

בנק ישראל מוליך שולל

בנק ישראל הוציא השבוע הודעה לעיתונות, בה מסר על ביטול קרן מימון יצוא של היהלומנים. בדברי פרשנות להודעה נמסר, כי היהלומנים נהנים מאשראי בריבית של 6%, וכי אחת הסיבות לביטול היא רוגזה של דעת־הקהל על תנאי המימון.

בדיקה מעשית של מה שקרה מראה, כי בנק ישראל מוליך שולל את הציבור. הקרן שבוטלה היא קרן למימון פעילות בישראל לעידוד היצוא, וכל־כולה בת 16 מיליון לירות.

בנק ישראל לא נגע כלל בשאר הקרנות, שהעניקו ליהלומנים בשנת 1973 למעלה מ־650 מיליון דולר! וזאת — בריבית מגוחכת של 6% לערך.

מימון זה ניתן, למרות שבנק ישראל יודע כי היהלומנים מרמים אותו, ומח־זיקים באשראי הזול גם אחרי שמכרו את היהלומים בחו"ל. הם מדווחים על המ־כירה חודשים רבים אחרי המכירה בפועל. בנק ישראל ממשיך גם להתעלם מכך שיהלומנים זרים ברחבי העולם שולחים יהלומים לישראל, כדי להפקידם כאן בבנקים ולקבל מימון בדולרים בריבית של 6%. כך מממנת מדינת ישראל יהלומנים זרים.

יוסי שטיינמן

להנהלת בל"ל

גיזבר עיריית תל־אביב, **יוסי שטיינ־מן**, עובר להנהלה המרכזית של בנק לאומי לישראל. שטיינמן מכהן כגיזבר העיר תל־אביב מזה שנים אחדות, והוא פורש בגלל אי־השלמתו עם מדיניות ה־הסתבכות בתלוואות בריבית קצוצה של האחראים על הכספים — עורך־הדין **יצחק מוריץ** והקבלן **דוד שטרן.**

לאחרונה הסתבכה עיריית תל־אביב בלקיחת תלוואות בעשרות מיליוני לירות, מן המלווה־בריבית־קצוצה **ראובן שמיע**, בריבית ריאלית של 12%, צמוד למדד.

במדינה

העם

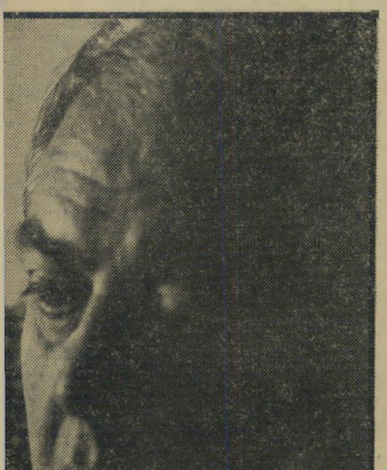
קיסינג'ר להמונים

שילטונו נראה תמים — אך הוא רחוק מלהיות כזה

לדעת רבים, הנרי קיסינג'ר הוא השליט האמיתי של מדינת ישראל. על פיו יישק דבר. הוא קורא אליו את יצחק רבין, וזה יחוש להתייצב בפניו בעוד שבועיים, כדי לשמוע את תכתיבו להשגת הסדר.

אולם הנרי קיסינג'ר אינו האמריקאי המשפיע ביותר על העם היושב בציון. תואר זה מגיע בזכות לאמריקאי גבה־קומה ורחב־מידות, שרבים אף אינם יודעים את שמו האמיתי: ריימונד בר.

החגנה אינה פועלת. צ'יף איירונסייד שולט בכל בית בישראל, בכל מוצאי־שבת. לכאורה, זהו שילטון תמים. בדרן מבדר את הציבור. אך למעשה זהו שילטון הרבה יותר חזק מכפי שהאזרח הישראלי מודע לו. אין מכשיר המשפיע על אופי האדם כמו

הצ'יף
הנרי מקנא

הטלוויזיה, המרתקת בו־זמנית את חושי הראייה והשמיעה, ומהפנטת את הצופה.

דווקא מפני שהטלוויזיה אינה מתיימרת לחנך, ודווקא מפני שסדרות־הבידור שלה נראות רחוקות מחיי יום־יום, אין הצופה מסוגל להתגונן בפני השפעותיה. מנגנוני־המגן שלו אינם מופעלים.

הטלוויזיה הישראלית, שההפקה המקומית שלה דלה, והרוכשת תוכניות־בידור זרות באחוז הגבוה ביותר בעולם, פתוחה לתש־פעה זו אף יותר מן המקובל בחו"ל.

כך מופיעים צ'יף איירונסייד, וחברין מק־גארט, מק־לאוד ואחרים, ונותנים את הטון במדינה. הם מעצבים את טעם הציבור ואת סיגנונו, את ערכיו, את יחסו למוסדות ולמינהגים.

עדיין לא נעשה מחקר בישראל שיקבע מה הם התוכן, החזוק והעומק של השפעה זו.

גבולות הגיחוך. כאשר בא השבוע ריימונד בר, בליווית דון גאלאווי (הסמל אד), לביקור בארץ, הוא נתקבל בכבוד־מלכים (ראה עמודים 23—22), שעבר לעי־תים קרובות את גבולות הגיחוך. גדולי המדינה הצטופפו סביבו. הכל ביקשו את חתימתו.

אפילו הנרי קיסינג'ר יכול היה לקנא בו.

מיפלגות

הקשר הגורדי

האם יהפוך שולחן־הממשלה לשולחן־ערוך לממפד"ל?

המרצע יצא השבוע מהשק. אחרי חודש

(המשך בעמוד 18)

הנדון:

קח כרטיס־טיסה להונולולו, ובעלותך למטוס בעט בפועל־התחזוקה

דויד וגוליית

אני חושש לומר זאת בקול רם ובפה מלא. מה יגידו עלי הבריות? יגידו שאני תמיד נגד כולם. שאני רוצה להיות איפכא־מיסתברא. שאני פרברסי. שליבי עם עוכרי־ישראל. זהו, הלך הזרזיר אצל העורב. מה אפשר לעשות? איני יכול לאצור את הסוד הנורא בליבי.

אני אוהב מושבע של פועלי־התחזוקה.

אני עוקב אחרי מאבקם המרושע והנלוז בארחה הנאה, בה עוקבים חסידי מכבי יפו אחרי עלילות קבוצתם.

אני פשוט אוהב אותם.

ואני מתקשה להסביר, אפילו לעצמי, מדוע.

■ ■ ■

אם זוהי אהדה לדויד, הלוחם בגוליית? **פועלי התחזוקה הם סתם בני־אדם. מוּם עומד גולם שילטוני.**

חברת אל־על מרכזת בתוכה את כל מוקדי הכוח והשילטון במדינה. גם הממשלה וגם ההסתדרות שותפות בה. יו"ר מועצת המנהלים שלה הוא משה כרמל, עסקן פוליטי, איש האגף השמאלי של מיפלגת־העבודה. כשבא עסקן של צמרת ההסתדרות, ומתיימר להגן על האינטרסים של פועלי החברה — איך הם צריכים להתייחס אליו? איך הם יכולים לדעת בשם מי הוא בא? האם הוא נציג בעלי־המניות? האם הוא נציג העובדים? האם הוא נציג המיפלגה המחזיקה בשילטון, אותו שילטון שגם הוא בעל־מניות?

זה באמת יכול לבלבל את חבן־אדם.

אילו הייתי פועל־תחזוקה, ייתכן שגם אני הייתי מגיע למסקנה שכל זרועות הממשלה וההסתדרות, החברה הקפיטליסטית והמיפלגה הסוציאליסטית, המחזק והשופט, הכנסת והעיתונות, הם בצד אחד של המיתרס, ואילו אנחנו, פועלי־התחזוקה, בצד השני.

זה מצליצ כמו גישה פאראנואידית. אבל הפאראנויה הזאת מבוססת על עובדות.

■ ■ ■

נקח, למשל, את העיתונות. הזרוע החוקרת והמבקרת. פאר הדמוקרטיה הישראלית.

פועלי־התחזוקה אינם רוצים לדבר עם עיתונאים. הם בורחים מהם. הם מסרבים להסביר להם, ובאמצעותם לציבור, מה בעצם כואב להם.

והעיתונות, יחד עם הטלוויזיה והרדיו, עומדת ומשתאה: הכיצד?! הייתכן?!? ככה להתנהג?!?! עד כדי־כך לירוק בפני הציבור?!?!?

אבל האמת הפשוטה היא שלפועלי־התחזוקה ולשכמותם, אין אף צל של סיכוי לזכות בדין־צדק בבית־המישפט של העיתונות.

בעיתונות הישראלית קיימים מינהגי־שוחד סבוכים ומסועפים. העיתונאים, המתחרים ביניהם בחשיפת פרשות־שוחד בכל אתר ואתר, עדיין לא התפנו לאתר של עצמם.

הם מגנים את כל הנורמות, חוץ מהנורמה הקיימת אצלם.

חברת אל־על היא אחד מאלופי השיחוד של כלי־התקשורת. היא מפזרת כרטיסי־חינם לעיתונאים ביד רחבה.

אין דבר המשמח את ליבו של אדם ישראלי כמו כרטיס־חינם. אם יש דבר אחד שלמענו מוכן כימעט כל ישראלי למכור את הסבתא שלו, הרי זה כרטיס־טיסה לקופנהאגן, יוהנסבורג או ניו־יורק.

גם העיתונאים הם רק בני־אדם. החברה האזומית ממטירה עליהם כרטיסים.

על חלוקת כרטיסים אלה נערכות מילחמות־עיתונאים, ואך פלא הוא שעדיין לא נשפך בהן דם.

על כל פנים: לצפות מעיתון ישראלי לכתוב מאמר נגד חברת־התעופה הלאומית — הרי זה כציפיית לימי המשיח. עיתונאי מצוי יכתוב מאמר־שבח ליאסר עראפאת, על חלקו בטבח מעזות, לפני שיכתוב מאמר־ביקורת על מרדכי בן־ארי, מנהל „אל־על".

ככה זה. אלה הן עובדות החיים. פועלי־התחזוקה למדו זאת מניסיונם, יחד עם כל עובדי אל־על. והם מתנהגים בהתאם לכך.

■ ■ ■

במשך שמונה שנותי בכנסת שמעתי הרבה נאומים על פועלי־התחזוקה. אבל לא שמעתי אף מילה אחת טובה עליהם.

פועלי־התחזוקה עבדו כמטורפים בימי המילחמות. הם הצטיינו באומץ־ליבם בפרשת המטוס החטוף, שהוטס ללוד. לוח־ההישגים שלהם הוא מן הטובים בעולם. עד היום לא נפל אף מטוס אחד של אל־על מהמשמיים (מילבד המטוס שנורה בשמי בולגריה).

מכל העבודות הקשות, זוהי אחת הקשות ביותר. את המטוסים יש לשרת בשרב, בגשם ובסערה. המטוס מובא אל מתחת למחסה. פועל־התחזוקה יוצא אליו, תחת כיפת השמיים, ומטפל בו, כשכולו מזיע מחום, וכשיניו נוקשות מקור.

מעולם לא שמעתי על כך מילה טובה בי־כנסת. מדוע?

חברי־הכנסת אינם מקבלים כרטיסי־חינם. בוודאי שלא. מישהו משלם בעד הכרטיסים שלהם. הממשלה. הכנסת. מישרד־החוץ. המיפלגה. המגבית היהודית. כך או כך — הציבור. אין להם צורך בשחד מידי חברת־התעופה.

אם כן, מדוע הם תמיד, אוטומטית, נגד פועלי־התחזוקה?

מפני שפועלי־התחזוקה אינם פופולריים. הציבור ה־

לוד: הסרבנים בסרבלים

ישראלי הוא נגד שביתות. כלומר: הישראלי המצוי מתנגד לכל שביתה, מילבד השביתה שלו עצמו.

הפוליטיקאי חוא אדם המפקים תמיד עם דעת הרוב. שעל־כן הוא פוליטיקאי. אם אפשר לרכוש פופולריות על־ידי מתן בעיטה מידי לנוית לפועלי־התחזוקה — אי הפוליטיקאי אשר ישים מחפום לפיו?

לא פעם תמהתי מניין באה חוצפתם התהומית של חברי־כנסת, הבאים לעבודה פעם־פעמיים בחודש, והנואמים בלהט נגד מוסר־העבודה של עובדים אחרים. מה שעשו השבוע פועלי־התחזוקה הוא כאין וכאפס לעומת הנורמה המקובלת בכנסת.

הכנסת היא המוסד האחד במדינה שבו מתקיימת שביתה איטלקית פרמננטית.

מה יקרה אם יפנה המעביד של הכנסת — משלם־המיסים — אל בית־הדין לעבודה, ויבקש צו שיכריח את חברי־הכנסת להפסיק שביתת־האשה זו, להופיע לעבודה בכל יום־עבודה, ולהישאר שם עד לגמר המישמרת? האם ייקראו הח"כים למישטרה לחקירה?

■ ■ ■

אין היה לחברי־הכנסת ולכותבי המאמרים הראשיים זמן ללמוד את החומר שהם מחווים עליו את דעתם, הכבודה, היו תוסכים לעצמם השבוע כמה נאומים ומאמרים מטופשים.

הם לא היו מציעים לגייס את פועלי־התחזוקה למילואים, ולהחזירם לעבודתם כחיילים במדים. הם לא היו מציעים להביא לארץ מפירי־שביתה זרים, או להעביר את תחזוקת המטוסים לחו"ל. הם גם לא היו מציעים למסור את התחזוקה בידי אנשי חיל־האוויר.

מפני שכל אלה הן הצעות מצחיקות.

אין קברניט אחד ב„אל־על" שימריא ב־מטוס, אשר היה מסור בידי פועלי־התחזוקה מגויים ומר־נפש. לקברניטים אין חשק להתאבד, או לרצוח את נוסעיהם.

זהו העוקץ המעשי של כל פרשת פועלי־התחזוקה: **אין להם תחליף.**

לא בארץ ולא בחו"ל. לא באל־על ולא מחוץ לחברה. לא במדים ולא בלי מדים.

אין תחליף לחתימתו של טכנאי־תחזוקה, שטיפל במטוס, שבדק אותו והמתחייב בכתב־ידו שהוא כשיר לטיסה. פשוט אין.

בחתימה זו תלויים חייהם של הצוות והנוסעים. פשוטו כמשמעו. והקברניט אחראי לכולם. גם לו אי־אפשר לתת פקודה להמריא, כשם שאי־אפשר לצוות על הפועל לחתום.

לכן אין קברניט שיסמוך על טכנאי זר, בארץ או בחו"ל. או על חייל שלא איכפת לו. או על עובד־כפייה מגויים או אנוס.

פועלי־התחזוקה של אל־על הם קומץ נבחר. זוהי אחת החבורות הקטנות המעטות במדינה, שנגדן פשוט אי־אפשר להפעיל כוח. ששום חוק ומישפט לא יצלחו נגדם. הם מודעים היטב לעובדה זו.

הם עומדים כדויד מול גוליית — וכמו דויד המקורי, יש בידם נשק יעיל מאוד.

כל עוד אין יחסי־החברה בישראל מבוססים על נורמות של הגינות וצדק — מדוע לא ישתמשו פועלי־התחזוקה בנשק שבידם? מדוע אסור להם מה שמותר לאילי־הון, ליהלומנים ולקבלני קו בר־לב? מדוע לא ישתמשו בכוחם כדי להשיג כל מה שניתן להשיג?

הם נמצאים במצב שכל עובד שכיר אחר במדינה חולם עליו: אי־אפשר לשבור אותו. עבודתו תלוייה ברצונו הטוב. מי שרוצה שימלא את תפקידו, חייב להעניק לו יחס חוגן ותנאי־עבודה חוגנים.

■ ■ ■

מה היה קורה אילו היו כל העובדים — פועלים ופקידים, בכירים ופשוטים — במצב אידיאלי זה? הנה כמה תוצאות מיידיות:

שרי־הממשלה לא היו יוצאים לטיולים בחו"ל בשעה שיש משבר בשטח המסור לאחריותם — כפי שעשה השר גד יעקובי בשבוע שעבר, בשיא משבר התחזוקה. וכל השרים היו מפטפטים פחות, ומתמסרים יותר לתפקידם.

הממשלה לא היתה מרשה לעצמה „לעקר" תוספות־יוקר, בשעה שהלירה הישראלית מאבדת בגלילה כל שנה בין 20% ל־30% מערכה.

איש לא היה מעז לומר שתוספת של מיליון ל"י לעובדים היא אסון למדינה, בעוד שטיפוסים כמו מר יהושוע בן־ציון גובים מן המדינה עשרות מיליוני לירות, בעזרתו האדיבה של הבנק הממלכתי.

שר־האוצר היה מבקש גם ממולטי־מיליונרים, כמו מר עובד בן־עמי, לשלם קצת מס־הכנסה — ואולי אפילו מוריד כמה לירות מעומס־המס הקטלני המוטל על השכיר.

חברי־כנסת לא היו מאשרים, בהצבעה אוטומטית, בין המרק והליפתן במיזנון, חוקי־עבודה המבוססים על ההנחה שציבור־העובדים הוא עדר־כבשים חסר־אונים.

צמרת ההסתדרות היתה נזכרת שהיא מיי־צגת, בעצם, את העובדים — ולא רק את ה־תישלובת הקפיטליסטית הגדולה ביותר במדינה.

■ ■ ■

ישיש לו דיעה רעה על טבע האדם, יאמר: ייווצר אז מישטר של תוהו־ובוהו. הפועלים יקרעו את המדינה לגזרים, כעדת כלבים שוטים. הם זקוקים למישטרה המסווגית, הקרוייה הסתדרות, ולמישטרה הגלוייה, כדי לרסן אותם ולהשליך לכלא את עושי־הצרות.

מי שיש לו השקפה ליברלית ודמוקרטית, יאמר את ההיפך.

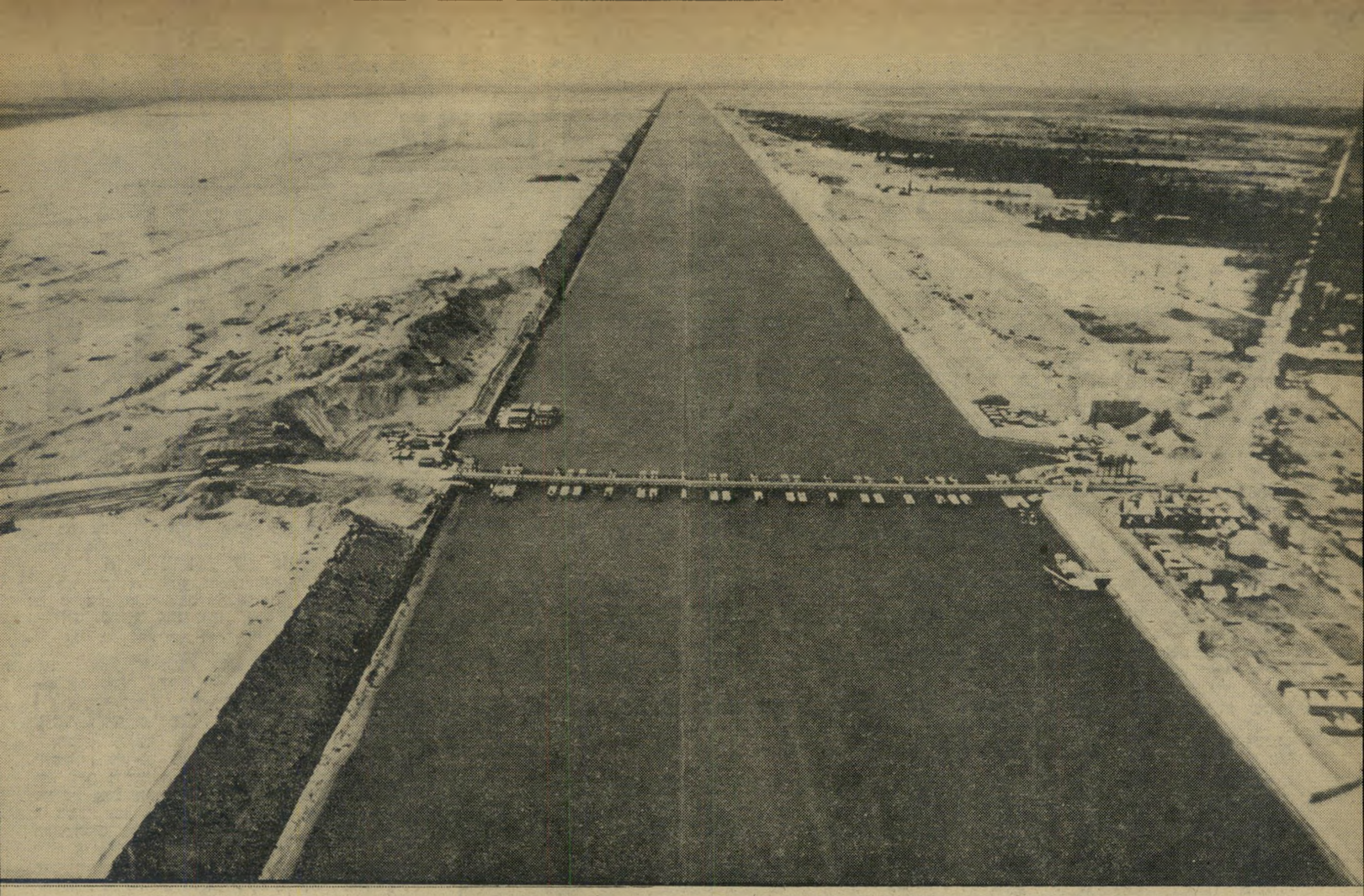
העובדים הם אנשים סבירים, כמו כל האדם. כל ציבור, שמתנהגים אליו בהגינות, יגיב בהגינות. איש אינו מעוניין להרוס את משק המדינה, ולא כל שכן את המדינה עצמה.

אם ייעלמו מוקדי השחיתות והצביעות, די־יחסי־החברה יתכססו שוב על מינימום של צדק והגינות, יבוא הכל על מקומו בשלום.

פועלי־התחזוקה אינם סובלים מפיצול־האישיות. אין הם גיבורים לאומיים בימים זוגיים, וחיות־טרף בימים בלתי־זוגיים.

אם הם צועקים, סימן שכואב להם.

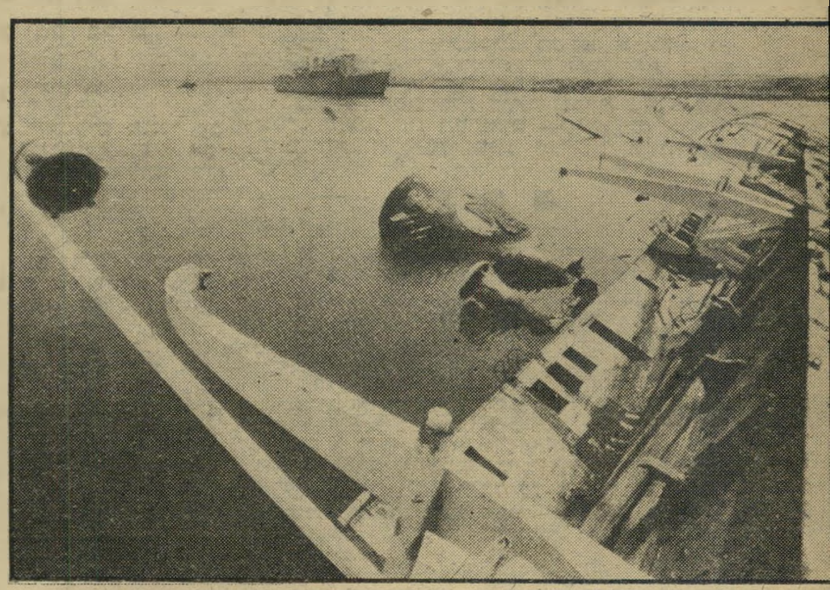
ואם הם מגיבים כגברים זקופי־קומה, ככוד עצמי ובלי התרפסות בפני איש — אני כשלעצמי מוכן להצדיע להם.

ערב הפירוק: אחד מגשרי הצליחה המצריים בתעלה. משמאל: מעוז מקו בר־לב

ביב של מוקשים

המיבצע לניקוי תעלת סואץ יסתיים בעוד שלושה חודשים

„מכה" במים האוניה המצרית, הגדולה ביותר הטבועה בתעלה, נחתכה לחתיכות ומועברת אל מחוץ לתעלה, קטע אחרי קטע. זוהי רק אחת מעשר הגרוטאות הגדולות השקועות לאורך נתיב־המים הגדול.

ה התנגשות היתה כימעט היתולית. ספינות הצי האדיר ביותר בעולם נתקלו בספינות אחד הציים הקטנים ביותר. במקום טילים ותותחים, הופעלו זרנוקי־מים. דג־הרקק ניצח את הכריש, וזה הסתלק כלעומת שבא. דויד וגוליית בלב־ים.

כך זה ניראה בכותרות. שר־הביטחון שימעון פרס חגג את ניצחונו, בהכרזה צנועה שהעמדה התקיפה של ישראל הר־תיעה את חיל־הים הסובייטי במיפרץ סואץ.

יש להניח כי הספינות הסובייטיות לא קיפלו את זנבן רק בגלל עוצמת חיל־הים הישראלי ורוח־הקרב שלו, אלא גם מפני שאין מוסקבה מעוניינת ברגע זה בשום פרובוקציה. בשלב הנוכחי של ה„הפשרה" עם ארה"ב, אין הדבר דרוש לה. אין לה שום עניין למשוך את תשומת־הלב העול־מית לנוכחות הצי שלה באוקיינוס ההודי ובים־סוף, בדיוק כשהיא רוצה למנוע הקמת בסיס ימי אמריקאי אדיר באיזור זה. אין היא רוצה להביך את הנשיא פורד, או להכשיל את המשא־ומתן העדין על חקיקת חוק מיסחרי אמריקאי שיעניק לה הטבות.

ובעיקר: הספינות הסובייטיות אינן נמ־צאות בים־סוף כדי להילחם, אלא כדי לשלות מוקשים. הן מהוות חלק ממאמץ בינלאומי גדול, המבקש להכשיר בהקדם האפשרי את תעלת־סואץ לשייט — מטרה שבריית־המועצות מעוניינת בה יותר מכל מדינה אחרת.

היחידה הסובייטית שייכת ואינה שיי־כת לכוח־המשימה הבינלאומי, המנקה את התעלה. היא משתתפת במיבצע ה־כללי — אך אינה שייכת לכוח המטפל בתעלה עצמה. כוח זה מורכב רק מאמרי־קאים, בריטים, צרפתים וצרפים.

מוקשים על כל מיל

מ דוע? לפי גירסה אחת: מפני שהסוב־ייטים עצמם אינם מעוניינים שהמוק־שים המתוחכמים והחדישים מתוצרת סובי־טית יפלו בידי מדינות זרות, ולכן הם מת־רכזים באיזור בו מצויים מוקשים אלה. לפי גירסה אחרת: מפני שחילות־הים המער־ביים, וגם המצרים עצמם, אינם מעוניינים להכניס את הסובייטים לתעלה.

בתעלה עצמה מחולקת העבודה בין המדינות לפי המשימות:

המצרים, בהנהלה אמריקאית, עוסקים בניקוי שתי הגדות, ברוחב של 250 מטרים בכל צד. „מצאנו שם 250 אלף חפצים שלא התפוצצו," סיכם האדמירל האמריקאי קנט קארול, מתאם כל פעולת־הניקוי.

מה טיבם של חפצים אלה? הכל מכל: מוקשי־עץ רוסיים בגודל של שתי קופסות סיגריות; יחד עם מוקשים מבקליט, תוצרת יוגוסלביה וצ'כוסלובקיה. לדברי המצרים, זרע צה"ל בשולי התעלה מוקשי־שראפנל, מיכלי־פלאסטיק הדומים לקופסות־שימורים, המלאים בחתיכות ברזל. האמריקאים וה־

רוסים תרמו מוקשים נגד־אנשים ונגד־טנקים, מהם בגודל גלגל של מכונית קטנה. על כך נוספים פגזים ופצצות ללא־ספור שלא התפוצצו, ומצבורי תחמושת.

גזר־עץ וארגז תפוזים

בתעלה עצמה נעשית העבודה על־ידי הבריטים והצרפתים.

הבריטים עורכים חיפושים שיטתיים לאורך ערוץ־הנסיעה, שעומקו 10 עד 13 מטר, בעזרת מכשירי־סונאר. כשהם מגלים חפצים חשודים, הם שולחים צוללנים.

הצרפתים בודקים את השטח התת־מימי שבין הגדות ובין נתיב־ההפלגה, שעומקו כשלושה מטר. הם פועלים בשיטה של ראייה ומישוש. שלושה צוללנים שוחים זה בצד זה, על פני הקרקעית, ומחפשים מוקשים בחול. כשהם מגלים משהו, הם מסמנים את המקום בעזרת מצוף של פקק. הצוללנים ממשיכים בשחייה. כשהם גומרים לבדוק קילומטר, באה יחידת־הפיצוץ.

צוללן יורד אל מתחת למצוף, עורם את המוקשים על קרקעית התעלה, מניח מסביב ארבעה עד שמונה ק"ג דינמיט, ומפוצץ את כל המיטען. החיילים המצריים, המשתעממים במידבר לאורך התעלה, מלווים כל פיצוץ כזה במחיאות־כפיים.

כל צוללן מקבל, עבור עבודה מסוכנת זו, שכר חודשי של 3000 ל"י, ובונוס של שש ל"י עבור כל יום של פעולה. כל האנשים משרתים בחיל־הים הצרפתי.

הבעיות של הבריטים מסובכות יותר. המכשירים שלהם אינם מגלים רק מוקשים ופגזי־סרק, אלא כל חפץ קשה הנמצא על הקרקעית. במשך השנים התקבץ שם אוסף עצום. על לוח גדול באוניית־הפיקוד, עבדיאל, רשום מיספר עצום של „מגעים," הכוללים בצד מוקשי נ"ט ונ"א גם חפצים כמו „גזר־עץ," „אלמוגים," „סל," „חבית של 50 ליטר" ו„ארגז תפוזים." רק כ־15 אחוז מן המציאות הן מסוכנות.

„שיאכלו את הדייסה"

בתעלה, כימעט נסתיימה עבודתם של מחפשי־המוקשים. רק לשש הספינות הסובייטיות במיפרץ סואץ, שהגיעו לעבודה באיחור, יש עוד עבודה. „שיאכלו בעצמם את הדייסה שבישלו," אמר רב־חובל בריטי, להסברת עבודתם הנפרדת. „הרוסים לא ייכנסו עוד לעולם לתעלה," אמר קצין מצרי לעיתונאים זרים.

למצרים אין פינוי התעלה עולה אף פרוטה. אבל הניקוי הוא רק צעד ראשון להכשרתה. אמנם, המומחים טענו כאשר סברו שיהיה צורך בעבודות־חפירה נרחבות, לסילוק החול שהצטבר — כפי שהאמינו — בתעלה במשך שבע שנות שיתוקה. אבל יש מיכשולים אחרים.

קודם כל, יש לסלק את עשר גרוטאות האוניות המוטלות בתעלה. הגדולה שבהן, האוניה מכה בת 11 אלף הטון, כבר נחתכה לתריסר חתיכות נפרדות, שאפשר להזיזן. גם את הגשר היבשתי, שהקים צה"ל בימי המילחמה, והחוסם את המעבר, יש לסלק. דוץ מזה ממלא את מאה ושישים הקילומטרים של התעלה ציוד צבאי מכל הסוגים — טאנקים, תותחים, משאיות. „זהו פחאשפה ענקי," אמר מפקד בריטי.

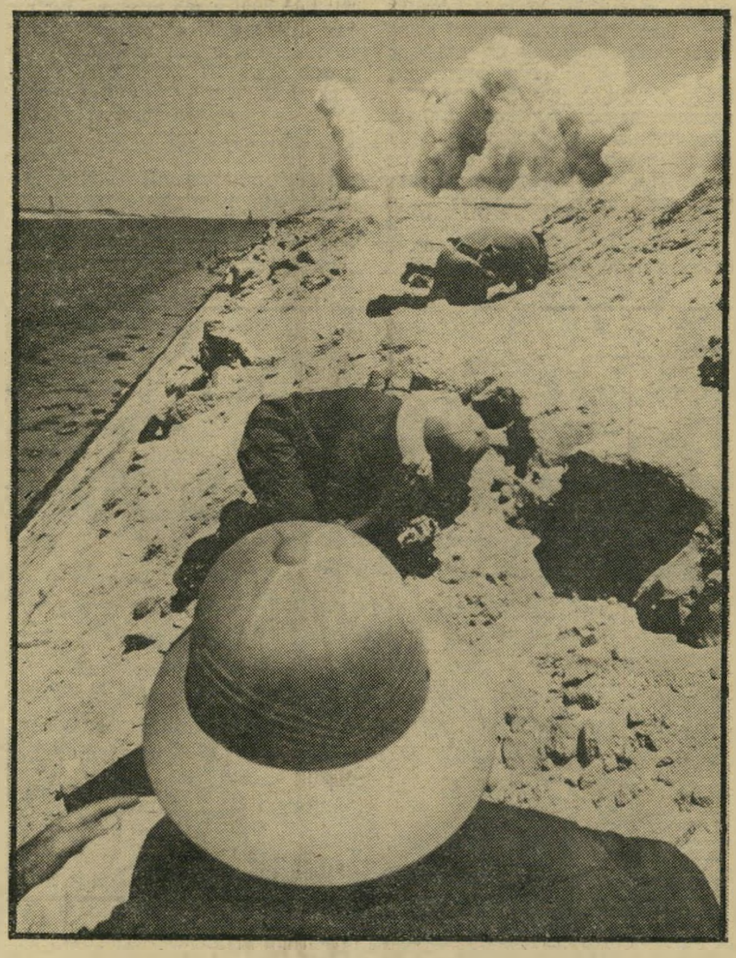
המפקד האמריקאי הוא, בכל זאת, איפטימי. הוא מקווה למסור את התעלה כולה עד חודש דצמבר השנה. מוכנה לשימוש. אז תוכל לשרת שוב את השייט כמו לפני מילחמת ששת־הימים: לאוניות עד לעומק של 38 רגל (כ־11.5 מטר). המחיר הכולל של הפינוי: 20 מיליון דולר.

המצרים עצמם אינם מסתפקים בכך. תוך שבע שנים, ובעזרת השקעה של שלושה מיליארד דולר, הם רוצים להכשיר את התעלה למעבר מיכליות־ענק עם מעמס של 250 אלף טון. רק אז תחזור התעלה להיות עסק משגשג כפי שהיתה פעם, ולהכניס מיליארד דולר לשנה.

הצרפתים

אחראים לסילוק המוקשים מקרקעית התעלה. זוהי יחידה של חיל־הים, העוסקת כרגיל בסילוק מוקשים מימי מילחמת־העולם המצויים עדיין בריבירה.

החבלנים המצריים עושים את עיקר העבודה לניקוי שתי גדות התעלה מן המוקשים, הפגזים והפצצות הפזורים לאורך נתיב המים. בתמונה: החבלנים המצריים מתכוננים בעת פיצוץ מוקש.

מנופי ענק מפרקים את ה„גשר היבשתי" שבנה צה"ל אחרי צליחת התעלה

(המשך מעמוד 14)

של דיונים חשאיים (עליהם דיווח העולם הזה 1928 בכתבה רבין מחכה להמר), התבשרו אורחי ישראל כי צפויה להם חגיגה חדשה: חגיגת החזרתה של המפד"ל לממשלה. עוד השבוע יתכנסו מוסדות מיפלגת העבודה כדי לאשר את התנאים, ואחר־כך יעשו זאת גם מוסדות המפד"ל.

אם ירצה השם, ונציגיו בכנסת, יוכל ראש־הממשלה יצחק רבין לנסוע בשבוע הבא לארצות־הברית — לא כראש־ממשלה הנסמכת על 61 קולות בכנסת, אלא כנציגה של ממשלת רוב מוחלט, עם עורף של 71 ח"כים.

הנוסחה שאמורה להחזיר את המפד"ל אל חיק הקואליציה היא נוסחה „רבינית" טיפוסית, האופיינית למדיניותו מזה שלושה חודשים: לא להחליט החלטות, לא לקבל הכרעות. גם הפעם, בסוגיית „מיהו יהודי?" נמצאה פשרה ברוחו של רבין. הבעייה כולה תוכנס למקרר למשך שנה אחת. בשנה זו לא ייערך כלל רישום של עולים שהתגיירו בחו"ל, ושיש ספק בדבר כשרות גיורם.

כך תינתן גושפנקא ממלכתית לקיום סוג חדש של יהודים: יהודים „על־תנאי" למשך שנה אחת. כמה עשרות או מאות יהודים אולי יסבלו בשל כך, אבל יצחק רבין יוכל לכוון את מעשיו לפחות במשך שנה אחת, ללא הסיוט המאיים של בחירות חדשות.

לא יהיה פיצול. אין שום סיבה נראית לעין הדורשת את החזרת המפד"ל לממשלה, מלבד הצורך לחזק את מעמדו האישי של יצחק רבין. זהו צעד, המכוון בראש־ובראשונה כנגד האיומים על מעמדו, הנשקפים לו דווקא מצד מיפלגתו־שלו.

בחירתו של מאיר זרמי כמזכ"ל העבודה אינה מבשרת טובות לרבין. היא מצביעה על האפשרות הקרובה של תלות גוברת במיפלגה ובמוסדותיה, דבר שהיה משוחרר ממנו עד כה. הכנסת המפד"ל לממשלה יש בה כדי לסלק את האיום החבוי של משה דיין ותומכיו מצד אחד, וגם לרסן אותם חברי המיפלגה התובעים להיערך כבר עתה לקראת בחירות חדשות תוך חצי שנה.

מבחינה מעשית מעוניינים כל הצדדים בסיום הפרשה, מהר ככל האפשר. אלא שכמה מהם מצאו את עצמם שבויים בידי הצהרותיהם והתחייבויותיהם, שניתנו ב־מרוצת שלושה החודשים האחרונים.

המפד"ל קפצה על המציאה שבפשרה המתחכמת החדשה. עסקניה מעוניינים לחזור לממשלה מהר ככל האפשר, קודם שיאבדו להם העמדות והמישרות הממלכ־תיות המבטיחות להם שליטה על קהל־הבוחרים שלהם. אפילו מתנגדי השיבה לממשלה, בתוך המפד"ל, צופים כי בהצבעה במרכז המיפלגה יהיה רוב לתומכי ההצ־טרפות. אז ייאלצו המתנגדים, בלית־ברירה כמובן, לקבל עליהם את הדין ולהיכנע. אם יעמדו צעירי המפד"ל, בראשות זבולון המר ויהודה בן־מאיר, במריים, תיאלץ המפד"ל להסתפק רק בשני שרים במקום שלושה. אולם אין כל אפשרות של סילוג במיפלגה. האינטרסים חזקים מכל העקרו־נות.

דילמה האמלטית. נותרה עוד הבעייה של השותפים האחרים בקואליציה. מפ"ם היתה הראשונה שקפצה על עגלת הפשרה החדשה. כמוה עשו גם הליברלים העצ־מאיים, אלא שמצבם היה הרבה יותר חמור.

הם ניצבו בפני דילמה האמלטית טיפו־סית: להיות או לחדול?

על פרישה מהממשלה אין מנהיגי הל"ע מוכנים לחשוב כלל. פירוש הדבר לגביהם יהיה ששני שריהם, משה קול וגדעון האוזנר, שאינם חברי־כנסת, ירדו מהבמה הפוליטית. אבל אם יישארו בממשלה, הם עלולים להפסיד גם את סיכוי הקמת „המרכז הליברלי", בשיתוף עם התנועה לזכויות האזרח ותנועת שינוי, וגם לאבד חלק מקהל בוחריהם הפוטנציאלי, שיסלוד מכני־עתם לדתיים, לר"צ.

כך קרה, שבמידה לא־מבוטלת תלויה שיבתה של המפד"ל לממשלה בהחלטתה של השרה שולמית אלוני. אם תעמוד שול־מית אלוני בהחלטתה להתנגד להצעת הפשרה החדשה בשאלת מיהו יהודי, ותאלץ גם את הליברלים העצמאיים לאיים בפרי־שה, אין סיכוי שרבין יעדיף את המפד"ל עליהם.

אולם, למרות ההצהרות הקיצוניות והחד־משמעיות שהשמיעו אנשי ר"צ השבוע, בגנות צירוף המפד"ל לממשלה, עדיין אין זה סוף פסוק. לא מן הנמנע, שהרצון לא לפרק את הסיכוי להקמת מרכז ליברלי, יאלץ גם את שולמית אלוני לשנות את דעתה. במקרה כזה ייעשה בפשרה המוצעת עוד תיקון, שיוכל להשביע גם את רצון ר"צ.

האבסורד בכל המיקוח המיפלגתי שהת־נהל השבוע, היה בכך שמדובר בנישואין לטווח קצר בלבד. יצחק רבין אולי משתע־שע עדיין בתיקוות, שיוכל לדחוק את הקץ ולמנוע צורך בהכרעה בשאלת הנסיגה מיהודה ושומרון. ספק אם יוסיף להחזיק בדעתו זו אחרי שיחזור מפגישותיו עם פורד וקיסינג'ר.

בן־מאיר וזהמר
מי יהיה שר?

מיעוטים

מרד הדרוזים בצה"ל

סרבני־הגיוס הדרוזיים מסתתרים בהרים — וטוענים שמאבקם הוא חלק מהמאבק לימען זכויות הפלסטינים

„56 סרבנים בכלא צבאי — 200 עריקים — במערות ובהרים." בכותרת זו הוכתר ראיון שערכה סטודנטית שנה ראשונה בפיסיקה בטכניון, יעל קאן, עם סרבן־גיוס דרוזי, עאסם אל־חטיב.

הראיון, שהיה אמור להתפרסם בעיתון־

ספורט־טוטו

השבוע מחזור ראשון בעונת 1974/75 על משחקי הליגות האנגליות

* * *

מינימום הפרס הראשון
150.000 ל"י

* * *

מינימום כלל הפרסים
250.000 ל"י

עשה לך מנהג קבוע — חלא טוטו בכל שבוע!

המועצה להסדר ההימורים בספורט

דודו טופז

הוא מנחה נשף בחירת

מלכת המים 1974

שיתקיים במוצאי־שבת,
ה־14.9.74, בשעה 8.30 בערב,
בבריכת „גלית" ביד־אליהו

הזמן כבר עתה
מקום למודעות בגיליון
ראש השנה של
העולם הזה

למכירה
טייפ קסטות „פיליפס"
עם כל הפיצ'פקעס
500 ל"י
טל. 287261 - ראובן

האיש שחזר מן המוסד הסגור

הזמיר שלא דיבר

ד"ר אלוף צבי („צביקה") זמיר, ראש המוסד למודיעין ותפקידים מיוחדים, לא היה קיים לגבי אזרחי ישראל בשש השנים האחרונות. אסור היה לפרסם בישראל את תמונותיו, להשמיע את קולו, או אפילו לציין את העובדה שהוא עומד בראש הזרוע החשאית ביותר של מדינת־ישראל. הגנ"ג הצנום בן ה־52, מי שעשה את הקאריירה הצבאית שלו מהפלמ"ח עד לתפקיד אלוף פיקוד הדרום, לפני שהתמנה כניספח־צה"ל בבריטניה — תפקיד המסמן את שלהי הקאריירה הצבאית — היה במשך שש שנים בחינת שם שצלל אל תהומות השיכחה.

אזרחי ישראל יכלו ללמוד על עצם קיומו ועל התפקיד שהוא ממלא, רק מציטוטים מהעיתונות הזרה. מה שהיה ידוע כימעט לכל עיתון בעולם, היה לגבי אזרחי ישראל בבחינת סוד כמוס. עיתונאי ישראלי, שפירסם לפני מיספר שנים ספר בחו"ל, בו ציין כי צביקה זמיר הוא ראש „המוסד" ואף פירסם את תמונתו, הועמד למישפט, נמנע מלבקר בארץ במשך מיספר שנים, ולבסוף נקנס בסכום של אלפיים ל"י על עבירה זו.

האיפול המוטל בישראל על זהותו של ראש „המוסד", כל עוד הוא מכהן בתפקידו, הוא אולי השריד האנכרוניסטי האחרון מתקופת החשאיות של המדינה־בדרך. כמוהו גם עצם קיומו של הגוף החשאי המפורסם ביותר של מדינת־ישראל. הוא אינו מעוגן בשום חוק. איש אינו יודע מה הן סמכויותיו, מה מותר לאנשיו ומה אסור להם, בפני מי אחראי ראש „המוסד" ומי בעצם ממנה אותו. יש כמובן נוהגים, מסורות ותקנות, שעל־פיהם פועל הגוף המיסתורי הזה. אבל אין שום חוק שעל פיו הוא פועל.

משום כך, כאשר פרש השבוע האלוף (מיל.) צבי זמיר מתפקידו, והעביר את סמכותו לאחר, לא יכלו אזרחי ישראל להעריך האם הצליח או נכשל צבי זמיר בתפקיד החשוב שהופקד בידו. הם נאלצו להסתפק במיכתב־הפרידה הרשמי ששיגר ראש־הממשלה יצחק רבין, שהוא ידידו הקרוב של זמיר, אשר הותר לפירסום וכלל שבחים מלוא־החופן.

הזמיר של מלך סין חדל לשיר, מיום שנכלא בכלוב סגור. הזמיר של „המוסד" שר בהיותו כלוא בכלוב ה־סודיות. אבל שירתו לא הגיעה מעולם לאוזניהם של אזרחי ישראל.

האיזון הופר

כ"אשר קיבל צביקה זמיר את „המוסד" לידיו, ב־1968, היה זה אירגון ששמו הלך לפניו בכל רחבי העולם. הוא היה מופקד אז, למעשה, על רוב זרועות המודיעין של ישראל, היה כלי האיסוף, ההערכה, והאתרעה החשאי של הממשלה. גם „התפקידים המיוחדים" שביצע, שכללו פעולות בכל רחבי העולם, היקנו לו תדמית של אחת מסוכנויות־הביון המעולות הפועלות כיום בזירה העולמית.

אולם בשש השנים בהן עמד זמיר בראש „המוסד", איבד גוף זה חלק ניכר מסמכויותיו ומחשיבותו. ה„בום" הגדול שפקד את צה"ל אחרי מילחמת ששת־הימים, והעובדה שבראש המודיעין הצבאי עמדה אישיות חזקה כמו האלוף אהרון יריב, גרמו לשינוי האיזון בקהילת המודיעין הישראלית. המודיעין הצבאי של צה"ל נטל וקיבל על עצמו סמכויות ותפקידים רבים יותר ויותר — הפחית בהדרגה ממישקלו הסגולי של „המוסד".

בעוד ש„המוסד" נשאר גוף מיסתורי שפעולותיו לוטות בערפל החשאיות, זכה המודיעין הצבאי, שה־ממונה עליו הפך לאישיות רבת־מישקל, לחילה ולתהילה. תחת שר־הביטחון משה דיין, הפך ראש אמ"ן לדובר העיקרי של קהילת המודיעין הישראלית, לאיש שעל פי הערכותיו ותפיסותיו, יישק כל דבר.

במידה לא מועטה גבע מצב חדש זה, בו החל המודיעין של צה"ל למלא יותר ויותר פונקציות שמילא בעבר המוסד.

כאשר התנהלה ברחבי העולם מילחמת חיסול הדדית בין שליחי הפידאיון לבין סוכני־ביון ישראליים, ייחסו עיתונים רבים בעולם את האחריות למיבצעים אלה מהצד הישראלי ל„מוסד".

מה שקרה כתוצאה מכך לא היה ירידה באיכות פעילות המודיעין והמיבצעים של „המוסד". להיפך, מבחינות מסויימות השתכללו אמצעי הביון שעמדו לרשות „המוסד" בצורה חסרת־תקדים כמעט. בכמה תחומים הגיעו אנשי „המוסד" להישגים שסוכני־ביון במדינות מפותחות ועשירות אחרות, אינם חולמים להגיע אליהם. המידע שנאסף על־ידי אנשי „המוסד" יכול היה לאפשר לגופים המדיניים והצבאיים של ישראל לדעת כמעט כל דבר שרצו. פירסומים בעיתונות חוץ גילו כי לא פעם סיפק „המוסד" מידע חשוב, במיוחד בתחום המילחמה בטרור, לשירותי־ביון של מדינות אחרות.

אולם עצם הפיחות שחל במעמדו ובחשיבותו של „המוסד" כגוף המרכזי המופקד על המודיעין, היה בו כדי לפגוע בהתייחסות אל המידע שלו ואל הערכות אנשיו.

דוגמא קלאסית לכך הוא מה שאירע ערב מילחמת יום־הכיפורים. כיום אין זה סוד עוד שבידי קברניטי המדינה היה כל המידע הדרוש כדי להתריע ולהזהיר על המילחמה הממשמשת ובאה. לא היה זה רק המידע שנחשף ונאסף על־ידי המודיעין הצבאי בשטח. בקבינות ובהתמדה סיפק „המוסד" ידיעות, תחזיות והערכות, שבמבט לאחור נראות רובן מדוייקות להפליא, שהיה בהם כדי להצביע על ההכנות לפתיחה במילחמה מצד מצרים וסוריה. אולם כל הידיעות האלה שהיו צריכות להזעיק את ראשי המדינה ולהכניס את צה"ל למצב של כוננות עליונה, לא זכו בהתייחסות המתאימה. הם עמדו בניגוד להערכות של ראשי אמ"ן, שהיו מכוונות למלא אחר הקונצפציות והציפיות של שר־הביטחון דאז. אל חלק מהם התייחסו בביטול. כמה ידיעות נזרקו לסל. ידיעות אחרות פורשו שלא כהלכה.

לא היה זה מקרה שכאשר החלו התחקירים והחקירות בתום המילחמה, התגלה דווקא המודיעין של צה"ל כנושא באחריות הישירה להערכה הבלתי נכונה של כוונות המצרים והסורים, בעוד ש„המוסד" יצא למעשה נקי מכל אשמה ואחריות למחדל.

חובבנות וידילטנטיות

לא היתה זו התוצאה היחידה מהפיחות שחל במעמד „המוסד" בתקופתו של צבי זמיר. באופן טבעי גרר מצב זה להרגשת תיסכול בקרב כמה מהאנשים הבכירים ביותר ב„מוסד". היו חילוקי־דיעות וויכוחים על דרך פעולתו של „המוסד" ועל תחומי הפעילות שלו. גם לעובדה שצבי זמיר לא היה איש ביון לפני שהגיע לראשות המוסד, והובא למעשה לתפקיד מצה"ל, יצרה מתיחות בינו לבין כמה אנשי־ביון מלידה, שחיו ונשמו את הנושא מראשיתו.

צבי זמיר הוא איש נוקשה. כלפי חוץ התבטא הדבר ביחס שלו לעיתונות. אחת מדאגותיו העיקריות של זמיר היתה להרחיק ככל היותר את פעילות „המוסד" שעמד בראשו ממגע כלשהו עם העיתונות, בניגוד לנוהגים שהיו מקובלים על־ידי קודמיו בתפקיד.

בנוסף לכל אלה באו גם הכישלונות. כישלונות „המוסד" כמו הצלחותיו הן עלומות. כשם שלא ניתן לשבח פעולות של „המוסד" בישראל, כך לא ניתן גם לבקרן בצורה חופשית וגלויה, במיסגרת המיגבלות הביטחוניות הישראלית. וכך, ניתן היה לקרוא בה דיווחים מפורטים, שכללו ביקורת חמורה על דרכי פעולתו של „המוסד". כך, למשל, אחרי שעובד שגרירות ישראל בפאריס, צדוק אופיר, נורה וניצל בנס ב־1972 בביתקפה בבריסל, אחרי שהוזמן לשם על־ידי סוכן ערבי, טענו עיתונים זרים כי אופיר היה עובד כביר ב„מוסד". פרשה זו, כמו כישלונות אחרים שיוחסו ל„מוסד" בתחום הפעילות נגד הטירור הערבי באירופה, העידו, לדעת העיתונים הזרים, על משבר חמור הפוקד את „המוסד" ועל כך שאמינותו ותדמיתו של „המוסד" נפגעו בצורה קשה.

הגדול בכישלונות שיוחסו ל„מוסד" על־ידי גורמים זרים, היה ללא ספק מקרה ליל־הפטיש (לילהאמר). חובבנות והדילטנטיות בה בוצעה פעולת רצח הערבי המארוקאי אחמד בושיקי בעיירה הנורבגית לילהאמר, עצם השגיאה בזיהוי הקורבן והצורה בה נתפסה חברת המתנקשים, היו כישלון שבמדינה אחרת היה מזעזע את יסודות כל סוכנות־ביון. במהלך מישפטם של המתנקשים, קישרה אותם התביעה הנורבגית בצורה גלויה ל„מוסד".

ייתכן והפרשה היתה מוסיפה להכות גלים גם ביש־ראל ולגרום לזעזועים, לולא פרצה מילחמת יום־הכיפורים. מחדלי המילחמה השכיחו במחיר־יד את כל המחדלים שיוחסו ל„מוסד".

כל זה יצר מצב קשה בין אנשי „המוסד".

„המוסד", כפי שצביקה זמיר מסר אותו ליורשו ה־שבוע, אינו אותו „מוסד" שהוא קיבל לידיו לפני שש שנים. הוא נעשה מוסד סגור יותר, גם לגבי חלק ניכר מהאלמונים הפועלים במיסגרתו.

יורשו של זמיר בתפקיד, כמו רמטכ"ל צה"ל, נקבע עוד על־ידי הממשלה הקודמת. היה זה אופייני לממשלת־רבין, שהיא קיבלה את הירושה כמו שהיא, מבלי לנסות לחולל תמורה ומהפכה גם בגוף כה חיוני שסימני הסתיידות העורקים החלו להתגלות בו.

הסטודנטים איפסילון, נידחה על־ידי עורך העיתון, בני שגיב. כאשר נוכחה יעל כי שגיב אינו מתכוון כלל לפרסם את תראיון, כנראה בשל נטיותיו האידיאולוגיות האישיות, פנתה אל שלום לוז, עודכו של איפסילון לשעבר. לאור התקמקוותיו של שגיב החליט לוז, בשיתוף עם כמה עשרות סטודנטים נוספים, שתרמו לצורך זה מכסף מם הפרטי, לפרסם את המאמר מחוץ למיסגרת איפסילון, בדף־אינפורמציה מיוחד שהופץ בימים אלה.

„החלטתי לעזור ליעל לפרסם את המאמר מחוץ למיסגרת איפסילון," כתב שלום לוז במיכתב גלוי אל ציבור הסטודנטים. „סבורני כי ציבור הסטודנטים חייב לראות בחומרה את הניסיון לסנן את האינפורמציה המגיעה אליו מעל דפי איפסילון."

חישש מפני פירסום. בשנת 1956 — כתבה יעל בהקדמה לראיון עם אל־חטיב, שהתפרסם במלואו בדף־האינפורמציה — הוחל חוק גיוס־חובה על צעירי הכת הדרוזית. בו־ברגע התעוררה תרעומת בקרב חייבי־הגיוס. במרוצת הזמן קמו צעירים, אשר סירבו להתגייס לצבא בעיקבות אותו חוק.

עאסם אל־חטיב היה אחד הראשונים מבין סרבני־הגיוס חדרוזים הללו.

„כשהייתי בבית־הספר התיכון," סיפר לסטודנטית יעל קאן, „נקראתי להתייצבות. אני לא הרגשתי שאני חייב להם משהו. אירגנתי עצומה נגד גיוס־חובה, חתמו עליה כ־45 בחורים. שלחנו אותה לראש־הממשלה ושר־הביטחון דאז, בן־גוריון, והעתקים לעיתונות הערבית בארץ. דבר לא התפרסם בשום כלי־תיקשורת. התגובה היחידה היתה התראה על אי־התייצבות.

„שלחתי מיכתב נוסף, ובו פירטתי את הסיבות לסירובי. מאז לא הוטרדתי עוד. כנראה חששו שהעניין יתפרסם, ויעודד צעירים נוספים לסרב להתגייס. זה היה בשנת 1962.

„בתקופה שאני סירבתי, היו סרבנים בודדים. מאז התחזקה תנועת סרבני־הגיוס, והיא מקיפה את כל הכפרים הדרוזיים. בידי רשימה של 56 סרבני־גיוס מכפרים שונים ומחמולות שונות, הנמצאים כיום בבתי־כלא צבאיים. כ־200 עריקים נתונים לרדיפות וחיפושי־פתע של המישטרה. הם מתחבאים בעליות־גג, במרתפים, במערות ובהרים. לעיתים, אפילו הוריהם אינם יודעים היכן הם מתחבאים.

„לפני כשנתיים התארגנה קבוצת צעירים ושייכים וקראה לעצמה הוועד היוזם הדרוזי העצמאי. ועד זה לקח על עצמו, בין השאר, אחריות לריכוז הפעילות לביטול

(המשך בעמוד 26)

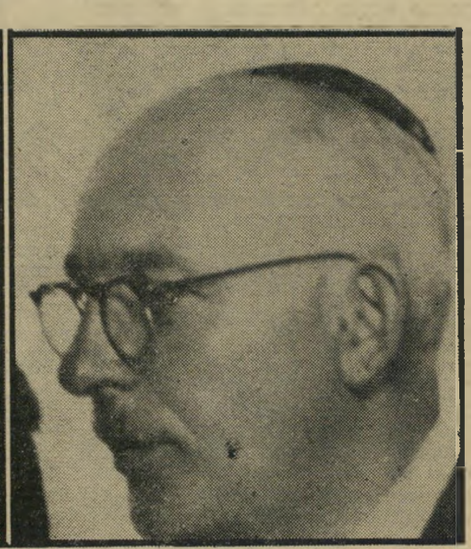
מישפחת יגלום

רצח זוג הקשישים אשר בוצע, לפי טענת המישטרה, על־ידי האחים גבריאל ויעקב ביטון, זיעזע את המדינה. עם מעצרם של שני החשודים, נרגעו הרוחות, אך הכאב העמוק שאחז במישפחת יגלום (בתמונה) לא ידע גבולות. רעיה יגלום, בתו של שמואל חורש, מוקפת קרובים בבית־העלמין בקריית־שאול.

האם המישטרה

נרצחת רגינה חורש

נרצח שמואל חורש

שותפה לפשע?

הדרך האחרונה

קורבנות ה... לית. שמואל... הם עשו את דרכם האחרונה יחדיו, בזה אחר ז...

ת' משפחות ישבו
יבעה - ואיש לא
ידע מה היה
מניע לרצח הכפול

שני בתים בתל־אביב, האחד בצפונה והאחר
דרומה, בתים שאין ביניהם כל דימיון וקשר
, ישבו השבוע שתי משפחות שדרכיהן רחוקות
ו כרחוק מיזרח ממערב — וביכו גורל משותף.
חת התשוּדים־ברצח ומישפחת הנרצחים, נקשרו
־דמים.

־ירה מפוארת, בבית מיספר 4 ברחוב רמברנדט
פון תל־אביב, ישבה שיבעה בשנות הארבעים ל־
וכל המי־ומי במדינת ישראל בא אל ביתה,
ג את תנחומיו על מותם הטראגי של אביה ו־
, שמואל ורגינה חורש, שנרצחו בתחילת הש־
שעבר.

ניה יגלום, נשיאת ויצ"ו העולמית, איבדה את
ואמה־החורגת תוך לילה אחד. הרוצחים הרגו

את רגינה חורש, בת ה־72, באכזריות, ב־
דירתה המושכרת שברחוב שילה 3 בתל־
אביב. עברו משם לדירתם של זוג הקשי־
שים שברחוב רמברנדט, רצחו שם את
אביה בן ה־80 של רעיה יגלום, שמואל
חורש, שעה שישב וצפה בטלוויזיה.
בדירה שונה לחלוטין, בצריף רעוע
בדרום תל־אביב, בדירתה של האחות
סילבי, התאספו השבוע בני מישפחת ביטון,
ובכו על גורלם של בניהם, גבריאל („גבי")
בן ה־24, ויעקב („ז'אק") בן ה־18, שנכלאו
כחשודים בביצוע הרצח הכפול של בני־
הזוג חורש.
אימם של האחים, זהבה ביטון, חזרה

נערת המיסתורין

יעל, נערה בלונדית בת 26, היתה מזכירתם של שני האחים ביטון במישרד־השידוכים שלהם. לפי טענתה של זהבה ביטון, אימם של שני החשודים ברצח, הוציאו האחים רבבות לירות בבילויים עם בחורה זו. גבריאל ביטון היה מאוהב בה, אך היא עזבה את הביטונים ונעלמה מהאופק בזמן.

לארץ בתחילת השבוע שעבר, אחרי שעברה ניתוח באירופה. הבשורה המרה על מעשה הרצח קידמה את פניה בגמל־התעופה. היא עדיין אינה תופסת שבניה יכלו לבצע פשע כה מתועב.

זהבה ביטון אינה אשת־ציבור, ורחוקה מלהיות מפורסמת. היא נולדה במראקש בירת מרוקו, ואחר־כך עברה עם הוריה, מישפחת רבנים ידועה, בעלת מסורת ודרך־חיים מבוססת, לעיר קזאבלנקה. בגיל 16 התחתנה עם מייצר־ארנקים, ובשנת 1962 עלתה עם מישפחתה לישראל.

מסורת המישפחה נמשכת

ר' עיה יגלום עלתה לישראל עם מישפחתה בשנת 1940, מרומניה. עת התגוררו בעיר ליפקאני היה אביה, שמואל ז"ל, רוקח בבית־המירקחת של המישפחה. כאשר עברו לעיר צ'רנוביץ' עסק האב

(המשך בעמוד 24)

החשוד העלי"ז

ז'אק ביטון בן ה־18, כפר באשמה כשנעצר לרא־שונה על־ידי המישטרה. אך לבסוף נשבר, שיתף פעולה עם חוקרין בפרשת הרצח. בתמונה: ז'אק ביטון, בצילום עלי"ז עם מיטריה ביד.

הרבינים

אשת הציבור רעיה יגלום, בתו של הנרצח שמואל חורש, זוהרת במסיבה בויצ"ו בחברת יצחק רבין, שמעון פרס ופינחס ספיר. משמאל: לאה רבין, רעייתו ראש־הממשלה, בארשת מתיחות ויגון, בשעת ההלווייה.

הכפול מובלים למנוחת־עולמים על שתי עג־
רש לא נפרד מאשתו, רגינה, גם אחרי המוות.
לעיני בני מישפחתם ומאות אבלים מזועזעים.

הצ'ק של ישראל

אל מסיבת־העיתונאים הגיעו יותר עיתונאים מאשר אלה שהשתתפו בפסטיבל ביקורו של הנשיא האמריקאי ריצ'ארד ניקסון בישראל. לפי הבזקי המצלמות התגלה גם, כי כל עיתון בארץ מעסיק לפחות עשרה צלמים. כל אלה האזינו בהתרגשות, משך למעלה משעה, עד כמה איירונסייד אוהב נכים, ובעיקר ילדים נכים, וכמה אד אוהב שוטרים, עד כמה שניהם שמחים להיות בארץ, ועד כמה כמעט ביקרו בה לפני שלוש שנים.

לעיתונות הישראלית היה אפילו סקופ בינלאומי. היה זה כאשר אחד הכתבים שאל את השאלה הגורלית מדוע, בעיקבות הצטיינותו הרבה של אד, החל מהסרט ה־15 בסידרה, לא העלה אותו הצ'ק בדרגה, מסמל לקצין. הצ'ק הירהר רגע, והשיב: „רעיון מצויין. כשנחזור, אני אעשה ממנו קצין." ואילו אד הלם בשולחן ברוב אושר, ונשא עיניים מלאות־תודה לעבר השואל ולעבר הצ'ק.

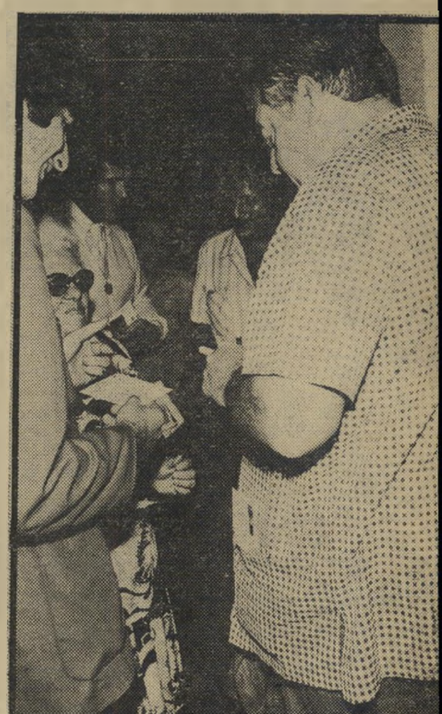
צמד־החמד שנחת על ישראל לפתע, בגודל טיבעי היישר מן המסך הקטן, עמד בגבורה נוכח מיתקפת גלי־ההערצה שזרמו אליו מקהל הצופים באותה מסיבה. רק חנוך גיבתון, מנכ"ל מישרד־התיירות, הזכיר את אותם אישית בארץ, הצליח להפריד ביניהם, כאשר התיישב בין שניהם

הזוג המוזר איירונסייד (ריימונד בר) וסרג'נט אד בראון (דון גאלאווי), בגודל טיבעי על אדמת ארץ־הקודש, כשעיניהם על קהל המעריצים. לפי הדיווחים, השניים הם ידידים טובים גם בחייהם הפרטיים.

חתימה טובה איירונסייד נענה ב־רצון לבקשותיהם של עשרות המעריצים.

מיאל פדרמן, מנהלו של מלון דן בתל־אביב, התפרץ לאולם, בו נערכה אותה שעה מסיבת־עיתונאים, תפס את מנהל חדרי האוכל של המלון וקרא לעברו בזעם: „בגלל איירונסייד אתה חושב שמלון דן הפסיק לעבוד?"

זעמו של פדרמן היה מוצדק. אך נראה שלא רק מלון דן הפסיק לעבוד, אלא המדינה כולה עצרה את נשימתה. באותה עת התקיימה במלון מסיבת־עיתונאים, אורגן מישרד־התיירות לכבוד שני שחקני־הטלוויזיה, ריימונד בר, הוא רוברט טי. אייירונסייד הנודע, ועוזרו הנאמן דון גאלאוויי, הוא סרג'נט בראון.

האולם היה דחוס מפה־לפה בעשרות עיתונאים ועשרות אחדות של צלמים, וכן מרבית עובדי מלון דן: מלצריות, חדרניות, פקידי־קבלה, עובדי אחזקה ומנהלי־מחלקות, אשר ברגע ששמעו כי איירונסייד הגיע, הניחו הכל מידיהם, ומיהרו אליו כדי לגעת בו, לבקש חתימה, או סתם לנסות לתפוס את מבט עיניו של המפקח הנודע.

באותו בוקר, בשעה 4.30, נחת מטוס אל־על בטיסה מספר 414 בנמל התעופה על־שם בן־גוריון. למרות השעה הבלתי־נוחה, המתינו לכוכב למעלה ממאה צופי טלוויזיה נלהבים.

דיילות מישרד־התיירות נאנחו באושר, כאשר האיש בעל המימדים האדירים — למעלה ממטר־תישעים גובה והרבה מעל למאה קילוגרם — ניפנף אליהן בחביבות. במרחק כמטר אחריו צעד אד הצעיר והיפה, וכשהעזה דיילת אחת לומר לחברתה: „תראי כמה שאד חתיך," נענתה בבוז מיידי: „כן, אבל הוא לא איירונסייד."

הזינוק האופייני

אותו אפשר היה לראות עד עתה רק בסרטים, מבצעים בר וגאלאווי מפתח המעלית של מלון דן, בניסיון להתחמק מהמעריצות והמעריצים שרדפו אחריהם עד לחדריהם וביקשו חתימות.

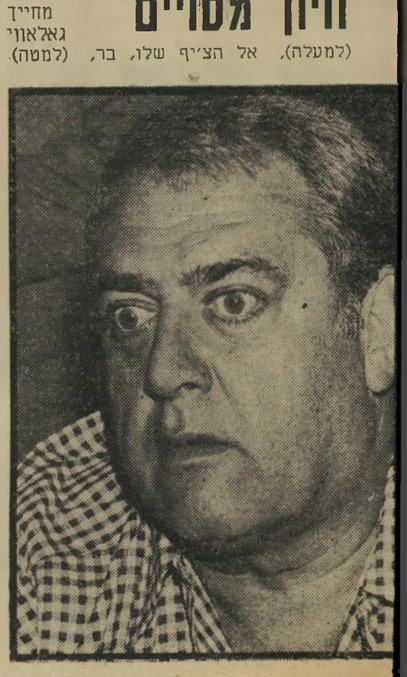

איש הברזל האגדתי ממוצאי־שבת עושה שרירים מול העיתונאים

חיוך מסויים

מחייך גאלאווי (למעלה). אל הצ׳ק שלו, בר, (למטה).

ההתנפלות

יוסף אלדר ממישרד־התיירות מנסה לגונן על השחקן ענק־המידות מפני אחת המעריצות המבוגרות שלו שביקשה ללחוץ את ידו (למעלה). למטה: עיתונאים וצלמים בהתנפלות משלהם על השניים.

וזכה להצטלם עימם.

אד, לבוש מכנסיים וחולצה בצבע קרם ועניבה, ללא מעיל, ענד לצווארו מטבע של דולר קנדי עשוי כסף, וזכר לספר, ארבע פעמים לפחות, כי המטבע ניתן לו במתנה על־ידי הצ׳ף בכבודו ובעצמו.

טיול בניידת אמיתית

ר׳ יימונד בר, לבוש חולצה משובצת במישבצות שחורות קטנות, תלויה מ־חוץ למכנסיים, ללא עניבה ומחזיק בידו מיקטורן כחול, עישן סיגליות בשרשרת, כשהוא מוציא מדי פעם מכיסו סיגריה בודדת. ודאי הזהירו אותו מראש מפני ה„שנוררים.״

עם סיומה של מסיבת־העיתונאים התגייסו כל שומרי־הסף של המלון כדי לפנות את הצמד מחדר־המסיבות למעלית, אשר העלתה אותם לחדריהם. אולם גם אז הצליחו אוהדים נירגשים להגיע עד לחדרו של איירונסייד, ואחד מהם אפילו הציע לו: „אם אתה כל־כך אוהב ילדים נכים, למה שלא תאמץ את אחד הילדים מהתקפת המחבלים על מעלות?״ איירונסייד, שיש לו ילדים מאומצים משלו בבית, דחה את ההצעה בנימוס.

מסתבר, כי תל־אביב אינה גדולה כל כך. השמועה על הגיעם של כוכבי איירונסייד לארץ, פשטה בעיר במהירות הבזק, המידרכה שמול מלון דן נדחסה אנשים, אשר המתינו לצאתו של מלך מוצאי־השבת. הם לא נאלצו לחכות זמן רב. בר וגאלאווי היו חייבים לצאת מהמלון. המתינה להם תוכנית עמוסה ורבת־עניין: ארוחת צהריים עם ראש־עיריית חיפה יוסף אלמוגי, ביקור במוסד לילדים נכים, ומעל לכל — נסיעה ברחובות ירושלים, בניידת־משטרה אמיתית, של משטרה אמיתית, משטרת ישראל.

אנשי מישרד־התיירות רק מקווים, כי מרוב עיסוקים מעניינים לא ישכחו השניים את המטרה האמיתית שלשמה הובאו לארץ: הצלת הפסטיבל של הקולנוע הישראלי, הנערך מדי־שנה בצפת. בשנה שעברה היו כוכבי הפסטיבל משה מזרחי ואסריים קישון. אבל אותם לא רואים כל מוצאי־שבת.

האם המישטרה שותפה לפשע?

(המשך מעמוד 21)

משך כ־20 שנה בבנקאות, עמד בראש בנק בסרביה, אחר־כך שימש כיו"ר לישכת־המיסחר של העיר חוטין.

משך כל השנים הללו היה שמואל חורש פעיל ציוני מסור, עסק בפעילות ציבורית למען יוצאי בסרביה ורומניה. רעייתו ז"ל, פניה, היתה מפעילות הקרן־הקיימת לישראל. המישפחה עלתה לישראל ב־1940, מחמת האנטישמיות. עד אז נהג שמואל ז"ל לבקר בישראל מדי כמה שנים, וכאשר

חשוד גבריאל ביטון
רצח כפול —

רעיה יגלום (שמאל) במסיבה
ללא מניע

בא לביקור ב־1937, ליווה אותו אביו, חנוך, סבה של רעיה יגלום.

„היו לנו חיים טובים במרוקו," סיפרה השבוע זהבה ביטון, אם האחים. „לא חסר לנו דבר. היו לנו משרתות, והכל."

לזוהבה ביטון תישעה ילדים. הצעיר בהם, בן ה־12, נולד כבר בישראל. כאשר עלו ארצה, נשלחה המישפחה לקריית־שמונה. האב לא מצא עבודה במיקצועו. זהבה החלה עובדת בקרן־הקיימת, בסיקול אבנים. האב עזב את מישפחתו, ירד לחפש את מזלו בדרומה של הארץ.

האם נותרה לבדה, עם כל הילדים. כעבור זמן נישאה בשנית, לשומר־לילה. בביתה של האם שברמת־יוסף בבת־ים, לא חסר דבר. היא עובדת כתופרת, ומקפידה על הופעתה. שתיים מארבע הבנות הבוגרות, סוזי וניקי, עובדות בחו"ל, כרקדניות במועדוני־לילה. סילבי היפה, בת ה־23, נשואה לעובד־טפטים. יפה, הצעירה בבנות, היא תלמידה במוסד אור־החיים בבני־ברק, רוצה להיות מורה. כל הבנות למישפחת ביטון יפות, מטופחות ומאופרות היטב.

האח הבכור, אלברט בן ה־26, עובד כקבלן באשדוד. שני הבנים הצעירים לומדים עדיין בבית־הספר. גבי וז'אק, יוש־בים בכלא. השניים, שנולדו במרוקו, נשלחו, אחרי עלות המישפחה ארצה, ללמוד. גבי למד בישיבה בקריית־שמונה, וז'אק למד נגרות בכפר־חסידים. כאשר עזב גבי את הישיבה, הפך לסוכן־ספרים. מאוחר יותר עשו שני האחים יד אחת, החלו עוסקים בשדכנות.

גם בני מישפחת חורש המשיכו, אחרי עלותם ארצה, במסורת המישפחה. האב, שמואל, כיהן כיו"ר אירגון יוצאי בסרביה, והיה מנהלו הכללי של בית־החרושת לשי־מורים ארדי. למרות גילו המתקדם, עסק בייצוא־וייבוא. הוא התמצא היטב בענף שימורי־המזון ברומניה, והוסיף לנסוע לשם לצורך עסקיו.

בשנת 1946 פקד אסון את מישפחת חורש. אחותה של רעיה נפטרה. עשר שנים מאוחר יותר, ב־1956, נפטרה האם, פניה, מהתקף־לב. שנה אחרי שהתאלמן נשא שמואל חורש לאשה את רגינה (לבית ארגראו), והיא עברה להתגורר עימו בדירתו שברחוב רמברנדט. את דירתה־שלה, זו שברחוב שילה, השכירה.

חפש את האשה

שני שוברים האחרונים של הדירה היו האחים ביטון, אשר רצחו את רגינה חורש כאשר באה לתבוע מהם את חובם, בסך 2100 לירות.

גם מישפחת ביטון ידעה צער. לפני כשנתיים התנגש גבי ביטון במשאית, שעה שנהג במכונית שכורה, נפצע קשה בראשו. הוא שכב חודשיים בבית־החולים בבאר־שבע, וסבל מזעזוע־מוח. מאז החל מתלונן על כאבי־ראש עזים, ולטענת מישפחתו החל מגיב בעצבנות מופרזת. במילחמת יום־הכיפורים גוייס גבי לצבא, שירת חמישה חודשים.

למישפחת ביטון, ולאם זהבה בראשה, יש גירסה משלה לגבי הסיבות להידרדרותם של שני האחים. האם טוענת, כי הסיבה העיקרית לכך היא יעל, בלונדית מלאת־גוף ונאה, בת 26, אשר עבדה כמזכירה במישרד־השידוכים שפתחו. יעל גם התגו־ררה יחד איתם בדירה שברחוב שילה.

„גבי ביזבז עליה הרבה כסף," סיפרה השבוע זהבה ביטון. „הוא גם עשה טפטים בדירה, למרות שהדירה לא היתה שלו. הוא היה נותן לבחורה הזו מאות לירות ביום, חוץ מזה שילם לה משכורת חודשית של אלף לירות. את ז'אק, האח הקטן, היא לא סבלה. בגללה הם רבו.

„בסוף היא עזבה את גבי, ולפני שבו־עיים בערך היא מסרה נגדם מיכתב אנונימי למישטרה. היעל הזאת, היא ששיגעה אותם. מה היה חסר להם? בארון, בבית, היו לגבי עשרות חולצות ומכנסיים."

המישטרה צהלה ושמחה

במישטרת תל־אביב לא ידעה את נפשה מרוב שימחה, על פיתרונה המהיר של פרשת הרצח הכפול. תוך שעות ספורות נתגלו גופות הנרצחים, החשודים נתפסו, הודו ושיחזרו את מעשי־הרצח. אך ברור לעין, כי לזריזותה של מישטרת תל־אביב לא היה אלא חלק קטן בפיתרון הפרשה. את מרבית ההצלחה יש לזקוף דווקא לפרימיטיביות ולטיפשות בהן עשו האחים־החשודים את מעשיהם.

גבי וז'אק ביטון היו כבר פנים מוכרות במישטרה. תוך זמן קצר נעצרו מיספר פעמים, בעיקבות תלונות רבות שהוגשו כנגדם, על רמאויות ועבירות אחרות, כולן חמורות דיין כדי להצדיק פעולה נימרצת מצד המישטרה.

נפתחו נגדם, כך גילה דובר מישטרת מחוז תל־אביב, סגן־ניצב עמוס אריכא, כ־30 תיקים פליליים. לכל מי שבא במגע עם שני מישרדי־השידוכים המקבילים של

(המשך בעמוד 27)

הדוגמנית והעיתונאית

זו בצד זו יושבות הדוגמנית הוו־תיקה לאה שורץ, שהיא כבר אם לבן גדול בן עשרים־ושתיים, ומשמשת דוגמה חיה לאשה המטפחת את עצמה ונראית הלוואי על כולנו — ועיתונאית נוספת, המייצגת את הדור שעדיין לא למד להתפנק.

ב הזמנה שנתקבלה, על שמי, היה כתוב: „עיתונאית נכבדה, רבלון מז־מינה אותך לפגישה עם ארבעה מראות חווה, לסתיו 1974. הינך מוזמנת למיסעדה המכסיקאית פיאסטה ביום חמישי, 29.8.74. נשמח לראותך."

לא־כל־כך הבנתי מה לי ולארבעה מראות־חווה, אבל המיסעדה המכסיקאית — זה מה ששיכנע אותי. נלך, חשבתי, אולי יתנו שם איזו ארוחת־צהריים מכסי־קאית בריאה.

על מדרגות בית־סוקולוב, שם נקבע

פרופיל מול פרופיל כתבת עולם הקולנוע, ליאורה צוקרמן, מול יועצת־היופי, שהדגימה איפור־לנשף. ה־חברה אירגנה ארבע יועצות־יופי יפהפיות, כדי שתדגמנה את האיפור בפני העיתונאיות.

כתבת „העולם הזה"

מדווחת על

חוויותיה האישיות

במסיבת עיתונאיות

באתי, זללתי, קיבלתי

מקום־המיפגש, המתין כבר ציבור של נשים בגדלים, גילים וצבעים שונים. עמי־תותי, כמסתבר. הועמסנו על מוניות, והופ — ליפו.

איפור

בלי דיאטה

ב תוך המיסעדה, שולחן ועליו מיני מטעמים מכסיקאיים. כולנו, כאשה אחת וללא יוצאת־מן־הכלל, זינקנו לעברו. שתינו יין מכסיקאי מהול בקוביות־קרח ובפילחי תפוחי־עץ. העמסנו על הצלחות מעדן מכ־סיקאי המורכב מבצק ומסוגי סלטים שונים. זה לא לקח הרבה. התברר שאצלנו אולי מהדקים את החגורה, אבל רק לקראת ארוחות גדולות. לא עברו דקות ספורות, והשולחן התייתם ממעדניו.

זה הכל? חשבתי לעצמי. בשביל זה היה כדאי להיגרר עד יפו בחום היום? אבל כאן נכונה לי הפתעה.

זיווה תלם, דיילת־היופי הראשית של החברה, הכניסה אותנו לאחד מחדרי ה־מיסעדה. כאן, סביב שולחנות ערוכים לסעודה, כשמסביבנו תצלומיה של מלכת־היופי לשעבר, חווה לוי, באיפור בארבעה מראות חווה, החלה זיווה מרצה בפנינו את הסיבות והמניעים והמה־פתאומים של סוגי האיפור השונים. אותם מציגה החברה לקראת העתיד: „לאשה האמיתית, לכל נשים, המורגלות בקבלת מתנות כל יום מימי השנה. הצלמת שלנו, לעומת זאת, קראה בהפתעה: „הי, מחלקים מתנות!"

בחיל ורעדה פתחתי את שקיתי, ובתוכה נחו מסקרה בשווי של 29 לירות ישראליות, וצללית בשווי 20 וחצי. נו, את היומית שלי כבר עשיתי.

עיתונאית קשישה, שפתחה את השקית שלה בחשאי, מתחת לשולחן, הפטירה ב־אכזבה: „מה, זה הכל? בפעם שעברה חילקו לנו תכשירי־טיפול. זאת היתה מתנה!"

השקופיות של חווה לוי התחלפו בזו אחר זו. זיווה תלם המשיכה להסביר, ללא־לאות. אבל אל תבקשו ממני לספר לכם בדיוק מה הסבירה, ואיך נראתה חווה לוי. לא ראיתי, ולא הקשבתי. הייתי עסוקה באכילה, כמו כולן. אחרי הכל, הרי אי־אפשר להתרשם כראוי על קיבה ריקה, וחוץ מזה, הצללית הירוקה שקיבלתי לא מתאימה לי, וחיפשתי אחרי מישהי שתסכים להחליפה בחומה.

היה טעים ומאלף מאוד.

הזלילה הגדולה

ד'אנה בריל, כתבת העיתון הרומני **ויאצה נוסטרה**, כש־לצידה שתי עיתונאיות נוספות, נראית נהנית מאוד ממטעמי המיטבח המכסיקאי, שהוגשו לעיתונאיות. שיטת המטעמים־כיד־המלך הפכו אצלנו לחלק בלתי־ניפרד בכל אירוע מסוג זה. המאכלים המכסיקאיים הוגשו בידי מלצריות כהות־עור, אירוע לסתיו שיבעים־וארבע — לפנים, לעיניים, לשפתיים ולציפורניים."

העיתונאיות ישבו סביב השולחנות ורשמו במרץ. גם אני רשמתי את בשורת היופי, אבל התקשיתי קצת להתרכז בדבריה של זיווה. את תשומת־ליבי משכו דווקא חברותי העיתונאיות, שעטיחן אומנם עבדו קשה, אך לשונותיהן לא פיגרו אחריהם.

העיתונאית שלימיני סיפרה לי, כי זה־עתה הוציאה לאור ספר־בישול. עיתונאית אחרת סיפרה לשכנתה על איזו אשה, טיפוס יוצא־מן־הכלל, שאותה היא הולכת לראיין „מייד אחרי שזה ייגמר."

מתוך פה מטופח מולי בקעה לחישה להגיד!" נזפה בה חברתה, שישבה לצידה.

ההדגמות, ההסברים וההתרשמויות ארכו, הבטן החלה מקרקרת בקול־ענות, והרעב הציק. מראה השולחנות העמוסים כל טוב, גם הוא עשה את שלו. וכאן הסתבר לפתע, שהדיאטה איננה דווקא הצד החזק ביותר של עיתונאיות ישראל.

את זאת, כנראה, חזו מראש אנשי יחסי־הציבור של החברה. מלצריות כהות־עור הגישו לנו ערימות של מאכלים מכסי־קאיים ערבים־לחיך, ואגב כך הודגמו שקו־פיות של חווה לוי המאופרת, כדי שנבין טוב יותר במה מדובר ונקבל תיאבון.

המתנות

הגיעו בסוף

ה יה כדאי לחכות לדובדבן של העוגה. על רקע צלליתה של חווה לוי הופיעה לפתע נערונת חביבה, וחילקה למסובות שקיות ורודות.

העיתונאיות נטלו את השקיות מידיה, אחת לאחת, בנון־שאלאנטיות טיבעית של נשים, המורגלות בקבלת מתנות כל יום מימי השנה. הצלמת שלנו, לעומת זאת, קראה בהפתעה: „הי, מחלקים מתנות!"

בחיל ורעדה פתחתי את שקיתי, ובתוכה נחו מסקרה בשווי של 29 לירות ישראליות, וצללית בשווי 20 וחצי. נו, את היומית שלי כבר עשיתי.

עיתונאית קשישה, שפתחה את השקית שלה בחשאי, מתחת לשולחן, הפטירה ב־אכזבה: „מה, זה הכל? בפעם שעברה חילקו לנו תכשירי־טיפול. זאת היתה מתנה!"

השקופיות של חווה לוי התחלפו בזו אחר זו. זיווה תלם המשיכה להסביר, ללא־לאות. אבל אל תבקשו ממני לספר לכם בדיוק מה הסבירה, ואיך נראתה חווה לוי. לא ראיתי, ולא הקשבתי. הייתי עסוקה באכילה, כמו כולן. אחרי הכל, הרי אי־אפשר להתרשם כראוי על קיבה ריקה, וחוץ מזה, הצללית הירוקה שקיבלתי לא מתאימה לי, וחיפשתי אחרי מישהי שתסכים להחליפה בחומה.

היה טעים ומאלף מאוד.

איפור לקינוח

מגישה לעצמה, בעזרת המתנה שקיבלה באדיבותה של חברת רבלון, עיתונאית זו, לאחר ששברה את רעבונה וידיה התפנו לעיסוק אחר. המתנות המחולקות גם הן מושכות את העיתונאיות.

מיצנפת וכובע

רעיה גניאל, עורכת התוכנית־לעקרת־הבית של שי־דורי ישראל, שימשה כמודל לדיילת־היופי הראשית של החברה, זיווה תלם. משמאל: יועצת־היופי רחל מדגימה איפור לאחר־הצהריים.

יופי זה גם עניין של צבע

מרי קוואנט, האופנאית הבינלאומית המכתיבה מה נלבש וכיצד נתאפר.

אנו חוזרים אליך בשנית עם מדור היופי של „מרי קוואנט". הפעם הנושא המרכזי שלנו הוא הטיפול והטיפוח באמצעות תכשירים המורכבים על טהרת החמרים הטבעיים. בחלקו השני של המדור — תשובות לשלוש מתוך כמה וכמה שאלות שהגיעו אלינו כבר לאחר הופעתו של המדור הראשון. אנו תקווה כי במשך הזמן יתפך מדור זה למדריך הקבוע שלך בענייני יופי, וכרגיל — אנו לשרותך במתן אינפורמציה ובעצה.

על מעלותיו של השימוש במוצרים טבעיים

טיפוח העור ושמירה על יופיו, רעננותו ורכותו אינם נחלתה של האשה המודרנית בלבד. למרות שתעשיית הקוסמטיקה התפתחה במאה הנוכחית ביתר מהירות מבמאות קודמות, ידוע לכל כי מאז ומתמיד היתה האשה מודעת לצורך לטפח את עורה כדי לשמר את נעוריו. זאת משום שהעור הוא אחד מחלקי־הגוף הרגישים ביותר לחילופי העונות והאקלים, למצב רוח, ולגיל. בתקופה המודרנית, נוסף על כל המפגעים הללו גם זיהום האויר, עשן, אבק, ושאר הזהמים אשר פוגעים קודם כל בעור.

מה מספרת ההיסטוריה

בעבר, כאשר תעשיית הקוסמטיקה עדיין לא התפתחה למימדים הידועים היום, נהגו נשים לשמר ולרענן את עורן באמצעות חמרים טבעיים: דבש, שמן נבטי חיטה, שמן שקדים, תמציות פרחים, וכן הלאה. עם התפתחות ענף הקוסמטיקה החלו מייצרים במעבדות חמרים מלאכותיים, אשר החליפו את החמרים הטבעיים „מימי הסבתא". אבל עתה, לאחר פיתוח נוסף שנעשה במעבדות המשוכללות של חברת מרי קוונט, אפשר להשיג את שתי המטרות גם יחד, דל־צאת נשכרות: שכן הסידרה החדשה של מרי קוואנט, הספיישל רספים, מבוססת על **חמרים טבעיים** בלבד. אלא שעל־ידי הפקתם מהטבע וייצורם בכמויות גדולות, ניתן **ל־כך** את החמרים, ולהפיק מהם תועלת רבה לעין ערוך מאותם חמרים משמש, כפי שהם נמצאים בטבע.

סידרת תכשירי הטיפוח Special Recipe כוללת תכשירי ניקוי ותכשירי הזנה.

COLD CREAM

תכשיר מעולה הוא ה־Cold Cream, המנקה את העור מאיפור ומזיהום. מרחי על הפנים כמות קטנה של Cold Cream, עסי במעגלים והסירי בעזרת צמר גפן רטוב במים חמים.

TONING-LOTION

השלימי את פעולת קרם־הניקוי בעזרת מי־הפנים Toning Lotion, מי ספנים מעולים אלה מורכבים אף הם מחמרים טבעיים. בשל הרכבם טובים מי־הפנים אפילו לעור הרגיש ביותר, שכן הם **אינם מכילים אלכוהול!**

MORNING MOISTURE

לאחר הניקוי, הזיני את העור והגני עליו בעזרת קרם הלחות, Morning Moisture.

HERBAL VAPORISER AND FACE PACK

פעם בשבוע נזקק עורך לניקוי יסודי ולזכוך. לכך נועד: Herbal Vaporiser זה־8 — Face Pack שקיות באריזה אחת שנועדו להשלים זו את זו בטיפול: שקית אחת של Herbal Vaporiser לאדים ושקית אחת של Face Pack למסכה. דהיינו: אריזה אחת מספיקה ל־4 טיפולים (יש אפשרות להשתמש בשקית המסיכה Face Pack פעמיים). את אופן השימוש תוכלי לקרוא על האריזה.

NIGHT CREAM

זהו קרם הלילה, המשלים את סידרת התכשירים של הספיישל רספים. בניגוד לתכשירים דומים אחרים, ה־Night Cream אינו משאיר על הפנים שכבת שומן, והוא נספג בעור. משום כך אל תחששי למרוח אותו על פניך ממש לפני השינה, ואין צורך להורידו.

חשובות לשאלות שנתקבלו במערכת

לאורית ס. השחרחורת מתל־אביב: לעור שחום, חלק ויפה יש אינספור אפשרויות לאיפור הולם. השתמשי, למשל, בסומק בגוון **פינקי** של הבלאש בייבי ללחיים, ובאיי גלוס בגוון סופט ויולט לעינים. זוהי צללית רקע שתמנע הצטברות האיפור בקפלי העפעף. לאחר מכן אפרי את העין באבקות הג'יפרס **סיפרס** בגווני השוגר אלמונד, תכלת סגול וורוד. טשטשי באצבע בין מעברי הגוונים וצבעי את ריסיך בטיר־פרוף **מסקרה** בגוון מודי בלו. שפתון בגוון **פנסי** ישלים את האיפור בגוון עז, או צבע **הדמסון** שהוא גוון שקט יותר.

לאביבה ק. מת"א: עקרונית, לא רצוי לחשוף את עור הפנים לשמש, ללא קשר עם איפור. בלכתך לים החדירי לעור פניך קרם־לחות, ועל שפת הים ממש הוסיפי קרם־שיזוף מעולה. האיפור אינו גורע ואינו מוסיף לתהליך השיזוף. יש בשוק תכשירי־איפור העמידים בפני מים, ותוכלי להתאפר כאוות־נפשך גם בשפת הים.

לאורלי ק. מחיפה: לך, ולבנות רבות אחרות, עור שמן ו„נקודות שחורות". הדרך הטובה ביותר כדי למנוע היווצרותן היא להקפיד על הנקיון. עליך לנקות את פנייך פעמים ביום ב־חלב פנים ובמי־פנים, ושלוש פעמים בשבוע להשתמש בסבון הקוסמטי סר סואב המצויד במברשת בעלת זיפים קשים. לאחר הקצפת הסבון בסיבובים קלים יש לשטוף את הפנים ולמרוח עליהם קרם לחות. ביום הטיפול בסבון הקוסמטי אין צורך בשימוש בחלב פנים. אם הנקודות השחורות רבות ועמוקות, מוטב לפנות קודם לקוסמטיקאית, ואחר להתרגל לניקוי המונע הווצרות הנקודות מחדש.

אל תתעצלו לכתוב למדור על בעיות היופי שלכן, כל פנייה תיענה הן באופן אישי והן בכתב. כתבו אל „מרי קוואנט" ת.ד. 40020 ת"א.

במדינה

(המשך מעמוד 19)

חובת הגיוס של הדרוזים, והחתים קרוב ל־2000 מבני הכת נגד גיוס חובה לדרוזים. ב־25 באפריל 74, בעלייה־לרגל לנבי־שועייב, נערכה הפגנה, נגד מדיניות הממשלה כלפי הכת בכלל ונגד גיוס־חובה בפרט. השתתפו בה באופן פעיל כ־1000 איש, צעירים וזקנים.

יחס מזוייף. „התסיסה אינה חדשה, אך כיום, בשל מימדיה, אין באפשרות השילטונות להסתירה ולהחניקה. הסיבה לה היא היחס המזוייף של השילטונות כלפי הדרוזים. מצד אחד, „זוכים" הדרוזים, כמו שאר הערבים, בהפקעת אדמות, גישול, צווי ריתוק והגבלה וכו', ומצד שני הם נאלצים לשרת בצבא כמו היהודים.

„אני מדווח לעיתונות על כל פעולה של הוועד, וגם שולח להם העתקים מכרוזים שאנו מפיצים. העיתונות שותקת בעניין הפעולות של הוועד, ולעומת זאת מרחיבה את הדיבור על שביעות־הרצון, כביכול, של הדרוזים מהשילטון הישראלי."

ומסכם עאסם: „בשל אופייה הגיזעני של הציונות, הרי אינם יכולים לתת ללא־יהודים זכויות שוות. משמעות הזכויות השוות היא החלת חוק השבות, חוקי קניית קרקעות ועוד זכויות, השמורות ליהודים בלבד, גם על לא־יהודים. לכן, כל עוד הציונות קיימת, אין כל סיכוי שיחול שינוי ביחס לדרוזים בפרט ולערבים בכלל.

„המאבק שלנו הוא חלק של המאבק למען זכויות הפלסטינים, ואנו שותפים למאבק של כל תנועה מתקדמת בישראל נגד מישטר האפלייה."

יוצץ שמגר
מתפטר — לא מתפטר

הכנסת

זנבר - כן או לא?

במאבק הקואליציוני על גורלו של משה זנבר — עשוייה לנצח דווקא האופוזיציה

פרשת נגיד בנק ישראל, משה זנבר, ובנק ארץ־ישראל בריטניה, עומדת להוות מבחן מחודש לקואליציה הממשלתית של יצחק רבין. מיפלגות האופוזיציה, בראשות הליכוד, מתכננות תרגיל פרלמנטרי מעניין ביותר, כדי לנגח בו את הממשלה בעניין זה.

נושא הנגיד והבנק שכשל נתון עתה בידי ועדה בראשותו של היועץ־המישפטי לממשלה, מאיר שמגר. זנבר מאשים את שמגר בכך שהיה האיש שלא הירשה לבנק ישראל לפעול נגד מנכ"ל בנק ארץ־ישראל בריטניה, יהושע בן־ציון, אחרי חותם הדעת שהתבררה נגד בן־ציון עוד באפריל אשתקד. שמגר טוען כי ב־23 במאי 1973 הוא ישב עם הממונה על הבנקים בבנק ישראל, מאיר חת, ועם היועץ־המישפטי של הבנק, ושלושתם סיכמו דרכים לפעולה כנגד בן־ציון — סיכומים שלא הגיעו מעולם לידי מימוש.

המסקנות יהיו מימושי. היועץ־המישפטי־לממשלה, אשר מצא עצמו מעורב בפרשה אישית, מואשם על־ידי הנגיד זנבר בחבלה בניסיונות בנק ישראל למנוע את הפסולת, החליט להתפטר מראשות הוועדה. רק שיחה שהתקיימה בינו לבין שר־משה שחל, אשר דרש לכנס במיוחד את ועדת־הכספים של הכנסת ולזמן את זנבר להעיד בפניה פעם נוספת; ח"כ יוסי שריד; ח"כ המ"מי אליעזר רונן וח"כ יצחק בן־אהרון, אשר הכריז עוד לפני שבועות מיספר כי יש לפטר את זנבר.

אם ייצאו מאולם המליאה, כנוהגם בעת האחרונה, שעה שמתנגדות הצבעות שאינן נוחות להם, גם שלושה חברי תנועתה של שולמית אלוני, ואליהם יצטרפו במיוזן עוד חברי־כנסת מהמערך, אשר ליבם אינו שלם עם מעשיו של הנגיד אך לא יהיו מוכנים להמרות את פי מיפלגתם, יש סיכוי סביר לאופוזיציה להשיג ניצחון פרלמנטרי, הפעם בנושא חשוב, לא שולי.

כדי לחזק את עמדתם, הדליפו בשבוע שעבר חוגי האופוזיציה שני שמות של מועמדים אשר יוכלו, לדעתם, לרשת את מקומו של זנבר: ליאון רקאנאטי מבנק דיסקונט, ודויד גולן, מי שהיה מנכ"ל מישרד־הפיתוח.

פרשות

אגדת המוח התנפצה

אם לא יוחזרו חמישה הסטודנטים, שטוהרו מעליית המוח, לימודיהם — צפויים מאבק מר ותביעות־נזיקין

חמישה הסטודנטים לרפואה, אשר מיקדו סביבם את התעניינות הציבור בחודש האחרון, הגיעו בשבוע שעבר אל שולחן הממשלה. שר־המישפטים שלמה הלל, דיווח לממשלה כי התברר שעניין אכילת המוח היה עלילה גרידא, וכי ברור, למעלה מכל ספק, כי אף אחד מהם לא אכל מוח.

שר־המישטרה קבע פסק־דין מוחץ כנגד שילטונות האוניברסיטה, בקבעו כי הרחקת המישפטים חיים צדוק, ביום השישי האחרון, שיכנעה אותו לחזור בו מהחלטתו להתפטר.

מיפלגות האופוזיציה עוקבות בתשומת־לב רבה אחר ההתפתחויות בעניין זה. נראה כי תוך שבוע, עד עשרה ימים, תגיש ועדת שמגר את מסקנותיה לוועדת־הכספים של הכנסת. כבר עתה ברור, שהמסקנות תהיינה מימיות לחלוטין, ולא תקבענה מי אשם, מאחר שישמגר יהסס להגיע לעימות גלוי עם זנבר.

אחת האפשרויות מהמתקבלות ביותר על הדעת, תהיה כי בוועדת־הכספים של הכנסת לא יצליח אף אחד מהצדדים — זה התומך בזנבר בראשותו של יו"ר הוועדה ישראל קרגמן, וזה התובע את הדחתו של הנגיד — להשיג רוב, והתוצאה תהיה תיקו.

אז מתכונן הליכוד לפנות אל מליאת הכנסת, להעיר אותה מפגרתה, ולדרוש כי המליאה תכריע בנושא זה. למיפלגות האופוזיציה צפויה תמיכה בעניין מצד כמה חברי־כנסת מהקואליציה, ויש סיכוי סביר כי בנושא זה תצליח האופוזיציה לגבור על הממשלה.

סיכוי לניצחון פרלמנטרי. בינתיים מנפנפים ראשי הליכוד בחמישה שמות, מקרב חברי המערך, אשר יצביעו, לדברי־הם, בעד ההצעה להדיח את זנבר. ח"כ צבי גרשוני, אשר הריב המפורסם בינו לבין קרגמן היה בעניין זנבר; ח"כ הצעיר

חמשת הסטודנטים מלימודיהם, ויצירת ה־היסטריה הציבורית סביבם, היו תוצאה של עדויות בלתי־מהימנות של סטודנטית וידידה הסטודנט, שהוגדרו בדו"ח המישטרתי כמבולבלים ובלתי־מהימנים.

אולם נראה, כי שילטונות האוניברסיטה אינם יודעים כיצד לצאת בכבוד מכל העניין. ולכן החליטו להמשיך להילחם עד־תורמה בחמישה הסטודנטים המורחקים.

כל אמצעי כשר. בעוד החמישה מכינים פנייה לשילטונות האוניברסיטה, המסתמכת על הדו"ח המישטרתי והדו־רשת להחזירם ללימודים, שכרו שילטו־נות האוניברסיטה העברית עורך־דין, מה־ידועים בירושלים, והמומחה דווקא בפלי־לים, אשר אינו נימנה עם צוות היועצים המישפטיים הרגילים של המוסד. האוניבר־

שר חילך
אכלו — לא אכלו

סיטה נתנה לו, מלבד כמה עשרות אלפי לירות, גם הנחייה ברורה: להפעיל כל אמצעי חוקי כדי למנוע מחמישה הסטודנ־טים לחזור ולהיות תלמידי המוסד.

אם לא יתעוררו שילטונות האוניברסיטה בהקדם מסיוט עלילת אכילת המות, לא תיוותר בידי הסטודנטים דרך אחרת אלא לפתוח במאבק, אשר ניצחונו כמעט מוב־טח, לשם השגת טיהורם, ופיצוי עבור העוול שנעשה להם. הפעם, שלא כבתחילת הפרשה, עת סיפרה יו"ר האירגון שלהם, רליה דוידוף, מעל מסך הטלוויזיה לעם כולו, כי היא מזועזעת ממעשי עמיתיה, עמוד מאחריהם ציבור הסטודנטים כולו.

רדיו

אובייקטיביות נוסח גלי צה"ל

נציג שאמור היה להיות צד נייטרלי בוויכוח — התגלה כשייך לאחד הצדדים המתווכחים

מאזיני יומן־החדשות של גלי־צה"ל הרי־מו גבותיהם בתימהון ביום השישי האחרון, וזאת, מאחר שתחנת־השידור ה־צבאית, האמורה להימנע מטיפול בנושאים פוליטיים ומעמדיים, אמורה גם, ככל תחנת־שידור, להיות אובייקטיבית.

במיסגרת היומן, ששודר ביום השישי האחרון אחרי חדשות הצהריים, הביאה תחנת־השידור הצבאית ויכוח על נושא השביתות במשק. לצורך זה הביאו עורכי התוכנית שלושה משתתפים בוויכוח: נציג ההסתדרות ונציג הנהלת התעשייניים, שייצגו את שני הקטבים, ומתווכת שלישי — אובייקטיבי־לכאורה — אשר היה הפעם הכלכלן ברוך בר.

מאזין שאינו מעורה במשק הישראלי יכול היה לחשוב כי טוב עושה התחנה בשמרה על איזון, בהביאה שתי דיעות מנוגדות ודיעת־ביניים אחת, כלומר נציג אחד מכל צד, וכלכלן אובייקטיבי נייטרלי. **הנייטרלי היה צד מעוניין.** אך מי שמתמצא קצת יותר, נדהם מייד. אין זה סוד שברוך בר היה, עד לפני שנים אחדות, יועץ־כלכלי במשכורת מלאה ל־התאחדות בעלי־התעשייה, וכי עתה הוא משמש יועץ־בשכר לנשיא התאחדות ה־תעשיינים, מרק מושביץ.

מכאן שבוויכוח "מאזן" של יומן־החדשות השתתפו לא שני צדדים מעוניי־נים וצד אחד נייטרלי — אלא נציג אחד של ההסתדרות, מול שני נציגי התעשיינים. אלא שעובדה זו לא סיפרו גלי צה"ל למאזיניהם.

האם המישטרה שוחפה לפשע?

(המשך מעמוד 24)

האחים ביטון לארנינג — השדכן הנאמן, היה ברור שהעסקים המתנהלים בהם אינם כשרים כלל־ועיקר. אך גם לאחר שפורסמה שיטת־העבודה שלהם (העולם הזה 1920), שלא השאירה מקום רב לדימיון, לא נקטה המישטרה כל פעולה. לא היו בידה די הוכחות נגדם, כנראה, ולכן שוחררו.

אך במיקרה של האחים ביטון לא היה צורך להעמיק לחקור. ההוכחות נחו ממש על־פני השטח, לא היה צורך אלא לאסוף אותן, כאסוף ביצים עזובות.

שלושים התיקים של האחים ביטון דיברו בעד עצמם. ניתן היה למצוא בהם מתלונות על הונאה בהחתמה על קניית ספרים בתש־לומים, ועד לתלונות של גברים נשואים, שביקשו להתוודע דרך מישרדם לנשים, ל"היכרויות בלתי־שיגרתיות," ומצאו עצמם מתבקשים לשלם שכר־עבודתן של יצאניות, שעבדו כנראה בשיתוף־פעולה עם האחים ה"שדכנים."

ציפצוף ארוך על החוק

אך **המישטרה** לא התרגשה. שרשרת התלונות כנגד האחים ביטון לא הד־ליקה אור אדום אצל איש. "קליינטים" מסוג זה יש, כנראה, רבים, ועד שאינם מבצעים פשע מזעזע, אינם זוכים בתשומת־לב מיוחדת. איש לא טרח להביאם לדין תוך מעצר. אחרי כל מעצר, שוחררו מייד.

האחים ביטון הבינו את הרמז. משנוכחו כי המישטרה נותנת להם יד חופשית להמשיך במעלליהם, וכי אינם נענשים על עבירות קלות, החלו מצפצפים על החוק. עבירותיהם החמירו. אבל גם אז לא נענשו. וכך, יום אחד, זמן קצר יחסית אחרי שהחלו עוברים על החוק, נעצרים ומשוחררים וחוזר חלילה, ביצעו את הרצח הכפול.

אך כאשר התעוררה המישטרה מתרדמתה הממושכת, היה כבר מאוחר מדי. גבי וו'אק ביטון רצחו באכזריות שני ישישים חסרי־מגן, מבלי שיהיה למעשיהם כל מניע גלוי־לעין, או אפילו אפשרי. בחקירתם, ובעת שיחזור הרצח, נהגו באדישות ובלא־איכפתיות, כאילו לא היה בכך כל דבר יוצא־דופן.

והנה, כשבוע לאחר ביצוע המעשה ו־חשיפתו, גילתה לפתע המישטרה שני דברים. האחד — בחיפושיה אחר מניע, שהיה במיקרה זה בבחינת תעלומה חסרת־פיתרון, הפכה המישטרה עולמות. וכאן קרה דבר מוזר.

בדרך־כלל, במיקרה של ביום שוד, ה־הנחה המיידית היא שאומנם בוצע שוד, ורק לאחר חקירה ניתן להגיע למסקנה שהשוד היה מבוים. ואילו במיקרה רצח זה קרה ההיפך הגמור.

לאחר גילוי המעשה, כאשר ראו החוקרים בדירתו של שמואל חורש סימנים שהעידו על ביצוע שוד, יצאו מייד בהודעה כי החשודים ביימו את השוד במטרה להסוות את שייכותם לפרשה.

אך כשבוע לאחר־מכן, אחרי שנסתתמו כל המקורות למציאת מניע אפשרי לרצח, יצאה המישטרה בהכרזה חדשה: נמצא המניע, החשודים אכן הניחו שבביתו של אדם במעמדו של שמואל חורש יימצא רכוש רב, ניסו לבצע שוד. מה שהוצג בתחילה כביום, הוכרז לאחר־זמן כמניע.

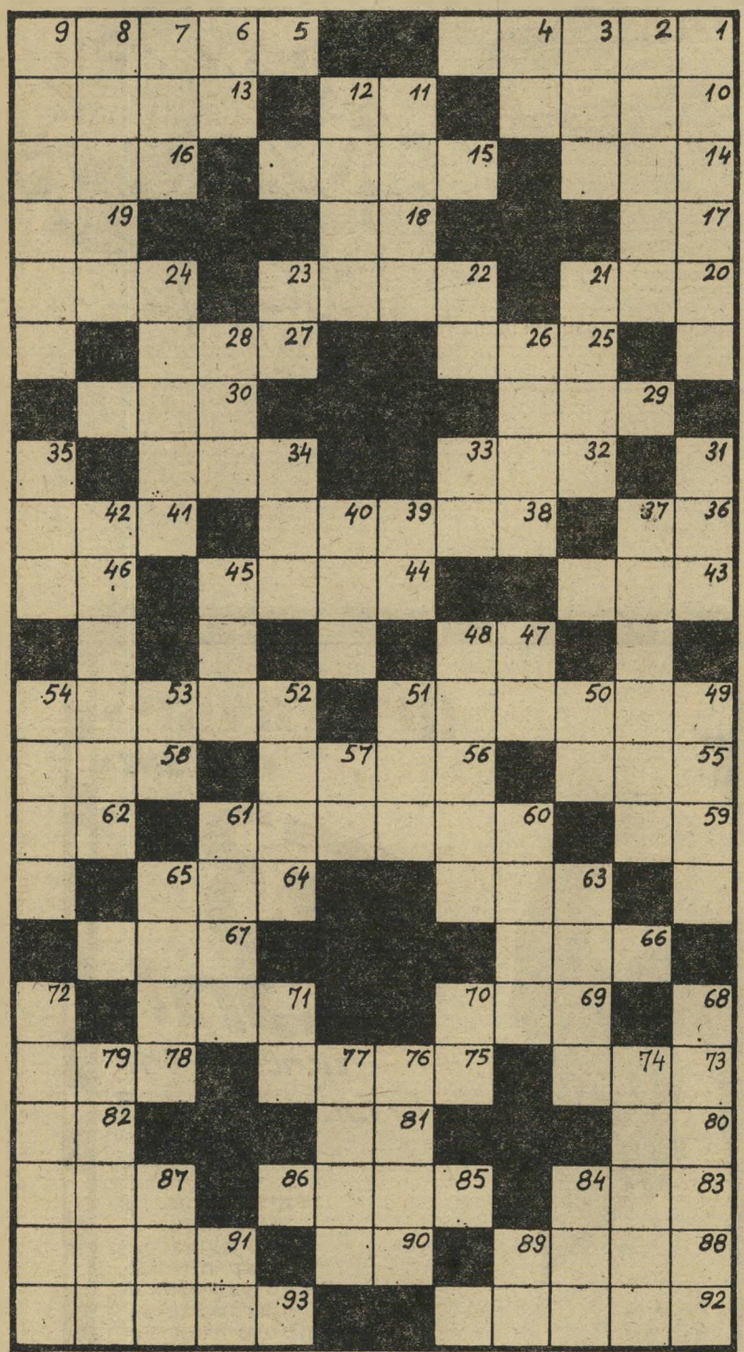
וקרה דבר נוסף, ממש במיקרה. בימים אלה, כאשר הגיע תיקו החדש, הכבד, של ז'אק ביטון, לבית־המישפט, חשף פקיד סקרן פרט מעניין ביותר, שהשלים סופית את הבדיחה המאקאברית.

בשנת 1971 הרשיע בית־המישפט המחוזי בתל־אביב את ז'אק ביטון בביצוע שוד מזויין. אך לטענת המישטרה נעלם ביטון, שהיה אז בן 15, ולא ניתן היה לאתרו. היה זה אותו ביטון עצמו, שצבר לו, בשיתוף עם אחיו, כ־30 תיקים מאז ועד היום, משך שלוש שנים תמימות, ולא ניסה אפילו להסתתר. הוא נעצר פעמים רבות, הובא למישטרה ושוחרר פעם אחר פעם. קל להעריך מה היתה השפעתה של עובדה זו על הירדרותם של האחים ביטון.

עתה הם יושבים מאחורי הסורגים, וממ־תינים למישפטם. אך קשה לשער שהמישפט יגלה כי היה להם שותף־לפשע, שותף סמוי שעדיין אינו מודה — אם בכלל יודה אי־פעם — בחלקו בפרשה.

לפני ימים אחדים הצהיר שלמה ("צ'יצ'") להט, ראש־עיריית תל־אביב: "המישטרה פשטה את הרגל." בכל מיקרה של פשיטת־רגל ממנים, כידוע, כונס־נכסים. היכן נכסיה של המישטרה?

תשבץ העולם הזה 1931

מאוזן:

1) היה שר מטעם מפ"ם בממשלת ישראל (ש"מ). 5) שמה הערבי הקדום של העיר מדינה. 10) מהוסס. 11) כלי־קיבול לנוזלים. 13) דרך חיי עם. 14) יתרבה. 15) כנף־העוף (ש"ם). 18) מדינאי אנגלי שהוציא פקודות לרעת היהודים. 19) הגיע. 20) זאת עשה הסוס. 22) קיבוץ בהרי אפריים. 24) גפו העלינה. 25) כינוין של אלוף בצה"ל. 27) חלק הרימון. 29) רב לי. 30) אביו של שאול. 32) רחש אדם. 34) עלה בלהבות. 36) יכה. 38) גירוש לחו"ל. 41) "שוק". 43) יופי, נועם. 44) יתכונן. 46) הוות. 47) אביו של בן־הזוג. 49) משמש למנוחה, על המרפסת ועל הגוף־הים. 52) אמולסיה. 55) מחצב הררי מוצק וקשה. 56) חוזק, תוקף. 58) 30 שנה. 59) כמו 19 מאוזן. 60) תרגומו המילולי: 10 ימים. 62) ליצן. 63) מישתה. 64) ההוא. 66) עובר היוצא לאוויר העולם. 67) סופר אמריקאי (ש"מ). 69) פרח נוי. 71) "משפריץ". 73) אולם. 75) חרק עוקצני. 78) גן. 80) מטבע יפנית. 81) מן הצומח. 82) זכר בבקר. 83) אדמה בלתי־מעובדת. 85) נסיעה לשם בילוי. 87) בן הגזע ההודו־אירופי. 88) יהיה יותר טוב. 90) גוף שלישי רבים. 91) מן הראשונים. 92) אלגנטי. 93) כלל האורות.

מאונך:

1) חטיבה צבאית. 2) עיר בגליל המערבי. 3) לא רע. 4) קריאת־יגון. 6) מין משקה. 7) לענה. 8) שם אשה. 9) הפיכה לבינלאומי. 11) חומר־בעירה. 12) מירוץ־סוסים גדול. 21) התרבות. 22) מן השבטים. 23) מילת הסכמה. 24) עשייה. 26) תולעה. 28) ניצת הפרח לפני היפתחו. 31) זכר בעיזים. 33) בירה אירופית. 34) לטשו עיניים ניכחם. 35) שם כולל לבעלי־חיים חסרי־חוליות. 37) עיר בארץ. 39) בשבילי. 40) יחלום. 42) עיר־גמל בקפריסין. 45) רעם עמום. 47) נועם. 48) מעמסה. 49) דאבה. 50) לאן? 51) להט. 52) מעורר־פליאה. 53) מצבת־זיכרון. 54) שם נירדף לשטר בן מאה לירות. 57) אויב. 60) מין קוץ. 61) קלוקל. 63) משהו. 65) נוגה. 68) מושב בגליל. 70) עליז. 71) מילת שאלה. 72) אחת היבשות. 74) מושב בארץ. 76) אשת־איש. 77) כביר. 79) אפיריון. 84) תנו שכם! 87) באו, בארמית. 89) ענף רך. 91) מילת־ברירה הפוכה.

כל-בו צ'ק

המחאת דואר של "בנק הדואר" היוה שיק בנקאי אשר המוטב יוכל לקבל תמורתו בכל בית-דואר בארץ. לנוחיותך ולבטחון כספך נצל את האפשרויות העומדות לרשותך בשימוש בהמחאות ההואר.

השתמש בהמחאות דואר למשלוח דמי כיס לילדיך הנמצאים מחוץ לבית: בצה"ל, במחנה נופש, בפנימיה ובכל מקום בארץ. המחאת דואר המשוכה על שמם מבטיחה* את כספך גם במקרה של גניבה ואבידה.

לרשותך המחאות דואר בערכים 1, 3, 5, 10, 18, 20, 25, 50 ו-100 ל"י.

* ע"י הצגת שובל ההמחאה תוכל לקבל את כספך חזרה במקרה של אבדן או גניבה וכפוף לתקנות).

רשת בתי הדואר מבטיחה לך את שרות **בנק הדואר**
ב-650 נקודות ישוב ברחבי הארץ.

לשכת הפרסום הממשלתית

* צעירים
* אקדמאיים
* עצמאיים
* טכנאים
* משוחררי צבא

את כל אלה
תוכל למצוא במדור

דרושים

החדש של

העולם הזה

שיתחיל להופיע
אחרי ראש־השנה

הצגת בכורה עולמית ● בעת ובעונה אחת:

י-ם	נתניה	הרצליה	פ"ת	חולון	בת-ים
מיטשל	שרון	דוד	שלום	מגדל	סביון

תל-אביב
סינרמה
5 — 7.30 — 9.30

תושבי תל-אביב! הכונו לחצטרפות קולנוע נוסף בת"א "לימור"

בקרוב: חיפה "פאר" ● ר"ג "אורדע" ● באר-שבע "אורות"

הזמנות והנחות בטלות בצבעים ומסך ענק רץ

מישפט

אופיום בכנסיה

10 תיירים נעצרו ל־48 שעות עד לא עוול — והמישטרה התנצלה עד התקרית

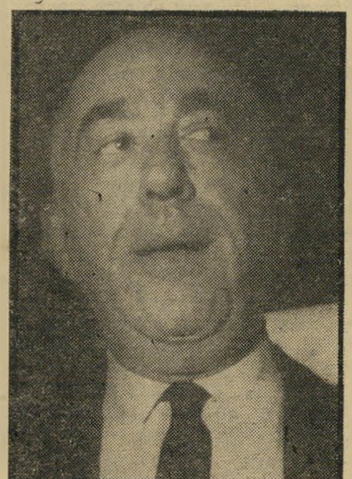
ידיעה קצרה שהופיעה במרבית עיתוני־הערב לפני כשבועיים אמרה בערך כך: „בלשי מחלק־הסמים של מישטרת ישראל פשטו על אכסניית הנוער שבצפון תל־אביב, ועצרו עשרה צעירים החשודים ב־החזקת סמים."

מה שהידיעה לא ידעה לספר הוא, כי אותם צעירים שנעצרו, שוחררו כבר כעבור ארבעים־ושמונה שעות בלבד, מבלי שיובאו כלל בפני שופט.

סיפר רוי בן העשרים ושש מאנגליה, שהיה בין עשרה העצורים:

„באחד מימי השבוע שעבר בשעה רבע לשמונה בבוקר, התפרצה קבוצת שוטרים לובשי אזרחית לחדר שבו ישנתי. הם העירו בגסות את האנשים שישנו בחדר ודיברו עברית. אפשר היה לראות את אקדחיהם מבצבצים מתחת לבגדי־הקייץ ש־לבשו.

גדולות בתי־מזוהות. „השוטרים טענו כי ידוע להם שבחדר יש סמים ב־כמות גדולה וביקשו לערוך חיפוש. הם גם ערכו אותו. בכליו של אחד מאיתנו, צעיר אנגלי, נמצאה כמות אופיום של 15 גרם. הבחור הודה כי החומר שייך לו, ו

שופט כהן
החוק מתיר

שאיש מאיתנו לא ידע על קיומו.

למרות זאת, המישטרה עצרה את כל העשרה שהיו בחדר, כולל בחורה אמריקאית שישנה עם אחד האנשים, והכניסה אותנו למעצר בן 48 שעות.

„היינו יום אחד במישטרת דיזנגוף, ויום אחד בבית־המעצר שבאבו־כביר.

„אחרי שנלקחנו אל בית־המישפט, שוחררנו על־ידי המישטרה מבלי שיביאו אותנו בפני שופט בכלל. הבחור שבכליו נמצא האופיום, נשאר למעצר נוסף של שבוע ימים. בחור נוסף, שמצאו אצלו כדורי אקטיביוטיקה שהמישטרה לא יכלה לזהות, נעצר גם הוא לשבוע נוסף.

עד כאן סיפורו של רוי מורי. מנהל האכסנייה, שלמה ארגמן, אמר כי המשטרה הביעה את התנצלותה על המיקרה.

„אם המישטרה לא הגישה נגדם תביעה, אנחנו ודאי וודאי שלא נשים עצמנו שופטים," אמר. מנהל האכסנייה טוען כי היה זה מיקרה חריג, וכי באכסנייה אין סמים.

מארכס בבית־הסוהר

לאסירים פוליטיים מותר לקרוא סיפרות פוליטית וליהתווכח בכלא — קבע השופט חיים כהן, בתגובה לסירובו של נציב בתי־הסוהר

רמי ליבנה ביקש לקרוא ספרים של מארכס, אנגלס, לנין, מאו־צה־טונג, היינריך באל והמיזרחן אהרון כהן. נציב שירות־בתי־הסוהר, אריה ניר, לא הסכים כי ספרים אלה יוכנסו לכלא, ובעיקר שלא יובאו לידי רמי ליבנה, הידוע כאישיות פוליטית וכאחד מראשי הברית הקומוניסטית המהפכנית.

ליבנה סנה לבית־הדין־הגבוה לצדק, בי־קש צו שימנע מניר לאסור עליו קריאת הספרים הללו בשיבתו בכילאו.

כאשר הופיע ניר בפני בית־הדין, טען כי הספרים הללו עלולים ללבות את ה־אווירה בכלא. וזאת, כיוון שליבנה עוסק בכלא, בזמנו החופשי, בוויכוחים פוליטיים המסיתים את האסירים כנגד המשטר.

בית־הדין־הגבוה לצדק, בהרכב השופטים חיים כהן, משה עציוני ושלמה אשר, דחה את טענותיו של ניר מכל וכל, והורה לו לספק לליבנה את הספרים שביקש.

נציב ניר
אני אוסר

לאפשר לו לקרוא אותם. קבע השופט כהן, בפסק־דין רב משמעות:

החוק אינו אוסר. „לנציב שירות בתי־הסוהר יש סמכות למנוע הכנסת ספרים לכלא, רק אם הספרים משרתים מטרות לא־חוקיות כהברחת כלים אסורים, או אם הם כוללים תועבה או פורנוגרפיה, או כוללים הסתה בהתאם לסעיפים 60 ו־179 של החוק הפלילי.

„במיקרה הנדון, אם הסדר והמשמעת נשמרים, לאסירים יש כל הזכויות לשוחח ולהתווכח ביניהם לבין עצמם בכל נושא שירצו, כולל פוליטיקה. ואם במהלך הוויכוח אחד האסירים יפר את הסדר, עליו להיענש על הפרת הסדר, ולא על נושא הוויכוח.

„כאשר אסיר כדוגמת המבקש כלוא, אין זה מפליא שהוא מעביר את זמנו בוויכוחים פוליטיים עם חבריו, ואין בחוק דבר האוסר זאת."

כן אין בחוק דבר האוסר על אסיר בעל תודעה פוליטית להפיץ את דיעותיו בין חבריו, בין אם דיעותיו הן לטעמו של נציב שירות־בתי־הסוהר, או לאו. בכל מיקרה, הנציב אינו רשאי למנוע זאת על־ידי איסור הכנסת ספרים לכלא.

„יתר על כן, לחששות הנציב כי הספרים כוללים חומר מסית אין על מה לסמוך. הם מצויים, או צריכים להימצא, בכל ספרייה אוניברסיטאית. הם כוללים תיאוריות כלכליות ופוליטיות עליהן חיות מעצמות גדולות. העובדה כי ישראל — למזלה — אינה בין אומות אלו, לא משחררת מן הצורך ללמוד את התיאוריות האמורות."

סיים השופט כהן את פסק־הדין שלו: „אם יש מדינות טוטאלטריות בעולם, המנצלות את המאסר למטרות חינוך פוליטי, ישראל לא צריכה להיות ביניהן."

השופט עציוני, שהצטרף לדעתו של השופט כהן, הסתמך על הפסיקה האנגלית, הקובעת כי האסיר נשלח לכלא כעונש, ולא כדי להיענש.

במילים אחרות, עונש הוא המאסר עצמו, ואין להוסיף עליו הכבדות על־מנת להעניש את האסיר. לכן אין סיבה, מדוע אסירים בישראל לא יוכלו לעיין בספרים כרצונם, בתנאי שאינם כוללים זימה או הסתה.

מונולוג של אחות

שלום, אני אחות ושמי שולה. שמתם לב? אמרתי אחות לפני שולה — זה יצא לי כך ללא כוונה. אני רגילה כל כך להיענות לקריאות „אחות! אחות!" עד כי לפעמים אני חושבת על עצמי קודם כל בשם התואר שלי — **„האחות** שולה".

לא תמיד היה כך. כשגמרתי את השמינית הייתי פשוט שולי, ועמדתי בפני אותן בעיות הניצבות בפני כל נערה בוגרת תיכון. מה הלאה? לאן לפנות? להתגייס מיד לצבא? אולי לעתודה אקדמאית? אולי להוראה בספר? למען האמת, ההוראה לא משכה אותי כל כך. לצבא? ככה סתם בלי שום הכשרה מוקדמת? פירוש הדבר להיות רק עוד טוראית נוספת בשורה של טוראיות. אם כן, ללכת לעתודה. כן — אבל מה ללמוד? רציתי מקצוע... רציתי לימודים מעניינים... רציתי ללמוד בחברה נחמדה... וכמובן, מקצוע שאוכל להשתמש בו בזמן שירותי הצבאי. ההתלבטויות היו רבות, ואת ההחלטה אתם כבר יודעים. אחות — מקצוע שענה על כל דרישותי, ועל הרבה יותר, כי אז עוד לא ידעתי ולא הערכתי את **כל** המשמעויות הנובעות מארבע אותיות אלה הפשוטות לכאורה **אחות.** אחרי ההחלטה החלו העניינים להתגלגל: יום ההרשמה — והספקות. יום פתיחת הלימודים — ההכרויות החדשות.

היום בו לבשתי מדי תלמידה לראשונה — ההתרגשות של אמא וכל השכונה.

יום סיום הלימודים וקבלת התעודה — הגאווה הוסיפה לפחות 5 סמ' לקומתי.

ובין התאריכים האלה שלוש שנות לימוד בבית הספר לאחיות מוסמכות (אגב, ללא תשלום שכר לימוד) לימודים — קשים אבל מעניינים להפליא. עבודה — לעתים מפרכת, אבל בסופה תמיד סיפוק. כל זה היה אז... בינתיים עברו מספר שנים, עם סיום הלימודים התגייסתי לצבא כקצינה, השתלמתי בחדר ניתוח וכעת אני נשואה ואם לשני ילדים ולכן עובדת במשרה חלקית. כפי שאתם רואים אני כבר „מיושבת בדעתי" ולא מסתכלת על העולם באותן עיניים „רומנטיות" כבעבר, ובכל זאת בכל פעם כשאני רואה חולה עומד על רגליו ועוזב את בית החולים שלא על מנת לחזור אליו — אני מתרגשת מחדש כמו ביום הראשון. יש לי לא רק אפשרויות קידום ותנאים סוציאליים טובים, אלא גם הזכות לתרום לזולת בעבודה יום יומית.

לפרטים נוספים ולהרשמה אנא פני אל מחלקת האחיות, מרכז קופת־חולים, רח' ארלוזורוב 101, תל־אביב.

קופת חולים
של ההסתדרות הכללית
של העובדים בארץ־ישראל

רישוי לרצח

(המשך מעמוד 13)

התחבורה, המאשרת כי המכונית עברה את הטסט.

בדיקה שנייה — אותה שיטה

כ**עבור שהושה ימים** חזרתי למכון דינמומטר. קיוויתי כי במשך פרק־הזמן, שחלף מאז ביקורי הקודם, הבוחנים לא יזהו אותי.

אמרתי לפקידה שברצוני לעבור בדיקה של לפני־רישוי, החייבת להיות זהה ל־בדיקת הרישוי השנתי (את הטסט עצמו לא יכולתי לעבור פעם נוספת כי, בכיסי היו כבר רישיונות המכונית כשהם חתומים, ומעידים כי הרכב הנ"ל עבר בהצלחה את בדיקת הרישוי השנתי). הפקידה רשמה על הקבלה „בדיקה־לפני־רישוי," ובכל זאת חייבה אותי בתשלום כאילו אני עומד לעבור את שתי הבדיקות. שילמתי 22.5 לירות במקום 15, וניגשתי למסלול ה־בדיקות.

הייתי בטוח כי גם הפעם תיערך ה־בדיקה ברשלנות. לכן, בהגיע תורי, הו־שטתי לבוחן שנמצא בבור, מתחת למכו־נית, פתק, ובו ציינתי: א. הגה המכונית „נתפס" בשעת נסיעה ואני מצליח לסובבו רק בקושי. ב. ההגה לא מתיישר בסיבוב. המכונית ממשיכה להתקדם במסלול ה־סיבוב. ג. בפניות ימינה נשמעים רעשים חזקים מצד ימין.

הפעם נערכה בדיקה יסודית, שבסיומה אמר הבוחן: „שמע, אתה לא נוסע באוטו, אתה נוסע על חבית של חומר־נפץ. יום אחד תיסע בכביש ישר ופתאום המכונית שלך תסטה לצד השני של הכביש, ואתה תתהפך. אסור לך לנהוג במצב כזה אפילו עוד יום אחד."

להפתעתי, בדקו הפעם גם את האור הגבוה, וכיוונו אותו. יצאתי את מיפעל דינמומטר כשבכיסי גליון „בדיקת בטיחות רכב," ובפרטי הבדיקה מצויין כי מסרק־ההגה וחיבורי־ההגה אינם תקינים.

זאת, כאמור, כאשר אותו מכון עצמו, בבדיקת הטסט לפני שלושה ימים בלבד, לא מצא במכוניתי כל ליקוי.

פניתי למכון־הדרום, ביפו. גם מכון זה מוסמך לערוך בדיקות־רישוי ובדיקות־לפני־רישוי. כאן שילמתי 15 לירות בלבד עבור בדיקה אחת.

מכוניתי הורמה על מגבה. נבדקה יצי־בות הגלגלים. אחר־כך נבדקה מערכת־ההגה. לפתע קרא הבוחן לחברו, ושניהם נבלעו בתחתית הבור.

בצאתם אמר אחד מהם: „מסרק־ההגה שלך רקוב, השיניים אכולות, תפוחי־ההגה גמורים. יום אחד תגסה לפנות ימינה, ו־תמצא את עצמך נוסע שמאלה, אז תלחץ על הבלמים ותתהפך על המקום. כל יום שאתה נוסע במכונית שלך בצורה כזאת, אתה בסכנה."

אחר־כך בדקו הבוחנים את האורות. האור הנמוך היה פגום. יצאתי את המכון כשבידי תעודה, בה צויין כי מסרק־ההגה ותפוחי־ההגה לקויים. כמו־כן נרשם ליקוי באורות.

שואה כפול מאה

ל**אחר שורת** בדיקות זו, הגעתי ל־מסקנה הבלתי־נמנעת, כי בדיקות ה־רישוי השנתיות הנערכות במפעל דינמו־מטר, אינן אלא בדיחה גרועה. הוא אינו ממלא חובתו לא רק כלפי מישרד־התחבו־רה, אלא גם כלפי האזרחים המשלמים תשלום נוסף עבור בדיקה־לפני־רישוי, כפי שאירע עם המכונית שלי. פעמיים שילמתי עבור אותה בדיקה עצמה. בשתי הפעמים עשו מלאכתם ברשלנות.

עיינתי במיספרי קבלות־התשלום שקי־בלתי כאשר שילמתי את דמי הבדיקות. הפרש המיספרים, במשך שלושה ימים, בין בדיקה לבדיקה, היה 624. כלומר, דינמומטר בדק בפרק זמן קצר זה למעלה משש־מאות מכוניות. לא צריך להיות גאון בחשבון, כדי להעריך כמה מכוניות עוב־רות כאן את הטסט שלהן מדי שנה בשנה. כאשר קוראים בעיתון על מכונית ש־סטתה ממסלולה בכביש המהיר תל־אביב—חיפה, התנגשה במכונית שבאה ממול, ו־שיבעה אנשים נהרגו, אין להתפלא כלל. הסיבות ברורות.

רק 5 שנים היו דרושות לנו... 1968 1973

להגדיל פי 7.5 ולהגדיל את רווחינו פי 12.8

והמהפכה השקטה עדיין נמשכת...

בנק הפועלים בע"מ

המהפכה השקטה.

הזמן כבר עתה בדוכני העיתונים

את גיליון ראש השנה

של **העולם הזה**

ובו כתבת־ענק על

איש השנה

תאנברט בלי תאנטריש

בחאן הירושלמי הפיקו שחקנים צעירים בכוחות עצמם תוכנית ב־120 לירות.

אוהבות לשכב

שרות מרגלית אלמוג ורחל שור, בשיר המספר על שתי חתיכות האומרות את האמת אותה מתביישות לומר נשים רבות. את השיר כתב דרמי רוזן, מהנדס חיפני, שכתב גם את הלחן לשיר.

ביום־כיפור, ולכן נגרמו הרבה אבידות.״ הקהל לא מאמין, מתווכח, קשה לו להאמין שהזוועה הזאת היא אמיתית. אבל זוהי עובדה, והילדים שלנו משחקים אותה.

גולת־הכותרת של המישחק הן ההוראות המצורפות, המבקשות מהילדים המנצחים לא להרגיז את הילדים המנוצחים.

על ראשי הקהל, שעדיין לא נרגע מ־מילחמת יום־הדין, נוחתת מהלומה נוספת. אלמוג, בקול קטן, מספר לו איש קטן מהרובוט הדומם, לא מאלה שנדחקים כל הזמן, שצועקים, אלא מאלה שיושבים בצד.

בתור קטן אני גם מאוד ממוצע, כמו מיספר. גובה ממוצע, שיער ממוצע, אשה ממוצעת, ממוצע ממוצע. בבוקר אני קם ואני מרגיש שאני עם, ומתחיל ללכת, בתלם. טוב, בשביל מה עשו תלמים אם לא בשביל ללכת בהם?

כעת, אחרי שהקהל חטף מכות בזו אחר זו, נותנים לו להירגע בעזרתן של מרגלית אלמוג ורחל שור, ששרות שיר עליו אותו כתב דרמי רוזן. השיר מספר על שתי חתיכות שלא עושות עניינים ואומרות את האמת ישר בפרצוף:

„אנחנו אוהבות לחיות // אנחנו אוהבות לשכב // בכל מקום בכל מצב // בחשיכה וגם באור // את הרגליים לא נסגור.״

אבל גם לשיר עליו כזה יש האמת ה־שנייה שלו. אליבא דרמי רוזן:

„עם כמה בחורים טובים כבר לא נשכב // המלחמות קוטלות את הקנים // חסר גברים חסר חלב // אבל במילחמות העסקים דופקים.״

חושך. על הבימה המיניאטורית ניצב הרצל בפראק. הדימיון שבין השחקן שבתאי קונורטי לבין חוזה־המדינה — מדהים. הוא נועץ בקהל מבטים חודרים, ולצלילי הפסנתר של נפתלי וגנר מתחיל להתפשט, עד שהוא נשאר בתחתונים.

וכאן מגיע השיא. הרצל נותר בתחתונים ובעניבה, תולה את עצמו בעניבה. ומה הפלא? מה שהוא רואה כעת זה לא בדיוק מה שהוא חזה.

ויש גם מערכון המספר על עבודה ער־בית, ומשל שנכתב על־ידי עמוס קינן לפני עשרים־ושתיים שנה, המספר על עיר של חרשים שהמליכה על עצמה מלך עיוור, כדי שהאנשים יוכלו לשמוע בקולו — והוא עדיין אקטואלי.

בסוף הערב, הקהל עייף, הוא נקרא ל־מאמץ נפשי ניכר. באותו ערב עליו מסופר כאן היו מיספר שולחנות שנעלבו קשות, ודרשו את כספם בחזרה, אם־כי בקול ענות חלושה. רוב הקהל נשאר במקומו זמן רב אחרי סיום ההופעה, ושוחח עם השחקנים. מאוחר יותר שרו, גם הקהל וגם השחקנים, שירי־אהבה למולדת.

איכפת להם

לשבתאי קונורטי, אהרון אלמוג, רחל שור ומרגלית אלמוג.

ר עשיתופים מחריש אוזניים, תוף ענק, ומאחריו, כימעט בלתי־נראה, ליצן ההזוי בו בחוזקה. במעלה המדרגות — שלושה ליצנים נוספים.

פרצופים לבנים, מאופרים בשחור, ה־שפתיים באדום. מכוערים? יתלוי איך מס־תכלים עליהם. עצובים? אולי. קצת מגו־חכים, קצת מצחיקים, כל הבעה אפשרית. פנים לכל אדם: לאיש הקטן, לאיש ה־גדול, לאיש השררה, לאיש המדון.

ארבעה ליצנים המגולמים על־ידי ארבעה שחקנים: שבתאי קונורטי, אהרון אלמוג, רחל שור ומרגלית אלמוג, בתוכנית הרא־שונה שמעלה התאנברט, הקברט הסאטירי שליד תיאטרון החאן הירושלמי.

בימה ריקה ולוח שחור. רחל שור רושמת עליו בגיר: „האם האדם עוזר ל־אדם?״ מערכון של ברכט, בו עוזרים שני אנשים טובי־לב, לאחד, מר כהן, להיפטר מאיבריו המפריעים לו בחיים, ב־המון טוב־לב ובשימחה־לאיד. מערכון מק־אברי. קשה להגיד שהקהל הממלא את האולם מקבל אותו. אולי הוא מזדהה. עם מי? עם מר כהן? עם האנשים הטובים?

המערכון מסתיים בכך שמר כהן נותר ללא גפיים וללא ראש. גוף מהכתפיים ועד הירכיים, שרגלו תלוייה על הלוח, תחת השלט „נמכר״.

המערכון הבא אינו מערכון. הוא אמיתי. לקוח היישר מחנות־הצעצועים שמעבר ל־רחוב, ו„מישחק השבוע״ שמו.

מישחק אמיתי לילדים, בשם „מילחמת יום הדין״, המוצג בפני הקהל.

משחקים אותו על־באמת.

המישחק מורכב ממפת ארץ־ישראל־השלמה, מפיתקאות, מחיילים בצבעים ו־משתי קוביות. אלמוג ניגש אל אחד ה־שולחנות, מטיל את הקוביות. הקוביות מו־רות 10. „הפתעה!״ צוהל אלמוג. רחל שור האוחזת בידה את מפת ארץ־ישראל־השלמה, הולכת עם החייל עשרה מהלכים, ובהפתעה כתוב: „עלית על מוקש ונפצעת קשה.״

הקהל נע, חסר־מנוחה, על הכיסאות ה־קטנים. חלק צוחק בהיסטריה. אלמוג עובר לשולחן אחר. הקוביות מורות 9. „השתתפת בשבירת הכוח הסורי ואתה מתקדם לעבר דמשק.״ מכריזה רחל שור.

השולחן הבא מואשם באשמה חמורה: „לא היית מספיק עירני בסרוץ המילחמה

הרצל מתפשט

„רצינו לחשוף אחד מקודשי־האומה, לטפס על מיתוס,״ אמ־רו השחקנים, ובחרו למטרתם בבנימין זאב הרצל. השחקן שבתאי קונורטי מגיע, בהבעת־פניו ועל־ידי מישחק מעולה לידי דימיון מדהים לחוזה־המדינה. הקטע מתחיל שהרצל ניצב על הבמה, עם הצילינדר שלו ומסתיים שהרצל, בתחתונים, תולה עצמו בעניבתו.

התחילו בייצור רהיטים ספרדים עתיקים

הכסא

להם. הם חיפשו עסק לא־מפותח, בעל אפשרויות. אחרי לבטים בחרו בתקליטים.

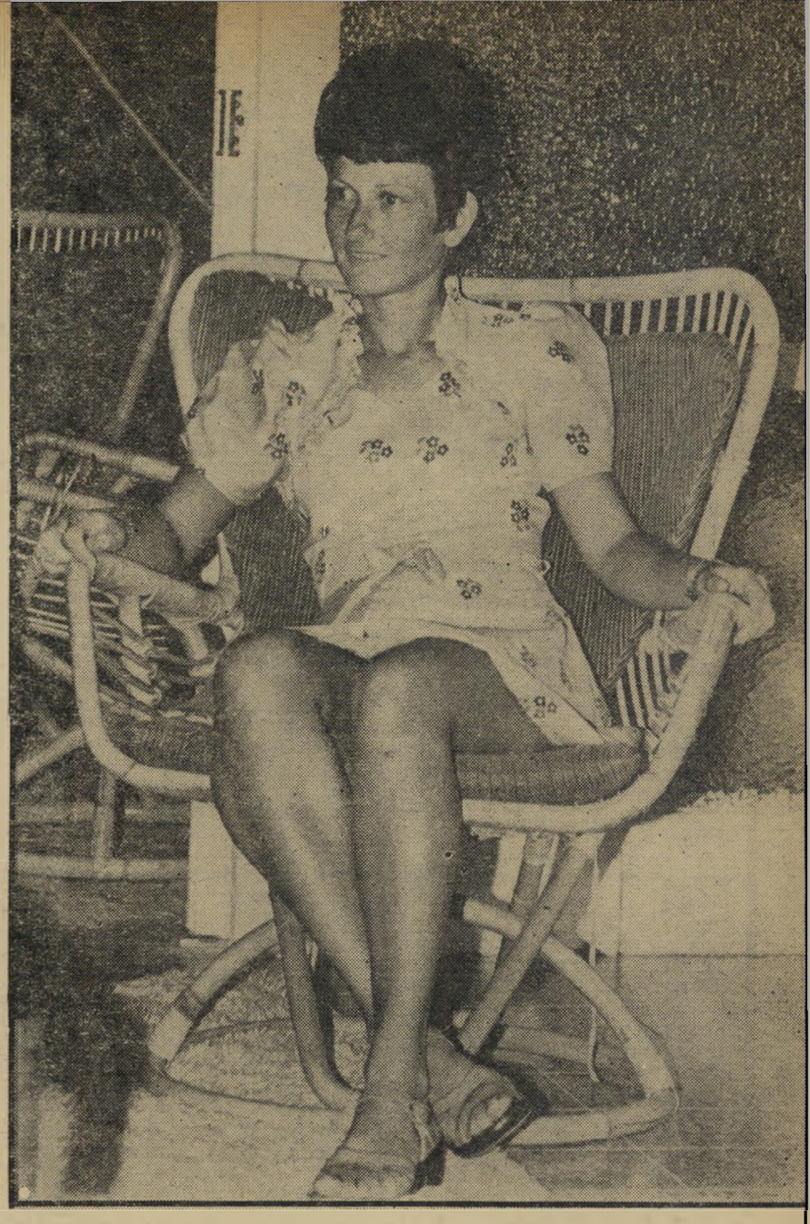
באותה תקופה, שנת 1964, היו בישראל כולה 22 חנויות בלבד למכירת תקליטים. החברה הגדולה המקומית, הד־ארצי, מסרה את כל תוצרתה למפיץ אחד, גלרון, שהיה המשווק הבילעדי לחנויות. שי ושוקי הציעו למנהל הד־ארצי, זאב לווין, הצעה שקשה היה לסרב לה: הם יפיצו תקליטים בשיטת מדלת־לדלת, ומתחייבים להגדיל את ה־מכירות פי כמה וכמה. הם ביקשו שכר מוסכם ואחוזים מן המכירות.

ללווין לא היה מה להפסיד, והוא הסכים. השניים החלו במיבצע־מכירות, ומשך שמונה שנים למדו להכיר היטב כל מקום בארץ. הם החדירו את התקליטים למאות חנויות חדשות, לרשתות הסופר־מרקטים, פיתחו מכירות ישירות לחברי קיבוצים, למושבים, לבתי־ספר. הם הקדימו את מפיצי הספרים באותה שיטה, ב־כמה שנים טובות.

אחת המכירות שעליה הם גאים היתה בקיבוץ טירת־צבי. באמצע המכירה החלה הפגזה שנמשכה עד חצות. כתום ההפגזה חשבו השניים כי לא נותר להם מה לעשות אלא לאסוף את התקליטים ולנסוע משם. כאשר הופתעו לראות את חברי הקיבוץ באים להמשיך בקניות, באותה שעה של הלילה. כאשר עזבו השניים את מכירות התקליטים, שמונה שנים אחר־כך, היו להד־ארצי כבר 100 נקודות־מכירה ברחבי הארץ, ומחזור החברה גדל פי־שלושה. שי ושוקי לא הפסידו מכך. הם עשו בסוף 10 אלפים לירות, כל אחד. לחודש, הכוונה. והנה, איך ייתכן שאדם המרוויח סכום כזה לחודש קם ועוזב הכל, למען הרפתקה חדשה?

רהיטים כמו הפעמון

למעשה, בכך אשם הפעמון הספרדי של פועה גולדין. יום אחד, בתחילת

כיסא ב־1600 לירות

כיסא מבמבוק בדוגמה פיליפינית, ה־מיוצר בדנמרק, הכיסא עולה 1600 לי־רות, כולל גם את כריות־ההסיבה. הרהיטים מבמבוק נמכרים בחנות נפרדת של וורדו.

שי גולדין (31) רצה להיות שחקן כדורגל. אחר־כך החליט להיות חק־לאי. שוקי לסמן (29) רצה להיות טייס, ו־במידת־מה אף הגשים את חלומו: הוא טס מדי־פעם לחו"ל, לקנות סחורות לחברת יבוא הרהיטים המצליחה שהקים עם שי.

שכן, משך שבע שנים מכרו שי ושוקי תקליטים, עד שגילו כי הלהיט הבטוח הוא דווקא רהיטים...

הוכחה ניצחת כי השניים גילו את סוד ההצלחה הכמוס מצוייה בשני מיספרים: בשנת 1972/73 מכרה חברת־הרהיטים ש־הקימו, וורדו, רהיטים במיליון לירות. בשנת 1973/74 מכרה החברה ב־10 מיליון. אלה הם מיספרים רישמיים.

הצלחה שכזו היתה מסחררת לרבים את הראש. אך לא לשי ולשוקי. הם יושבים וקוראים סטטיסטיקה, מחשבים כמה מלאי כדאי להם להחזיק, בהתחשב בצימצום הבניה ובמיתון הקרוב.

אותם לא יתפסו עם חובות ובלי מזו־מנים. נכון שעשו את הכסף מהר וקל, אבל הם זוכרים את המיתון. והם שירתו בצבא כמה חודשים טובים אחרי מילחמת ששת הימים. שי כמפקד פלוגת־תותחנים, ושוקי בחי"ר. הם הצליחו — ואינם מת־כוונים לרדת משם בקלות.

בכל אשמה הגלידה

בעצם, בכך אשמה הגלידה של קפה תל־גנים. למי שלא זוכר, בקצה רמת־גן, סמוך לסלמה, היו שתי שכונות: קריית־בורוכוב ותל־גנים.

בקריית־בורוכוב גרה מישפחת גולדין. האב היה בית"ריסט שרוף, אצ"לניק, ו־ישב בכלא הבריטי על כך.

את חברו מאז ועד היום, שוקי לסמן, הכיר שי תודות הגלידה. הוריו של שוקי

הטייס שוקי לסמן, בן 13, מטיס טיסן שבנה במו־ידיו ב־קלוב־התעופה. לשוקי יש היום רשיון־טיס.

ניהלו (גם היום) קפה בשם תל־גנים, שמכר גלידה לילדי השכונה. הוריו של שי היו באים לבקר אצל שכנו של שוקי, בנימין אליאב, וכך — תודות לגלידה ולבית"ר הכירו שי ושוקי זה את זה.

אם היו לשניים נושאים משותפים פרט לגלידה, זאת אין איש זוכר. שי נכנס לקבוצת־הכדורגל נוער, של הפועל רמת־גן, שיחק בה שש שנים. שוקי הצטרף לגדנ"ע אוויר, התמכר לטיסה ואף הוציא רישיון־טייס.

עם השיחרור חיפשו שני הצעירים מה לעשות. להיות שכירים סתם, לא ניראה

בידיים פשוטות

כאשר שוקי מדבר, הוא עושה זאת עם כל הלב וכל הידיים, הרגל שקנה משנים רבות של שיכ־נוע קונים. בחלוקה: שוקי אחראי על חנויות־המכירות, שי על עסקות רכש מחו"ל.

סוד ההצלחה

שי גולדין ושוקי לסמן גורפים מיליונים, מאחר שידעו לשנות כיוון ברגע הנכון, להיכנס תוך סי־כון עצמי רב לתחום חדש להם לחלוטין. לאחר שנים רבות כמוכ־ריית־תקליטים, חשו כי הריחוט כי פינגוין הספרדי יהיה בישראל להיט על בטוח. הם השקיעו את כל כס־פם בעסק הספרדי, הימרו על ה־הצלחה, ואכן הצליחו. הרווחים שגרפו מהלהיט הספרדי, איפשרו להם לעבור בעוד־מועד, עוד לפני גסיסת אופנת הריחוט הספרדי, ל־רהיטים סוליידיים בפיגנון חדש, שוודי.

גורם נוסף להצלחתם — ההכרה בחשיבות הפירסומת ויחסי־הצי־בור, השקעת סכומים גדולים ב־פירסום בחודשים שאחרי המלח־מה, עת הכך חשבו כי השוק מת. מודעות־הפירסומת שלהם בלטו במיוחד, על רקע השיממון הכללי, וזרם הקונים שטף אליהם. הציבור הישראלי קנה במרץ, למרות ה־תחזיות הקודרות. במרכז, חנותם ברמת־גן פתוחה עד השעה תשע בערב, דבר המאפשר לנשים לה־כיא את הבעלים עם פינקסיהי־צ'קים לאחר תום יום־עבודתם ו־לקנות רהיטים בצוותא.

באל־ערש ועשו הון בייבוא משוודיה

המוסיקלי

1972, הביאה פועה הביתה פעמון ספרדי עתיק, והודיעה לשי כי זהו זה. דירתה תרוהט בסיגנון של הפעמון. שי עשה חשבון מהיר, כי במקום לנסוע לספרד לקנות שם רהיטים באותו סיגנון, מוטב קודם לחפש בארץ נגר, שיתקין עבורם כמה רהיטים כאלה, העיקר שהשלווה תשרור בבית.

אולם, מרבית הנגרים לא ששו למלא מישאלות־לב מטורפות וחדשניות. רק אחרי מאמצים מרובים נמצא ביפו נגר ערבי, שהסכים לבנות מערכת סלונית בסיגנון הפעמון הספרדי של פועה, וכל זאת במחיר של 2500 לירות.

כאשר זוג צעיר מזמין ריהוט חדש, מתחילים החברים לבוא ולהתפעל. אך ה־פעם עברה ההתפעלות כל גבול. הפעם הופתע שי לשמוע את רעיו מפצירים בו, כי יגלה להם היכן הזמין את המערכת. אמרו כי גם הם מוכנים לשלם שיבעה־שמונה אלפי לירות, עבור מערכת כזו. שי התלהב. הוא מיהר לעשות חשבון־נפש, יחד עם שוקי.

אמרו השניים לעצמם: הבה נניח כי זהו להיט בטוח. מה יש לנו להפסיד? ניקח את ההזמנות של החברים על עצמנו. כל מערכת עולה לנו 2500 לירות; נמכור אותה ב־7500, נרוויח חמשת אלפים. מזה אפשר לחיות, לא?

לקחו השניים אוויר, הוסיפו חסכונות של 60 אלף לירות, שכללו מה שקיבלו ממכירת המכונית ששימשה להפצת ה־תקליטים, הודיעו להד־ארצי על התפטרו־תם, שכרו חנות ברחוב אבן־גבירול בתל־אביב, ויצאו לדרך.

כל מה שהם ידעו על רהיטים, הסתכם במה שלמד שי כשהזמין אצל הנגר ביפו את המערכת בסיגנון הפעמון הספרדי. החלו השניים מכתתים רגליהם לחנויות רהיטים, שמעו כי אם יעשו מחזור של 25 אלף לירות לחודש, יהיה טוב. מיהרו ועשו חשבון, כי בשביל מחזור כזה צריך למכור עשר מערכות ריהוט, וחיפשו נגריה שתכין עבורם עבודות בקצב זה.

חרשו את כל הארץ, ולא מצאו עד שהגיעו לאל־עריש. שם נמצאה נגריה מקומית, שהסכימה להתקין מדי־חודש עשר מערכות־ריהוט. התשלום מראש.

עוגת החתונה

מאכילה פועה את שי מעוגת־הכלולות, עם סיום הטכס.

והולך. הם לא האמינו בייצור המקומי, לאור הניסיון עד כה, והחלו מחפשים ב־עולם רהיטים שיענו על הדרישות בארץ.

אין ספק כי הצלחת רהיטי־היבוא ה־סקנדינביים קסמה להם. הגה מייבאים רי־הוט מאיכות הנחשבת בישראל כמעולה, והמיוצרת בדנמרק בשיטות ייצור חרוש־תיות של סרט־נע. ואם דנמרק מייצרת כך, מה קורה בשוודיה?

השניים יצאו לשוודיה, חרשו אותה שלוש פעמים לאורך ולרוחב, התקשרו עם שיבעים המיפעלים הגדולים והטובים בשוודיה לייצור רהיטים. אחרי שבחנו את הסחורה שניתן להזמין, הזמינו מלאי ב־200 אלף לירות, וחזרו ארצה.

כאן מצאו, ברחוב ז'בוטינסקי ברמת־גן, ששח של כ־600 מטר, קנו אותו ב־200 אלף לירות, החליטו ללכת על גדול. להציע לישראלי עשרות דוגמאות, לראות

כיסא ב־10,000 לירות

כורסא מוסיקלית־סטריאופונית ה־עולה, יחד עם השרפרף, 10,000 לירות. הכורסה מיובאת משוודיה, ונחשבת כאטרקציה של החנות. היושב בתוכה אינו שומע את הרעשים בחוץ, יכול להאזין למוסיקה במערכת מיוחדת המורכבת בכורסה.

המקומיים יקרים פי־כמה.

בחודש מארס 1973 נפתחה חנות וורדו ברמת־גן, הפכה מייד להצלחה גדולה. הישראלים ראו כי ניתן לבחור כאן בין 200 דוגמאות שונות, לקבל מע־

בעיניים עצומות

שי ופועה בביתם אשר בנווה־מגן. שי עוצם את עיניו כאשר הוא מדגיש חלקי־מישפט בדיבורו. שי טרם השתחרר מ־צה"ל, אך בחודשים שהיה מגויים במילחמת אוקטובר, מרבה להעלות בשיחותיו סיפורים מן המילחמה בה השתתף ומתקופת היותו במילואים.

רכת מושלמת במחירים סבירים. מערכת סלונית ניתן היה לקנות ב־7500 לירות, וגם ב־25 אלף לירות. הרהיטים היו בסגנון חדש — עשויים עץ־אגוז, או מסוג אחר — עם ריפוד קורדורוי או בדים סטגוניים. אט־אט הסתבר מה הוא טעמם של ה־

מה יתפוס אותו כלהיט. כאשר שמע ה־שגריר השוודי בישראל, סטן סונפוד, כי הוחל בייבוא רהיטים משוודיה לישראל, חשב כי מישהו איבד בוודאי את שפיות־דעתו. כי בשוודיה, הרהיטים יקרים מאוד. אשגריר לא ידע כי בישראל, הרהיטים

ישראלים, ועתה מייבאים בעלי החברה בעיקר מ־15 מיפעלים.

בשנה הראשונה, שכללה את המילחמה, הסתכמו מכירות החברה ב־10 מיליון לי־רות. לשנה הנוכחית אין עדיין תחזית, מחשש למזל רע ומיתון צפוי, אולם נראה כי המחזור יהיה גדול עוד יותר. שכן היום מוכרים בוורדו יותר מפי־שניים מ־אשר לפני המילחמה!

שי ושוקי והמדינה

למען האמת, המיתון הצפוי והפסקת הבנייה לא מדאיגים את השניים. גם אם הישראלים לא יחליפו בתים, רהיטים הם כן יחליפו. ולאלה שכבר החליפו רהי־טים, מציעים שי ושוקי דברים חדשים. הם החלו לייבא רהיטים מבמבוק המיוצ־רים בדנמרק, וכן שטיחים ממיפעל הנחשב כגדול ביותר באירופה.

גם לגבי השטיחים הנהיגו השניים את שיטת הרהיטים. הם מייבאים 250 דוגמאות, וכל הזמנה תיענה תוך 3 חודשים. חנוכת חנות השטיחים תתקיים בימים אלה.

באמצע השירות שאחרי המילחמה הגיעו אל שי ושוקי בשורות־איוב מאירופה. מיפ־עלי הרהיטים, שלא שמעו מן השניים חודשים ארוכים, הגיעו למסקנה כי אין כבר למי לשלוח הזמנות.

שי הצליח לקבל חופשה בת 4 ימים. הוא יצא מסיני ב־11 בלילה, ביום ראשון בבוקר עלה על מטוס לשוודיה, הגיע חזרה ללוד ביום רביעי בלילה, ולמחרת בבוקר היה כבר שוב בסיני. הוא הראה עצמו במיפעלים בשוודיה, שיכנע את ה־יצרנים כי המדינה והוא עדיין קיימים, בריאים ושלמים, ולא מתכוננים לחדול.

קונטע

סרטים

שלום על כל הכוכבים

כוכב הלכת „איגאם", מאוכלס ביצורים ענקיים ודמויי אדם, בשם דראגס (שם המזכיר מאוד את הכינוי, בגיב רחוב אמריקאי, לאנשים משעממים). לדראגס אין אוזניים, כי־אם קונכיות־שמע; אין להם ריסים וגבות; עיניהם גדולות, ומבטם עצוב; הם אינם מתרגשים ואינם מהרהרים; עור־גופם הכחלחל הוא כמצב־הרוח המלנכולי השולט במרביתם. עניינם היחיד הוא המדיטציה; הטכנולוגיה שלהם מפותחת עד־כדי־כך שכל עבודה היא מיותרת עבורם. את השכלתם הם רוכשים בקלות רבה, תוך חבישת אוזניות שמתוכן בוקע קולה של קריינית המספקת נתונים מכל הסוגים, בכל המדעים, בקול של דיילת בנמל־תעופה. האוזן שומעת, והנתונים נירשמים לעד בזיכרונו של הדראג.

באחד ממסעות־החלל שלהם, הגיעו הדראגס אל כוכב מרוחק והביאו משם יצורים קטנטנים, מהלכים על שניים, המכונים בני־אדם. יצורים אלה חיים ומתרבים ב„איגאם" במהירות מסחררת, חלקם כחיות־בית מאולפות, חלקם כחיות־פרא המסתתרות ביערות.

לאלף את חיות האדם. זהו העולם אליו מעביר אותנו סרט מצוייר בשם „כוכב הפרא," שיוצג בקרוב בישראל. הסרט, שזכה בשנה האחרונה לסידרה שלימה של פרסים בינלאומיים, היה הסרט המצויר הראשון שהוצג במסגרת תחרותית בפסטיבל קאן, ושלא כמרבית הסרטים המצוירים, הוא מיועד בראש־ובראשונה למבוגרים, לא לילדים.

הסיפור, המתאר כיצד אחד מבני־האדם המאולפים נימלט מביתו של דראג יחד עם אוזניות־הלימוד שלו, ובעזרת המידע שרכש הוא מעניק לשאר האנושות, המסתתרת בתוך כוכים ויערות, את האפשרות להתחמש בנשק־הגנה נגד הדראגס, מתחיל מיד לחשוב על דרכים לחיסולם. הוא מגלה שהדראגס, שהם יצורים חסרי־רגש, אינם יכולים לסבול מוסיקה, ומשתמש בכלי־נגינה כדי להשמיד אותם.

הסרט, שהוא ראשון בסידרה של שלושה סרטים, מסתיים בסוף טוב, כאשר בני־האדם מגלים שרק שיתוף־פעולה יכול למנוע הכחדת שני המינים גם יחד, יכול לרמוז על הלקח שצריכים ללמוד המערב והעולם החדש מן הסרט.

בשורה לקילומטר ה־101. אחרים רואים בו משל שבו האדם, שהוא עדיין בחזקת פרא בלתי־מפותח, גלחם בבני מינו (כפי שנלחמים בסרט שבטים שונים של אנשים בתוך הג'ונגל הסבוך), שעה שסכנות גדולות הרבה יותר נשקפות למין האנושי מן החוץ. והסכנה הגדולה ביותר, לדעת מפרשים אלה, היא הפיכת האדם לדראג, ליצור המתרבה אך בקושי חי במסעות לתוך הדימיון של עצמו (ומסע כזה, מזכיר בתוך הסרט חוויות של נרקומן בהשפעת סמים), ואינו מסרה עוד את עצמו, או את סביבתו.

היו אפילו שטענו כי הסיפור על שתי התרבויות השונות העומדות זו מול זו, יש לו משמעות חשובה ומיוחדת־במינה, בעיקר בשעה זו (הסרט יצא בהמצה מיסחרית בדצמבר 1973) של שיחות בקילומטר ה־101.

10 שנים לפני אסימוב. שם־העט של מי שכתב את הספר, עליו מבוסס הסרט, הוא סטפן ויל. את שמו האמיתי הוא שומר בסוד, משום שהאיש אינו סופר, לפי מיקצועו, אלא רופא־שיניים. בין השנים 1956־59 כתב 11 ספרי מדע־בידיוני, הנימנים עם העשירים והמרשימים ביותר שנכתבו בסוג זה של סיפורות, באירופה. הוא הקדים ב־10 שנים את פליישר ואסימוב, במסע דימיוני של מדענים, שהוקטנו לגודל של חיידקים, אל תוך גוף האדם; הוא סיפר על יצורים מן החלל המשחקים ביליארד בכוכבי־לכת, או על מרד יצורים מקרקעית הים, הממיסים את הקוטב הצפוני כדי להציף במימיו את כל האנושות, המטרידה את מנוחתם.

במאי הסרט, רנה לאלו, קשור כבר שנים רבות בתעשיית הסרטים המצויירים בצרפת. זאת, לאחר שהיה בעצמו צייר, ועשה שני סרטים מצויירים יחד עם חולי־נפש מאושפזים, אותם הדריך במשך כמה שנים.

דימיון מעל למעבר. אולם, הכוח היוצר האמיתי, זהו שהופך את הסרט לחוויה חזותית בלתי־רגילה ולחובה עבור כל חובב־ציור, הוא המאייר, הצייר, המחזאי, המספר והתסריטאי רולאן טופור. כאחת הדמויות המוכרות ביותר בזרם האוואנגארדי בפריז, יחד עם פרננדו ארבאל, ייסד את קבוצת פאניקה, שהשפעתה על חיי האמנות בשנות ה־60 בצרפת היתה מכרעת. ספרי־ציוריו הם ניכסי־צאן־ברזל של האמנות המודרנית.

מה שהמציא דימיגו הפורה של טופור לסרט זה, עובר על כל המשוער. ציפור־טרף בעלת ארבע רגליים המוצגת אנשים מתוך מערות; סוס־יאור מהלך על שתיים, המלקק אפרוח היוצא מביצתו ואחר כך בולע אותו בהנאה; צמחים קטלניים המאיימים לחנוק יצורים חיים, בכל רגע; מכונות היורות גלולות־רעל או כתמי־צבע מוזרעלים, לחיסול מכת בני־האדם ב„איגאם".

הצבעים שבהם שולט הגוון הכחלחל, יוצרים אווירה נוגה מיוחדת־במינה, המתחלפת לפתע לבהירות מוארת היטב, כשמגיעים בני־האדם לכוכב הפרא.

אדם מחלבש

בן־האדם שברח מן הדראגים מוצא חברה בשמורת בני־האדם, שהובאו לכוכב „איגאם" על־ידי הדראגים, היא מלבישה אותו בעזרת חלזונות הטווים חוטים לגופו. ב„איגאם" האדם חי כחייה.

העבודה בוערת ויש אפילו תוצאות די מפתיעות לעבודתך, אבל ההטלוה שאתה מקים סביבך, מחשידה אותך שאתה מדבר יותר על העבודה מאשר מבצע אותה. הדבר חיחידי שבולם ומרסן אותך היא בעצם שותפתך המצביעה בפניך כל הזמן על נקודות התורפה שלך. דע לך כי יש הרבה הגיון וחכמה בדבריה.

במישור חיי האהבה שלך, בת שור, לא יחזלו שינויים מרעישים. אל תידחי בגסות את מחזרך הנלהב, למרות שאינך חשה כלפיו כל משיכה. תני לזמן לעשות את שלו; או שהרגשתך תשתנה בכל זאת, או שהוא יתייאש ממך. בן שור, למרות אופייך הנוח, אתה נוטה לעיתים להתפרצויות פרועות. קח עצמך קצת בידיים.

תיווכח לראות שהוא מוכן לבוא לקראתך ולגלות חבנה בכל ה־נוגע לך. הוא לא יוכל להסתיר את מבוכתו כשתבחיני שהוא נמשך אליך. יום שבת הוא יום השילטון התלתי מעורער שלך. הוא עשוי ביום זה ל־הסכים לכל מה שעולה על רוחך, אפילו לקבל את חיצייך שנונים. אל תספרי לו על הידיד החדש.

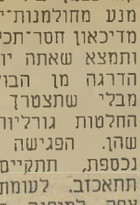

גל חדש של הצלחות פינאנסיות כורך עימו רתך האחרונה. לאחר שפתרת את הבעיות, בימים אלה, אתה יכול להתייחס לחיים ב־מרי־נעורים מחודש: זינוק דינאמי יבטיח לך את הצלחת כל פעולתך, בייחוד ביום ג' של השבוע הבא. ב־ימי סוף השבוע אתה תפגוש שורה של אנשים מעניינים, אם הדברים המהותיים בחם אתה עוסק. לביאה. לבשי בהיר וקל.

הרגע לו אתה מצפה חודשים כה ארוכים יגיע. ביום חמישי או ביום ראשון. הוא גם יהווה עבורך סימן ל־פתיחת תקופת־חיים חדשה. אין צורך למחוק את העבר, אך השתדלי לבנות עתיד טוב יותר. כוח השיכנוע שלך גובר. אתה אומנם מוצא את עצמך מבודד, אך יחד עם זאת מאושר ובעל כוח בלתי־רגיל. אפילו יריבים, עליהם תשפיע בנושא מסויים, יכבדוך ולאחדווקא מאהדה. הרבו בשבוע זה במסעות.

מחזור העיסוקים החדש מתחיל ברגל ימין. קח עצמך בידיים; הימנע מחולמנות־יתר ומדיכאון חסר־תכלית — ותמצא שאתה יוצא בהדרגה מן הבוץ, אף מבלי שתצטרך לקבל החלטות גורליות כלשהן. הפגישה אליה נכספת, תתקיים, אך תתאכזב. לעומת זאת צפה למיפגש רומנטי.

* * *

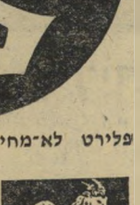
לא אגיד לך להשוויץ אבל קצת פירסומת עצמית צנועה לא תזיק בכלל למעמדך. ואומנם, השבוע הוא המתאים ביותר לעשוק בעמדתך הציבורית או ביחסיך עם הסביבה, בן עקרב, בצורת מיכתב, מיסמך או רכילות המגיעה מהרחוב. אי־אפשר להימנע מזה ו־כן אין להתעלם מזה: אבל מאידך גיסא, מסוכן להגיב בזעם. היי שקולה ונדיבת־לב. אל תרבי לצעוק.

* * *

עכשיו כבר מאוחר מדי. אז מוטב שתשלימי עם המצב החדש, שתבצרי את עמדותייך, ושלא תגלי את כל הקלפים. אם אתה דווקא רוצה, אתה יכול להפיק תועלת — והנאה — מן העיסקה או הסיבוך אליהם נקלעת. זה רק תלוי בידידך. לזוגות הרומנטיים: אם היא דלי — תגיד כן אם הוא דלי והיא לא — כדאי לחכות.

פלירט לא־מחייב, או רומן אהבהבים קצר ומרגש, צפוי לך, בת גדי, לקראת סוף־השבוע, או בתחילת השבוע הבא. השותף לפלירט או לרומן יהיה גבר אשר ראית בו עד כה רק ידיד ותו־לא, ואשר בתקופת ליבלוב האהבה שלכם נידמה יהיה לך כי זהו האביר־על־הסוס־חלבן לו את ממתינה כל השנים. בשטח העסקים — לא יתרחש כל חדש.

* * *

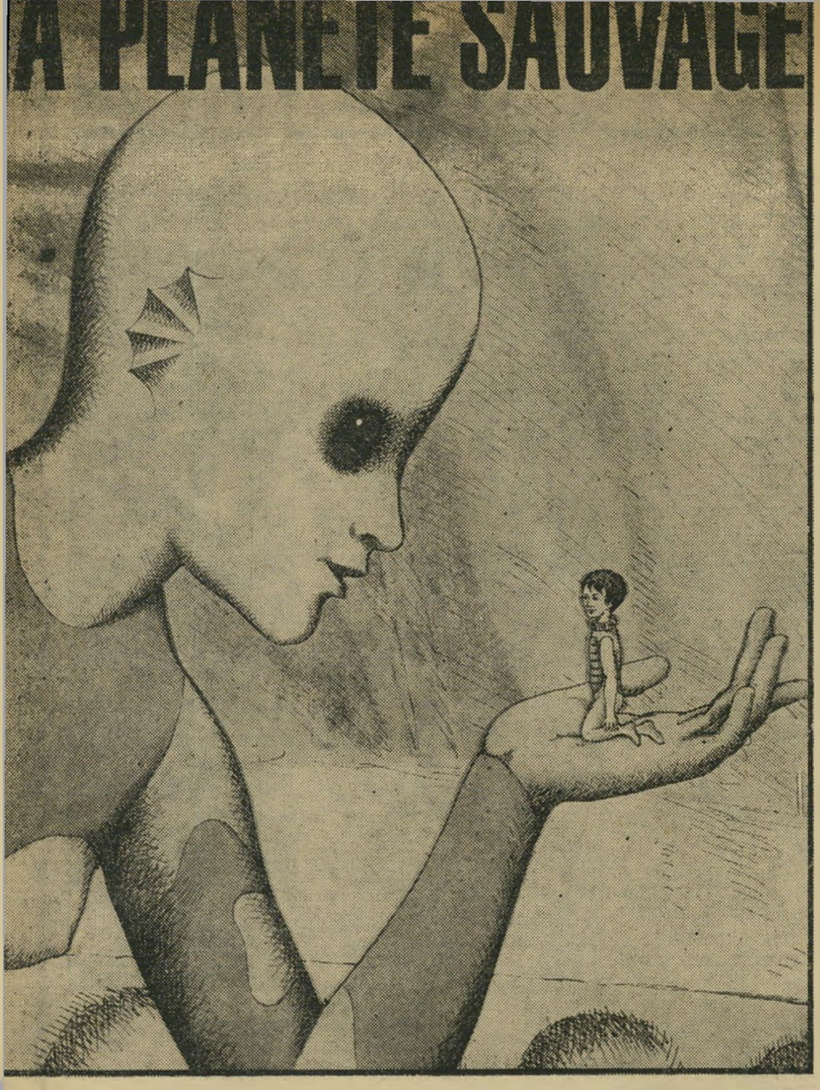

נראה שעזרתך תידרש, יותר מאשר בעבר, כדי לסייע לאחרים. כמה דברים, חסרי־חשיבות, לא יעלו יפה. צפויות דאגות הקשורות במקום העבודה. נראה שהשאלה: „האם אני עושה את הדבר הנכון?" היא שתטריד אתכם במיוחד. תיאלצו להיעזר בתכונות האופייניות לבני מזל דלי: סבלנות, יושר. לבסוף הכל יסתדר.

* * *

שבוע שיגרתי ואפור. הוא יימשך כך הרבה זמן. עליכם להיי־שמר לא לעבור את הגבול ולהפקיד את עתידכם ביד הגורל. תקופת הפרידה שלך מאדם קרוב אליך תיי־משך מעבר למצופה, אבל בסופו של דבר הוא ישוב אליך. קבלי אותו כמו שהוא והשלימי עם גורלך. לא תצליחי לשנות אותו ורק תזיקי לעצמך.

מעניין שלמרות היות הסרט צרפתי, הוא נעשה כמעט כולו בפראג, שם נמצאים היום אולפני־ההנפשה הגדולים ביותר באירופה. העבודה עליו נמשכה שלוש וחצי שנים, כאשר צוות של עשרות ציירים משתמשים בו בשילוב של שתי טכניקות־הנפשה — האחת, ציור על פלסטיק, של כל תנועה ותנועה, והאחרת — של גזירת צורות, והדבקתן על רקע מצוייר קבוע.

לא פחות מעניינת העובדה, כי לסרט הוכנו למעשה שני סיומים. האחד, זה המוצג היום בבתי־הקולנוע, מראה כיצד הכריחו האנשים את הדראגס לשתף עימם פעולה, על־ידי כך שסיכנו את אמצעי הפריחתם לעתיד. סוף שני, שלא צולם, מגיע אף הוא לכריתת ברית בין האנשים ל־דראגס, אלא שהפעם האמצעי הוא פיתוח קרן מסוג חדש. המקטינה את הדראגס והופכת אותם לקטנים עוד יותר מן האדם. סוף זה, בסופו של דבר, נפסל על־ידי יוצרי הסרט.

תדריך

תל־אביב

★★★★ **הזיזיה הגדולה** (סטודיו, צרפת): ארבעה בורגנים מחליטים להתאבד בוליליה. מותם, כל אחד לפי דרכו, מתוך גרגרנות שאין בצידה הנאה, מסמל את סופו של העולם המערבי השבע. אליבא דמרקו פררי (הבמאי). מישחק מצויין, דיאלוג קולנועי מרשים, וחזון מזעזע.

★★★ **ירח של נייר** (חן, ארצות־הברית): תגלית קולנועית, טייטום אוניל, ואביה, ראיין, מוכרים סיפרי־תנ"ך לאלמנות, בעצם המשבר הכלכלי באמריקה. נוסטלגיה מעוצבת יפה בידי פיטר בוגדנוביץ', יפה מדי לגבי ימיה הקודרים ביותר של ארצות־הברית.

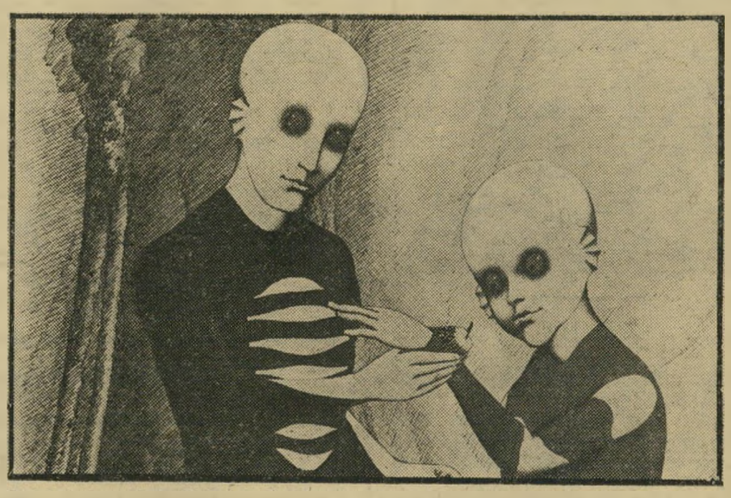
★★★★ **חמים ימעים** (סינמה 1, ארצות־הברית): בילי וויילדר מסיים את המצחיקון הזה במישפט המפורסם ביותר בתולדות־הקולנוע: אף אחד אינו מושלם. אבל הסרט הקלאסי הזה מתקרב מאוד לשלימות.

★★★★ **הדיקטטור הגדול** (לימור, ארצות־הברית): הגאונויות אינה זקוקה לכותרת מחודשת, ובכל זאת מהווה מצחיקון־

דראג לומד

הדראג לומד בקלות, תוך־כדי חבישת אזניות מיוחדות המשדרות ידיעות ישר לתוך מוחו, בצורת תמונות המלוות בהסברים מפי קריינית. השכלתו רחבה וידענותו בטכנולוגיה מופלגת.

אבא דראג ובתו

כדי שלא תאבד את בן־האדם שקיבלה מאביה במתנה, מקבלת הבת גם מכשיר אלקטרוני מיוחד. בעזרת צמיד המורכב על צוואר האדם, היא מושכת אותו אליה בחזרה.

ילדה דראג משתעשעת

בתו של הדראג משתעשעת בבן־אדם שקיבלה מאביה במתנה. הדראג הוא יצור ענקי דמוי־אדם, במקום אזניים יש לו קונכיה, עיניו גדולות ומבטו עצוב.

עצוב זה חווייה מדהימה. צ'פלין, כנביא הרגיש ביותר של הקולנוע, מקיע את איוולת האדם, והטימטום של עדרי־האדם למיניהם, בכמה משלים קולנועיים שקשה לנתק אותם מן הזיכרון.

★★★★ **שנה טובה לאוהבים** (פאר, צרפת): אהבון של קלוד ללוש, מוכיח שגם המציאות העגומה יכולה להיות חינגית, אם מוצאים את נקודת־המבט הנכונה.

מתאימה. פרנסואז פאביאן, כאשה נתברכה גם בשכל, ולינו ונטורה כגבר שנתברך גם ברגישות.

ירושלים

★★★★ **העיקץ** (חן ובכל רחבי הארץ, ארצות־הברית): בידור קולנועי מובהק, עם שלושה מוסקטרים קולנועיים: פול ניומן, רוברט רדפורד ורוברט שו.

הנפשה — האחת, ציור על פלסטיק, של כל תנועה ותנועה, והאחרת — של גזירת צורות, והדבקתן על רקע מצוייר קבוע.

לא פחות מעניינת העובדה, כי לסרט הוכנו למעשה שני סיומים. האחד, זה המוצג היום בבתי־הקולנוע, מראה כיצד הכריחו האנשים את הדראגס לשתף עימם פעולה, על־ידי כך שסיכנו את אמצעי הפריחתם לעתיד. סוף שני, שלא צולם, מגיע אף הוא לכריתת ברית בין האנשים ל־דראגס, אלא שהפעם האמצעי הוא פיתוח קרן מסוג חדש. המקטינה את הדראגס והופכת אותם לקטנים עוד יותר מן האדם. סוף זה, בסופו של דבר, נפסל על־ידי יוצרי הסרט.

תדריך

תל־אביב

★★★★ **הזיזיה הגדולה** (סטודיו, צרפת): ארבעה בורגנים מחליטים להתאבד בוליליה. מותם, כל אחד לפי דרכו, מתוך גרגרנות שאין בצידה הנאה, מסמל את סופו של העולם המערבי השבע. אליבא דמרקו פררי (הבמאי). מישחק מצויין, דיאלוג קולנועי מרשים, וחזון מזעזע.

★★★ **ירח של נייר** (חן, ארצות־הברית): תגלית קולנועית, טייטום אוניל, ואביה, ראיין, מוכרים סיפרי־תנ"ך לאלמנות, בעצם המשבר הכלכלי באמריקה. נוסטלגיה מעוצבת יפה בידי פיטר בוגדנוביץ', יפה מדי לגבי ימיה הקודרים ביותר של ארצות־הברית.

★★★★ **חמים ימעים** (סינמה 1, ארצות־הברית): בילי וויילדר מסיים את המצחיקון הזה במישפט המפורסם ביותר בתולדות־הקולנוע: אף אחד אינו מושלם. אבל הסרט הקלאסי הזה מתקרב מאוד לשלימות.

★★★★ **הדיקטטור הגדול** (לימור, ארצות־הברית): הגאונויות אינה זקוקה לכותרת מחודשת, ובכל זאת מהווה מצחיקון־

רציחות לא מצחיקות

המציאות במערומיה (פריז, תל־אביב, ארצות־הברית) — לרגע נידמה, כאילו זוהי גירסה חדשה של רציחות קטנות, הסאטירה הצורבת של ג'ולס פייפר על החיים בניו־יורק. אלא שלשם שינוי, החליט הפעם המחבר, פרנק (דבר אלי בוורדים) גילרוי, שהוא גם במאי הסרט, כי אינו מוצא שום דבר מצחיק בנושא. לחייך, זה עניין עצוב, מייאש ומפחיד מאין־כמותו.

סיפור זה, על חייו של זוג נשוי, מן הבורגנות הממוצעת ביותר, בתוך העיר ניו־יורק, מצטיין בכל התכונות המאפיינות דראמות אמריקאיות מודרניות. שיגאה ופאתוס, ניכור וצורך נואש בחברה אנושית, עקרות נפשית, שסימנה הבולט עקרות פיסית, אימה מפני אלימות המאיימת לפרוץ בכל רגע, חיים בתוך דירות שהפריצה אליהן היא רק עניין של זמן (כי אין שום חיסון נגדה). כל אלה יכולים לשכנע בנקל כל צופה, כי השהייה בגהינום היא בבחינת פרס עבור אדם שגר שנים אחדות בברוקלין.

גילרוי אינו פוסח על אף אחד מן הלחצים המוערכים את אישיותו של האמריקאי בן זמננו, החל בקרב הפראי על קיום כלכלי, דרך פערי הדורות החולכים ומעמיקים, ועד לתיסכול מיני, המגיע לשיאו בסצינת־אהבים ספוגת זעם וייאוש, המזכירה במיקצת את סיום הלילה של אנטוניוני.

כל זה נראה לעיתים כקטאלוג של כל מכות אמריקה, וחסימליות קורעת מפעם לפעם את העיניים, בהפגנותיה. למשל, המעשה באותו חתלתול־פרא, שבמקום להכיר תודה למיטיביו הוא שורט אותם, ולכן יש להוציאו לחורג

מקליין ומארס: יאוש ותיסכול

(הנימשל — היחסים בין כושים ולבנים, עניים ועשירים). דומה לפרקים להצגה מצולמת, ומרכיביה של הצגה זו מזכירים כל דבר בסיפרות האמריקאית של 20 השנים האחרונות, מסול בלו ועד אדוארד אלבי.

עם זאת, מצליח גילרוי לשמור על אווירה של דראמה מתוחה לכל אורך הסרט. תחושות אי־הנוחות, התיסכול של שני הגיבורים מועברות היטב אל הצופה, ושירלי מקליין וקנת מארס, בשני התפקידים הראשיים, הם התגלמות הכעס והתיסכול של מח שנוחגים לכנות „הרוב השקט."

אני אוהב את גרושתי

גרושים נטע ושלמה
האהבה מנצחת

חות־מתקבל־על הדעת.

ולמה אני מתכוונת? זהו. השבוע, למשל, ביקרתי בחאן הירושלמי. ומה רואות עיני? על המדרגות, ליד אוסנוע ענק, יושב לו זוג ומתחבק ומתנשק, ממש זוג יונים.

תשאלו, מה כל־כך מיוחד בזוג שמתחבק ומתנשק על המדרגות של החאן? מייד אספר לכם.

אחרי שהבטתי פעם ועוד לא הייתי בטוחה, הבטתי פעמיים, ועדיין לא הייתי כל־כך בטוחה. הבטתי פעם שלישית, והפעם כבר לא היה לי צל של ספק. היו אלה **נטע פלוצקי ושלמה תרשיש**, שני שחקנים צעירים, שאם אתם לא מכירים אותם זה רק משום שאתם קוראים את המדור שלי ולא את מדורי התיאטרון הכבדים. כי הם „רציניים ומוכשרים," אתם מביניים.

ומה כל־כך מיוחד בזה ש„רציניים ומוכשרים" האלה יושבים על המדרגות של החאן ומתחבקים ומתנשקים? גם את זה תיכף אספר לכם.

נטע ושלמה, עליכם לדעת, הם סיפור־אהבה בן חמש שנים, שהתחיל בסטודיו למישחק של **ניסן נתיב**, כששלמה ה„יפה", אז תלמיד השנה הראשונה, התאהב בנטע ה„קטנה", תלמידת השנה השלישית. הסיפור נמשך בטכס־נישואין בבניין הרבנות, ונגמר בטכס־גירושין באותו בניין עצמו... כשבין שני הטכסים מפרידות שנתיים.

בשנתיים הללו למדה נטע תיאטרון באוניברסיטה, ושלמה שיחק בקאמרי. אחר־כך נסע שלמה, כמו כולם, להירגע באירופה, ונטע התחילה לשחק בתיאטרון החאן והכירה ארכיטקט שווייצי יפה־תואר. זה מייד גרם לכל החברים שלה לחשוב שאר־טו־שו יש פה חתונה פעם שנייה.

לרוע המזל (או אולי לטובתו, הלוי איך מסתכלים על זה), נפלה נטע למישכב ועברה ניתוח קשה. שלמה חזר בדחיפות מאירופה, וסעד אותה במיטת חוליה. הארכיטקט נעלם מן הנוף.

אבל שלמה ונטע, שהבריאה בינתיים, לא המשיכו לשמור על קשר. הוא עזב את התיאטרון ועבד כפועל־בניין בתל־אביב, והיו לו חברות משלו. היא עבדה בחאן בירושלים, והיו לה חברים משלה.

אז עכשיו אתם כבר מבינים בוודאי מה כל־כך מיוחד בזוג הזה שישב והתחבק והתנשק על המדרגות של החאן. לא? טוב, הנה עוד רמז דק.

שלמה, שעדיין אהב את גרושתו, מסתבר, החליט לוותר על החלטתו הדרמטית „לעזוב את המיקצוע האיום והנורא הזה," והצטרף לתיאטרון החאן. כעת הוא עושה חזרות לצידה של נטע, על מחזהו של גולדוני משרתם של שני אדונים. אחרי החזרות הם הולכים להם ביחד הביתה. כן, לאותו בית ממש.

אני רק מקווה שהפעם השנייה תהיה במזל יותר טוב.

מי רוצה יפהפיה בלונדית?

ממש מתחת לאפם של כל המחפשים המיקצועיים מסתובבת לה חופשי יפהפיה בלונדית, שחקנית־קולנוע אמיתית ובתו של לורד. קוראים לה **לֵדָה וורד**, אבל המחפשים אפילו לא יודעים מזה.

כי ללה וורד, שהיא אחת מחמש היפהפיות הנחשפות בסרטו החדש של **איטו פרמינג'ר**, רוזבאד, מסתתרת לה בשקט בבריכה של מלון דיפלומט בירושלים, ז־

בת־יורד לֵדה
עתיד בטוח

מפקירה את גופה האנגלי הלבן והצח לקרני השמש הירושלמית החמימה.

ללה, שסיימה את הסנטרל־סקול לאמנות־התיאטרון בלונדון, נלקחה על־ידי השחקנית **מרגרט לייטון**, מי שהיתה אשתו של הכוכב היהודי המנוח **לורנס הארווי**, לשחק איתה על בימות לונדון.

ואז גילה אותה סוכן־שחקנים, והפגיש אותה עם אוטו פרמינג'ר. ללה זכתה מייד בתפקידה של מרגרט קארטר, בתו של לורד אנגלי הנמצאת בין הנערות החשופות ברוזבאד.

היא בלונדינית, כמו שכבר סיפרתי, ויש לה עיניים כחולות וגוף משגע, והיא מנומסת ומדברת בשקט־בשקט. אז אם יש ביניכם כאלה שזה מוצא חן בעיניהם — ובכן, כמו שאמרתי קודם, היא מתגוררת במלון דיפלומט.

ונא להזדרז, בבקשה. לא יפה להשאיר את כזאת כל־כך הרבה זמן לבד.

נוי היא חתיכת השבוע

צנחנית נורית
פייטרית לעניין

כזאת קטנה, בלונדינית עם עיניים כחולות ורגליים חטובות, בחיים לא הייתם מאמינים עליה. כזאת עדינה ושבריריה ב־מכנסיים קצרצרות וגופייה לבנה — איפה היא ואיפה מה שהיא באמת.

כי **נורית הכמן**, חתיכת השבוע שלנו, בת תשע־עשרה וחצי ותלמידת סמינר־הקיבוצים, היא לא פחות ולא יותר מאשר צנחנית.

כן, צנחנית אמיתית וחברה מן־המניין במועדון ישראל לצניחה חופשית שב־קיבוץ עין־שמר.

כל שבת, במקום לרבוץ כמו כולנו במיטה עד הצהריים, במקום ללבוש ביקיני מינימום וללכת לים כמו כל החתיכות, היא נוסעת לעין־שמר, חובשת קסדה, לו־בשת אוברול מסורבל, עולה על המטוס ויאללה צונחת. בחיי, לא הייתם מאמינים עליה.

איך היא הגיעה לזה? חפש את האיש, כמו שנאמר. החבר שלה מזה ארבעה חודשים, שנמצא עכשיו בחוץ־לארץ אגב, לקח אותה יום אחד למועדון, והיא ראתה ונתפסה, נתפסה — זה לא מילה.

על הפעם הראשונה היא לא רוצה לספר, אבל הפעמים האחרות היו שיגעון אמיתי ובכלל אי־אפשר לבטא את ההרגשה ב־מילים. בטח שהיא רוצה לצנוח חופשי, והיא גם מבטיחה חגיגית שהיא תעשה את זה תוך ארבעה החודשים הקרובים.

וזה שיש לה חבר עוד לא אומר שזה רציני ביניהם, ובכלל, אם היא היתה רוצה להתחתן, היא היתה מתחתנת כבר מזמן.

בינתיים היא גרה ברמת־אביב, בדירה שכורה, עם עוד חברות, וחולמת על הגבר שלה, שלא מוכרח להיות צנחן ולא מוכרח להיות אביר על סוס לבן.

הוא צריך סתם להיות אחד כזה שלא יפריע לה ושהיא לא תפריע לו. כזה חתיך, אבל בשום פנים ואופן לא איזה קאובוי מטורזן מאלה שמסתובבים בדיזנ־גוף.

היא גם רומנטית, נוסף לכל, כי בעצם במחשבה שנייה, לא איכפת היה לה אם הגבר שלה יהיה גם־כן צנחן, זה יכול להיות על־הכיפאק לעמוד ביחד תחת „חופה" המיצנח בין שמיים וארץ ו־להחזיק ידיים.

אני דווקא מכירה כמה כאלה, שהיו שמחים מאוד אם נורית היתה צונחת ישר אל חיקם.

שלא יהיה מחסור ברווקים

„צ'יצ'יק" רומנו
מפונק נורא

אולי מישהו חיפש בזמן האחרון את **חיים רומנו**, איש להקת הצ'רצ'לים, שהיה נשוי פעם ל**דליה כהן** השחרחורת שהיתה מזכירתו של המפיק **מתי רז**, ושנעלם בזמן האחרון מבימות הבידור ומהנוף הדיזנגופי?

מצאתי לכם אותו. ולא סתם מצאתי אותו, אלא עם הגיטארה שלו ובחברתה של חתיכה בלונדינית, בקומה התשיעית של מלון גראנד ביץ', על שפת הבריכה.

חיים, שגילח את השפם הג'ינג'י שהיה סימן־ההיכר שלו, התגורר בשנתיים ה־אחרונות בלונדון, בביתו של מנהיג להקת הצמרת סגול כהה **ג'והן וורד**, ובחברתם של הזמר **דני שושן** והתמלילן **סמי בירנבך**.

פרט לעבודה קשה ומפרכת, ובחברתם של זמרים ידועים כמו **ג'ן דוין**, הנמצא כעת בארץ, ו**אל סטיוארט**, היה חיים עסוק גם בחיפושים. אתם מבינים אותי? מאחר שגרושתו מצאה לה ניחומים בזרועותיו של איש־עסקים צעיר בשם **דני מערבי**, החליט חיים שמה שטוב בשביל גרושתו במיקרה הנ"ל, בטח טוב גם בשבילו, וחיפש לו בדיוק אותו הדבר.

לא, לא את הזרועות של איש־עסקים צעיר, אלא את זרועותיה של חתיכה שתענה על הנתונים הבאים: לא רזה ולא שמנה, לא חכמה ולא טיפשה, כזאת אחת עסיסית ומלאה, ישר מהמטבח היווני. והכי חשוב שתאהב לפנק, כי אין מה לעשות בעניין הזה — הוא מפונק נורא.

אז אם את אחת עם כאלה נתונים, בדיוק או בערך, דעי לך שרומנו מהצ'רצ'לים מחפש אותך בנרות, ואת יכולה למצוא אותו בין הסיפה עם **אריס סאן** לבין הקלטה עם **אושיק לוי**, בחברתם של החברים הטובים שלו, הבסיסט **שמוא־ליק ארוך** והמתופף **מאיר ישראל**.

שלא תגידו שאני לא דואגת לכן. אם בשבוע שעבר יצא, לתקופה ממושכת, הזמר **גבי שושן** ממחזור הרווקים המבו־

קשים, הנה השבוע אני מכניסה אליו במקומו את חיים רומנו.

העיקר שלא יהיה לכן מחסור.

רחל מרחלת על כל העולם

סביב העולם במזל טוב

הם עוד יהרגו אותי, אלה. גופלים כמו זבובים. מה קרה להם?

בהתחלה ניסו להסביר את זה בהלם המילחמה ודברים כאלה. אבל לפי מה שקורה, אני מתחילה כבר להאמין שזה איזה וירוס.

אז הנה בא עוד אחד. עוד אחד שיוצא מהמעגל, או מהשוק, או ממה שאתם רוצים, מלך השוברים העליזים, **יאנוש יונש**, הדיסקוטקאי הנודע, מתחתן גם הוא.

והוא נושא לו לאשה, ביום הראשון הבא, את העלמה החסודה **שושי לוין**, מי שהיתה חברתו הצמודה במשך ארבע השנים האחרונות, עד שהוא החליט סופית לסגור עניין. ויאנוש, מסתבר, החליט לעשות את זה ברצינות.

כי שושי היא בחורה רצינית. בוגרת האוניברסיטה בסיפרות עברית, וגם ללמוד מישפטים התחילה, מה שלא מפריע לה לעבוד גם כדיילת.

יאנוש, שהיה בזמנו ידידן של מיטב החתיכות בשטח, ובי־ניהן מלכת־החן לשעבר **סגולה גוהר**, מאושר ומאוהב עד הגג. פאקט. ליום־הולדתה העשרים־ושלושה קנה לאשתו העתידה מכו־נית־ספורט, ולירח־הדבש הוא לוקח אותה לטיול סביב־העולם.

איפה יש עוד חתנים כאלה, איפה? בנרות צריך לחפש אותם. ואם יש כבר אחד כזה, אז הנה באה בחורה רצינית כמו שושי וסוחבת לנו אותו.

אבל את הצימוק האמיתי של הסיפור שמרתי לכם לסוף. כי חתנה האמיתי של השימחה הוא ללא־ספק כלב הרועה הגרמני הגדול והחבוב של יאנוש, **שאפט**. לכבוד המאורע הגדול תפרו לו חליפה מיוחדת, וקנו לו כובע צילינדר בן־אדמי, וביום הגדול יעמוד שאפט בפתח מועדון כליף שביפו, לצד המחו־תנים מכל הצדדים, ויקביל את פני האורחים בנביחות עליזות.

קיוויתי לערוך ראיון קצר עם שאפט, לשאול אותו לדעתו על כך שלהבא ייאלץ להתחלק באדונו עם עלמה נאה, אבל לא הצלחתי. הוא מיהר לחזרה הכללית על מסיבת־החתונה.

יאנוש ושושי יונש
מי החתן האמיתי

הניסים של ניסים

אולי דווקא בגלל זה מזדהות איתו כל־כך הרבה ילדות טובות, ומעריצות אותו.

והנה, מעריצה אחת תמימה כזאת נפלה בפח. טמן לה את הפח הזה אחד בחור פיקח, שהחליט לעשות חיים על חשבונו הפרטי של סרוסי. ומעשה שהיה, כך היה.

לפני כשבוע ימים התארח במלון **ביקעת־הירח** באילת בחור, שהציג עצמו כניסים סרוסי. הוא חילק חתימות בשפע, וערך ביקורים מתופים במיטותיהן של מחצית (בערך) מהחתיכות ששהו באותה עת במלון.

אבל חתיכה אחת כזאת, מעובדות המלון, לא הסתפקה כנידאה בלילה אחד. וכך, כשהגיע סוף־סוף ניסים סרוסי האמיתי לאילת, החלה מחפשת אותו בכל העיר,

ניסים סרוסי
מי מתחזה

כדי לחזור על החווייה. וכאן ציפתה לה הפתעה מוחצת. רק הראו לה אותו, את האמיתי, התפרצה הקטנה:

„זה לא הוא! ניסים סרוסי שלי נראה לגמרי אחרת. הוא בילה פה שבוע ימים, ואני ישנתי איתו. זה לא ניסים סרוסי שאני מכירה. אותי אי־אפשר לרמות!"

לא עזרו לו לניסים כל טענותיו, שהוא־הוא האיש האמיתי והמקורי, הוא ולא אחר. לא עזרו לו התמונות שהציג, התקליטים שהשמיע. הקטנה בשלה — ניסים סרוסי זה לא אתה!

וכי מה נותר לניסים לעשות, לבד מאשר לחפש את המתחזה שלנו? „מה זה פה, כל אחד שמתחשק לו יעשה חיים על חשבוני?" הוא מתרעם. ובצדק, אם תשאלו אותי.

מיטב הנוער - בתוך המים

השעה היתה שתיים בלילה, מוצ"ש. אבל לא באילת. שם, בעיר הדרום, חיים מסביב לשעון. עובדה. שתיים בלילה — וברכת מלון ביקעת־הירח המתה מתרחצים. ביניהם קשה היה שלא להבחין באחדות מן המוע־מדות לתחרות־היופי מלכת־המים, שהש־תתפו קודם־לכן בנשף בחירת נסיכת ים־סוף, ועימן הנסיכה המוכתרת עצמה, **לאה שוקי**.

מי שהצליח להתיק לרגע את מבטו, במאמץ ניכר, מחמוקיהן של היפהפיות הצעירות, הבחין בוודאי גם בשני נציגים חשובים של המין החזק. היו אלה הבדרן **דודו דותן**, והמנחה **דודו טופז** שהיה, אגב, אחד התורמים החשובים ביותר לתצ־לחתו של נשף־הבחירה ששיגע את כל אילת.

דודו היה עליז יותר מתמיד. והרי הוא, כידוע, עליז לא־קטן. הפעם היתה לו סיבה טובה לכך. להיות מוקף יפהפיות מכל עבר — זה חלום ישן שלו.

והנה, לפתע, בלי אזהרה מוקדמת, הר־פיעה בשטח תחרות לגמרי בלתי־מבוטלת. לכיוון הבריכה דידה בכל הדרן, על נעלי 15 הס"מ שלו, בחליפת־הופעה מטורזנת ובתיסרוקת אבור־עגילה משופצת, הזמר **גבי שושן**.

טופז, שהבחין בסכנה המתקרבת, רכן מייד ולחש באוזנו של גברתן מאורחי המלון, ששהה לצידו: „חמישים לירות אם אתה זורק אותו למים." חמישים לירות זה לא פונקציה היום, כידוע, אבל העיקרון — זהו מה שחשוב.

יצא לו גברתנו מן המים, ניער את שרירי היטב, לפת את גבי, שלזכותו ייאמר כי נאבק קשות, והשליך אותו ישר לתוך המים, עם תיסרוקת וחליפה והכל. דודו שלף וייצמן, כי מילה זה מילה, נתן לגברתן, כמובטח. זה, מצידו, הפגין פייר־פליי — התחלק בכסף עם גבי הרטוב, חצי־חצי.

רק הסתיימה העיסקה, הגיעה למקום אשת יחסי־הציבור, **מירי זיכרוני**, ממאר־גנות הנשף. הגברתן שם עליה עין, פנה אל דודו ואמר לו: „בסדר, עכשיו נראה אותך. חמישים לירות אם אתה זורק אותה למים."

אין בעיות. דודו פנה אל מירי, מתוך המים, רמז לה להתקרב אל שפת הבריכה. „לא נעים לצעוק על־יד כולם," אמר לה. „בואי, התקרבי. את יודעת, היו המון בעיות היום."

מירי, שפיתרון בעיות זה המיקצוע שלה, התקרבה מייד. דודו שלח יד מתוך המים, ובמשיכה אחת צירף אותה אל המתרחצים — תיסרוקת ושילמת־ערב והכל.

אבל זה לא היה הסוף. ככה, כמו שכולם משתוללים להם ברחש־נעורים עולצת. הופיע במקום הזמר **יגאל בשן**. רק הבחין בו הגברתן, ניגש אליו והודיע: „אותו, למים, בלי כסף!"

אך יגאל, שזה־אך חזר ממסיבה במלון לרום והיה, מה שנקרא, קצת בגילופין, תפס מרחק בטוח מהסכנה הצהובה, הרים אצבע מאיימת והכריז: „אני שיכור, לא אחראי למעשיי. מי שנוגע בי, אני הורג אותו!"

זה כבר נשמע קצת אחרת. לכן שיחררו את יגאל לדרכו, שלא יגשים את איומו או משהו. אחר־כך נערכה באחד מחדרי המלון סולחה, שנמשכה עד שעות־הבוקר. דודו, כטוב ליבו ביין, אפילו הציע לגבי שושן עוד עשרים־וחמש לירות, לתקן את האבור־עגילה שהתקלקלה.

כדי שיהיה לכם מושג במה עוסק מיטב הנוער.

דודו טופז (ורונית בנק)
מי הבא בתור

הגיבור מארץ עוץ

האמרגן הידוע, נשוי ואב לילדים, חזר מן המילחמה, עייף, תשוש ושבע־קרבות. האשה הקטנה המתגעגעת הקבילה את פניו, כיאה לרעייה נאמנה שבעלה שב בריא ושלם מן התופת — באהבה, הערצה, חיבוקים ופינוקים למיניהם.

ימים כלילות תלתה עיניה בפניו של הגיבור, והאזינה לסיפורי־הגבורה שלו. איך שכימעט הפסדנו את המילחמה, ואיך שאילמלא החבר'ה האמיצים שלו, שעשו הכל ללא־לאות, היינו צריכים כבר לכבות כאן את האור, ואיך הוא, הבעל האמרגן היומיומי שלה, כימעט כבש את כל אפריקה במו־ידיו, ורק בגלל איזו הוראה פזיזה מגבוה לא הגיע לקהיר יחד עם כל החבר'ה האמיצים שלו.

וככל ששמעה יותר, גברה הערצתה, יותר ויותר. איך לא? גם הילדים, ששמעו את הסיפורים, השוויצו באבא הגיבור שלהם, וסיפרו לכל החברים, ובאמת — אפשר היה לקנא בהם.

אבל פתאום, זמן קצר לפני שאר־אירטו תמלא שנה למילחמת יום־הכיפורים, קרה משהו, לגמרי במיקרה. יום אחד התכנסה האשה המע־ריצה הקטנה עם כמה מחברותיה, לכוס קפה ולקצת רכילות בריאה ושם קיבלה את שוק חייה.

הבעל־האמרגן, שמינה עצמו לגיבור־מילחמה בפני בני־ביתו המת־מוגגים, הפך באמת לאגדה של ימי המילחמה. אבל לא בדיוק בכיוון שהוא היה מעוניין לקבוע.

פתאום הסתבר שהגיבור אומנם הגיע למילחמה, אבל במצב עלוב מאד. מייד בהגיעו החל משתמט מכל מגע עם זירת־הקרב, בכל הדרכים האפשריות. למפקדיו סיפר מייד, למשל, שהוא חירש מרעם־התותחים, התחלה בתחלואים למיניהם, הציג אלף הצגות.

שלחו אותו לבדיקות. וכאשר הסתבר מעבר לכל ספק כי הוא מתחזה, וכי לצורך המילחמה עבר לצד האחר של מיקצועו, הפך לשחקן, נשבר ממנו לכולם.

במילחמת יום־הכיפורים, הוא היה החייל היחידי בצה"ל שאותו גידרו בקונצרטינה באמצע המידבר, והוא ישב במעצר משך כל זמן ה־מילחמה, וצפה בה דרך תייל.

את הרגשתה של האשה אני משאירה לדימיונכם. היא, שהערצתה לבעלה הפכה להיות מן המפורסמות, לא היתה מסוגלת לעמוד בזעזוע. כפרס על התרמית הגדולה, זכה הבעל־האמרגן בתביעת־גירושין.

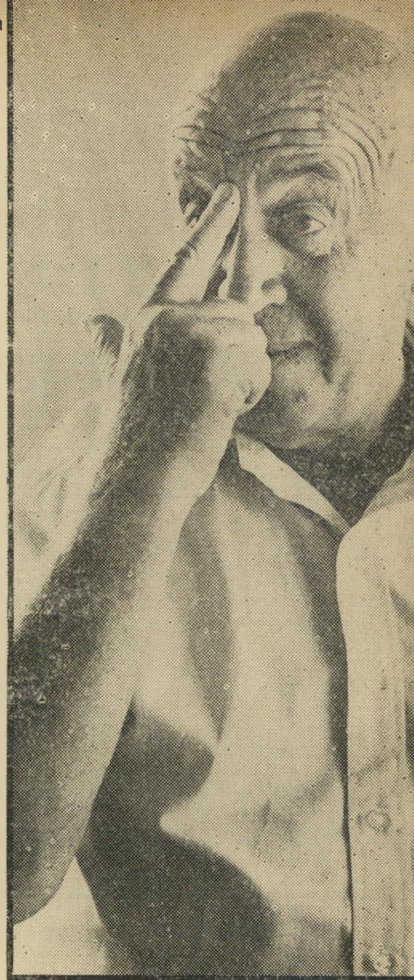
אחרי הקיטש של „אכסודוס" בא הקיטש של „רוזבאד" -

חטיפת האנגלי

השחקן הבריטי ריצ'ארד אטנבורו, המגלם בסרט את דמותו של האנגלי אדוארד סלואט, שהוא המוח העומד מאחרי החטיפה, מורץ על־ידי צנחנים ישראליים אל בטן מסוק חיל־האוויר, אחרי שנתפש על־ידם במיפקדתו התת־קרקעית. על הסצינה חזר הצוות כמה פעמים עד שפרמינג'ר היה מרוצה.

אוטו ואו'טול

אוטו האיום הבמאי אוטו פרמינגר, שזכה לכינוי „האיום", מפי צוות ההסרטה שלו.

הבן אריק לי פרמינג'ר, בנו של ה־ג'יפסי לי, כתב התסריט ל**רוזבאד** על־פי רב־המכר של ג'ון המינגווי ופול בונקריר.

תיספורת מעניק הספר קולין ג'יימיסון, שהובא במיוחד מאנגליה, לאחד מאנשי יחידת הצנחנים הישראלית החוטפת את המוח.

המוח ריצ'ארד אטנבורו, המגלם את המוח שמאחרי החטיפה, התגלה כאדם סימפאטי וחביב. את נשואתפקידו הגדיר השחקן כ„פנאטי."

רגע, חושבים פרמינגר ג'ר, ב־רגע של מחשבה וריכוז בשעת הצילומים.

חמש חתיכות, בנות להורים חשובים מאוד, עושות חיים לא־נורמליים על יאכטה מפוארת, ואגב־כך נחטפות על־ידי אירגון טרוריסטי, מתוך מניעים פוליטיים, כמובן. ובזה נגמר הטיול — אבל לעומת זאת, כאן מתחיל הסרט.

העלילה מתרחשת בריוויירה הצרפתית, באי קורסיקה, בפריס, בהמבורג ובברלין המערבית. בימים אלה ממש, הועתקו צילומי הסרט לארצנו הקטנטונת.

יורם בן־עמי, מנהל־הייצור הישראלי של הסרט, והבמאי אוטו פרמינג'ר, תרו את הארץ לאורכה ולרוחבה בחיפוש אחר אתרי־צילום. לבסוף נפלה הבחירה על מה שהוגדר כ„סביבות חיפה," ועל מערות בית־ג'ברין.

בבית־ג'ברין — חם עד כדי זוועה, מסוק של חיל־האוויר עומד על הגיבעה ומקים רעש ואבק. עשרות ערבים עטויי כפיות מתרוצצים בשטח ובידיהם עוזים ורובים צ'כיים עם כדורי סרק.

צנחנים ישראליים ממועדון ישראל לצני־

חה חופשית זרוקים מתחת לעץ בודד ותופ־סים קצת צל. הם, לעומת הערבים, מקבלים סכומי־כסף שמנים ומתאכסנים במלון דיפלומט המפואר בחדרים עם טלוויזיה ומיזוג־אוויר.

עוזר־הבמאי הראשון, וולפגאנג, המתגאה בכך שהיה עוזרו של הבמאי בוב פוסה בעת הסרטת הסרט קברט, מתרוצץ בחולצה פתוחה וצועק הוראות באנגלית במבטא גרמני. רב־סרן יונה, מדובר צה"ל, בלונדיני תכול־עיניים, חלום כל אשה, דואג שלא יצלמו לו את שלושת טייסי חיל־האוויר העומדים ליד המסוק.

צלמים וטכנאים למיניהם, המאפר פול

יפה, תלך הביתה!" זורק צלם־עיתונות מן השטח: „מי האיש הזה? מה הוא עושה פה?"

אהבה מיוחדת לישראל

נשי הצוות מספרים שהוא מתהלך עם כרטיסי־טיסה לפריס, ומחלק אותם לכל מי שנכנס לו במיקרה לתמונה. את מלחין הסרט, לורן פטיגרי, שלח פעם לפריס: „אתה רובץ במלון עם הארוסה שלך, במקום להיות על בימת־ההסרטה ולספוג קצת אוירה! מה אתה מפחד, שיחטפו לך אותה?" את עוזר־הצלם, ג'ים, שלח לפריס פעמיים: „אתה בטוח שבתעודה שלך כתוב צלם?"

שעות הבוקר המאוחרות — השמש יוקדת, המסוק ממשיך להקים רעש ואבק. ריצ'ארד אטנבורו (השתיקה הרועמת, עשרה אינדיאנים קטנים, הבריחה הגדולה,

סיפור על חתיכות, מחבלים וסופרמנים

ובמאי הוא איזו מילחמה נחמד וינסטון הצעיר), מגיע אל בימת־ההסרטה. „זוהי הפעם הראשונה שאני בישראל. באתי לחמישה ימים, והייתי רוצה להישאר יותר, אבל אני עסוק," אמר בצער.

תמי מור מלבישה את השחקן בגלימה לבנה שקופה, המאפר מאפר את פניו, והרי הוא מוכן לצילומים. „אני מגלם את אדוארד סלואט, המוח שמאחרי החטיפה. סלואט הוא אנגלי הנתפש לרעיון של ספטמבר השחור," הוא אומר. איש יחסי־הציבור של הסרט, באד רוזנטל, ממהר לתקנו: „אירגון טרוריסטי," הוא מדגיש, „לא ספטמבר השחור."

מצלמים את הסצינה בה ניתפש ה„מוח" במיפקדתו על־ידי צנחנים ישראליים. ארבעה גברתנים ממועדון ישראל לצניחה חופשית תופסים באטנבורו, ומריצים אותו אל בטן המסוק.

פעם, פעמיים, שלוש. פרמינג'ר לא מרוצה. חוזרים על הסצינה פעם נוספת. אטנבורו רץ, מתנשף, שערו הדליל מת־פרע. הגברתנים לוקחים את התפקיד ברצינות, אוחזים בו בגסות, אחד מהם תוקע את העוזי בגבו, הם נעלמים בבטן המסוק. „קאט!" צועק הבמאי. „טוב מאוד, ל־הדפיס!"

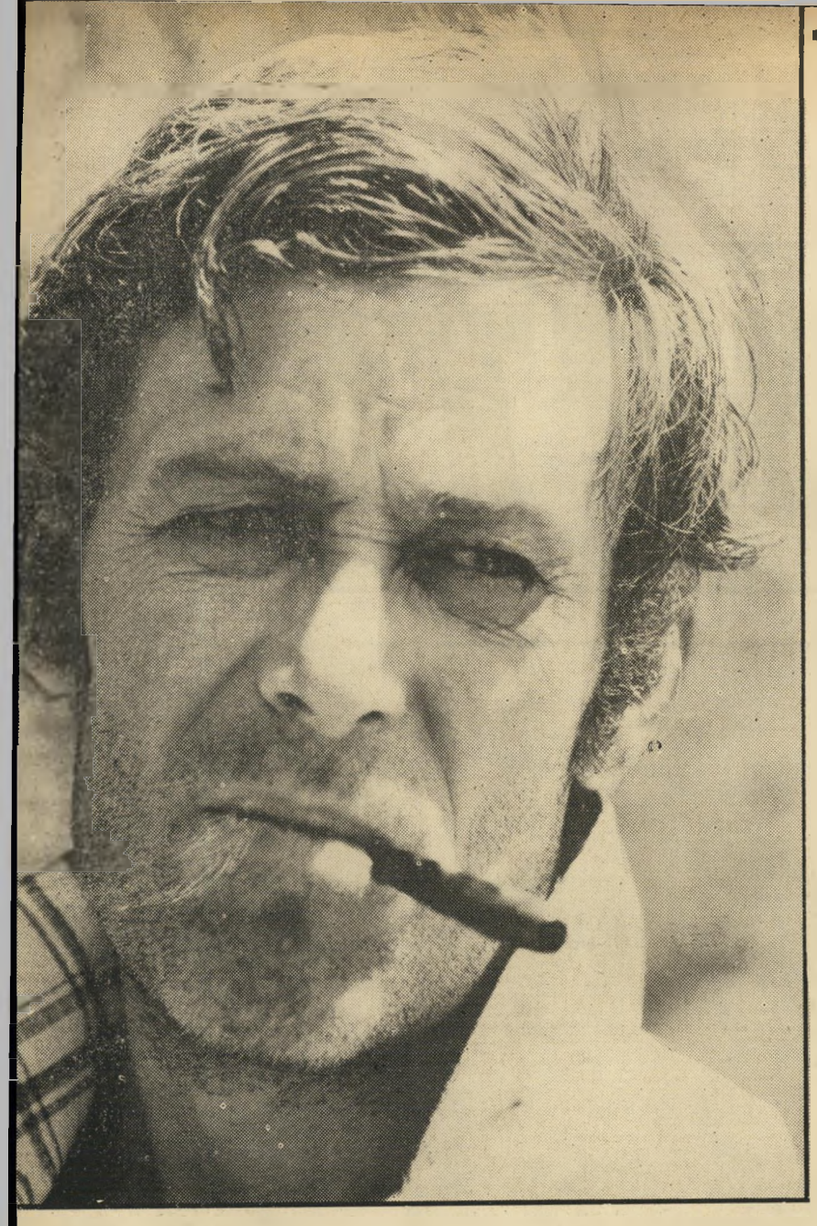
צהריים — הטלוויזיה הישראלית מגיעה לביקור. פרמינג'ר — חלב ודבש. „אהבתי לישראל היא על־טבעית, אילו הייתי צעיר, הייתי בא לחיות כאן," הוא אומר.

„סלח לי, מר פרמינג'ר," אומר לו כתב־הטלוויזיה, „אתה לא חושב שאתה קצת נאיבי?" פרמינג'ר כמעט נופל מהגיבעה, אך מתעלם מן ההערה וממשיך: „כשהסר־טתי כאן את אכסודוס, לפני 15 שנה, לא היו לכם פה אנשי־מיקצוע. כעת יש לכם תעשיית־סרטים גדולה. איזו התפתחות!"

אחר־הצהריים — אל בימת־ההסרטה מגיע התסריטאי אריק לי פרמינג'ר, בנו של פרמינג'ר מקשריו עם החשפנית הנודעת ג'יפסי רוז לי. עותק בן עשרים־ותשע של אביו המפורסם, אבל לעומת זאת סימפאטי וגלוי. „אמי סירבה לגלות ברבים את עובדת היותי בנו של אבי. נאלצנו לחכות עד אחרי מותה, ואז כינס אותו מסיבת־עיתונאים והכיר בי באופן רשמי," הוא מספר. הוא גרוש ואב לילד בן שש, מלווה רודפים אחרי משוק חיל־האוויר הישראלי, שבו נמצאים על־פי התסריט המוח האנגלי, וחוטפיו הצנחנים הישראליים. השבאב נלקחו על־ידי מנהל־הייצור של הסרט, יורם בן־עמי, משער שכם, שם ישבו באפס־מעשה על גדר־האבן.

השבאב משער שכם

הסיגאר הנצחי

בפיו של השחקן פיטר או'טול, שבא אל בימת־ההסרטה להצטלם, אך מצא עצמו מחפש עתיקות בשקדנות בכל רחבי הארץ. פרמינג'ר שיתחרר אותו, באומרו לו: „אני יודע שאתה עסוק היום. לקחת אתמול את הגברת מחדר 412 לארוחת־ערב, מה? היא יפה מאוד!"

את צוות ההסרטה לכל מקום.

א'יוטול — אנטי־כוכב

גבר צנום, גבוה, עם סיגר בפיו, מסתובב על הגיבעה ומלקט אבנים. איש אינו שם לב אליו. אך מקרוב מאד הוא נראה מוכר. אבל איך אפשר להיות בטוחים, כשבוקט הוא לא ניראה כמו ב־שלום למר צ'יפס, ובאריה בחורף, הוא לא נראה כמו לורנס איש ערב?

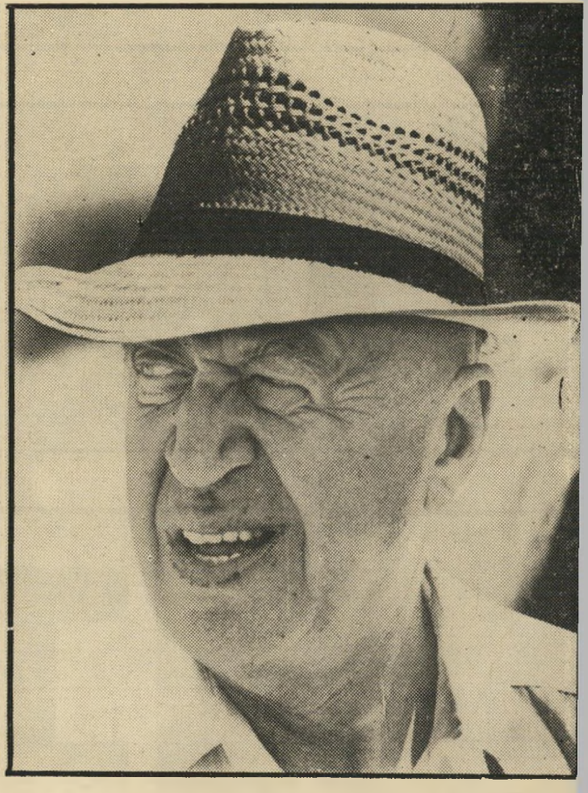
מה שמסגיר אותו הן העיניים הכחולות. וממש כאן, על הגיבעה, כורע על שיברי־אבנים פיטר או'טול הגדול. „אני משוגע לארכיאולוגיה," הוא מספר. „טיילתי בי־שראל לאורכה ולרוחבה, הייתי כבר במצדה, בהרודיון, במערות קומראן, בקיסריה ובכל מקום אפשרי. בשבילי זוהי הגיגה אמיתית. התפקיד שלי ברוזבאד? אני איש סוכנות־הביון האמריקאית, המוכנס לפעולה על־ידי אביה של אחת הנערות החטופות.

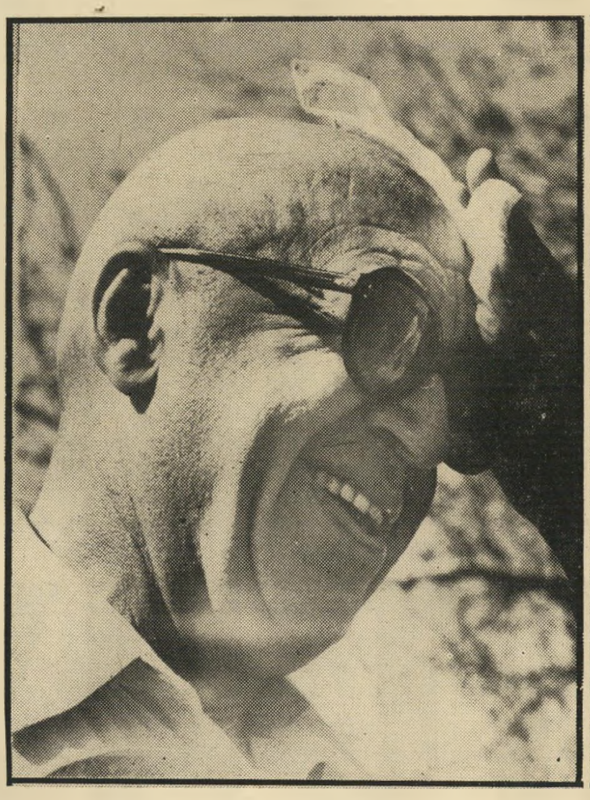
„כמובן שאני אוהב את התפקיד, אחרת לא הייתי עושה אותו." וכמו שהוא אומר את זה, קצת קשה לא להאמין לו.

לפנות ערב. ההושך מתחיל לרדת. יורם בן־עמי, מנהל הייצור, פוגש את העיתונאים בדרך לירושלים.

„כבר הולכים?" הוא שואל. „אתם מפסי־דים את הסקופ של היום! בר־לב מציע במסוק כדי להעניק מדלייה לפרמינג'ר."

אבל הוא מעניק אותה לבד. בר־לב מעניק מדלייה לפרמינג'ר — זה כבר עניין לסרט אחר, בו קוראים לילד בשמו, ולא מסתת־רים מאחרי כל מיני הגדרות מעורפלות כמו כאן, במקום בו המחבלים הערביים הם „אירגון טרוריסטי" אנונימי, דבר שימנע, כמקווה, אפשרות של הטלת חרם ערבי על הסרט.

נחמד? לא נחמד?

חבוש מיגבעת־קש איטלקית. „הוא לא נחמד," אומרים אנשי צוות־ההסרטה. כלפי העיתונאים, לעומת אנשי צוות ההסרטה, הוא נחמד מאוד, מתגלה אף כבעל חוש־הומור וכאוהב ישראל, והוא משתף־פעולה עם כל מי שיד וחלק לו באמצעי־התיקשורת.

אומו פרמינג'ר, ב־מאי הסרט רוזבאד, אומרים אנשי

השלום הזה

הממשלה

יכלה

למנוע

את

הרצח הנפול